

At consolaret omnes lugentes sup transgressionibus et abominacionibus que fiunt in medio hierusalem: ut dicit Ezech. ix. b. At ponere consolationem. i. firmam et stabilem consolationem pmittentem. c. Lugentibus sion. i. lugentibus de vastitate et calamitate sion. Hiero. et Septuaginta non habent hic consolationem: Et sicut sic legitur: b. At ponere lugentibus sion: coronam: supple. Et non sicut: d. Et dare eis coronam. i. danda p dicitur coronam: quantum ad reges. e. Pro cinere. i. p captivitate et vilitate et dejectione. f. Oleum gaudij: quantum ad sacerdotem: quia sacerdotes iunguntur pro luctu. g. Pallium laudis: quantum ad populum. i. de cetero habitum. Et Septuaginta habent: Habitum glorie. i. habitum gloriosum: quod erit eis ad laudem dei. h. Pro spiritu meroris. i. p habitu lugubri: qui est signum interioris meroris. i. Et tunc vocabuntur in ea. i. in hierusalem vel sion: k. Fortes iusticie: dative. i. fortes erunt: et vocabuntur ad iusticiam faciendam et exequendam tam in se quam in alijs. Fortiter enim agent iusticiam: nec flectent prece vel precio amore vel odio.

Et non habet consolationem Et. etc.

Byssice Matt. 5. a.

At consolaret omnes lugentes: imo christus venit ut indiceret luctum: tam deo: dicens: Beati qui lugent etc. Et exemplo: quia et ipse fleuit: ut Luc. xix. f. et Joh. xi. e. et Iob. v. b. Item Jaco. iij. c. Miseri estote et lugete. i. miseriam vestram cognoscite et lugete: quia qui se miserum reputat et cognoscit suam miseriam: luget: et sic obrinet misericordiam. Luc. xix. f. Si cognovisses et tuleres: supple. Item Thren. ij. f. Deduc quasi torrentem lachrymas per diem et noctem: non des requiem tibi: nec taceat pupilla oculi tui. Sic qui precipit fletum non indicat gaudium vel solatium: ut videtur. Solutio. Dominus est sicut mater: vel nutritrix parvulo: qui si querat a parvulo: quare luges: acriter et copiosius luget parvulus: et tamen mater consolatur eum. Sed quasi mater colligit eum in sinu suo: et abstergit lachrymas suas: tunc filius parvulus: Sic dominus querit a peccatore: quare lugeat: cum facit eum agnoscere peccata sua: et sic consolando etiam ad lachrymas puocat. Sic dominus quesivit a magdalena: Mulier quid ploras: Joh. xx. c. ut amplius ad lachrymas puocaret. Sed quasi colligit nos dominus sicut mater in sinu eterne sue quietis et absterget omnem lachrymam ab oculis nostris: tunc filebitur. S. xxv. c. et Apoc. xxi. a. Absterget deus omnem lachrymam ab oculis sanctorum suorum. j. lxxv. d. Quod si cui mater blandiat: ita ego consolabor vos et in hierusalem consolabimini: videbitis et gaudebit cor vestrum. Item duo modi consolationis predicti norantur hic. Unde dicitur: a. At consolaret omnes lugentes: illo. s. modo consolationis: quod ad luctum magis inuitant. b. At ponere consolationem lugentibus sion: illa scilicet qua absterget deus omnem lachrymam. Ponere enim stabilitatem consolationis significat. Dominus ergo ponit consolationem lugentibus: quasi stabilitate firmat se in perpetuum consolari in gloria: hic ad tempus lugentes in miseria. Matt. v. a. Beati qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur. Ps. Scdm multitudinem dolorum meorum in corde meo: consolationes tue letificaverunt animam meam. Sed multorum lachrymarum vel dolores non merentur consolationem: sicut dicit beatus Hieronymus. Quosdam lugentes suspicio: si si de corde prederent ille lachrymarum non tam facile illico soluerentur in risum: nunc autem cum abundantius ociosa et scurrilia serba profuunt quam purus lachrymarum: lachrymas hinc de his esse non arbitror: quibus consolatio divina pmittitur: quoniam quidem tam facile pro illas consolatio viliis admittitur. Et nota quod dicitur: lugentibus sion: non dicitur lugentibus hiericho: vel babilonis: quod lugentibus in mundo vel in multis delectationibus. Tales enim non consolabuntur a deo: talibus non ponitur deus consolationem veram: sed mundum ponit eis suam consolationem. Sed falsa est positio ista: id non tenet nisi secundum ipsum positiois. Sed cum dicitur: Cedat spiritus. i. spaciū vite: vel spallitas fortunę: tunc manifestabit falsitas et concludet iniquitas. Ps. Cum accipo tempus ego iusticias iudicabo. Luc. vi. d. De vobis dicitur: quod habetis hanc consolationem vestram: p falsam. i. positionem. De talibus qui consolationes mundanas querunt: et mundanas lugent molestias: vel delectationem suam amissionem deplorant: habet exemplum Numeri. xj. a. Tulit quod pmittit quod ascendat cum eis: flagrant desiderio

Ps. 93.

Ps. 74.

carnium sedes et flens iustis sibi parit filios israel: ait: Quis dabit nobis ad vescendum carnes: Recordamur piscium que comedebamus in egypto gratis etc. Nota quod ista pestis incepit a populo inferiori et viliori. Ita fit in claustris: illi magis secularia desideria habent: qui viliores erant in seculo et qui minus sibi

At consolaret omnes lugentibus: ut ponere consolationem lugentibus sion: et dare eis coronam pro cinere: oleum gaudij pro luctu: pallium laudis pro spiritu meroris. Et vocabuntur in ea fortes iusticie:

sufficiebant: et aliqui sibi etiam iungunt alios que verbis et exemplis corrumunt. Ezech. viij. e. Et introduxit me postquam portam domus domini quod respiciebat ad aquilonem: et ecce ibi mulieres sedebant plangentes adonidem. Tales lugentes non consolatur dominus: sed lugentes sion. i. ecclesie triumphantis: et celestis promotione: vel etiam amissionem quam per amissionem currebat. S. lxxv. d. Reddidi consolationes ipsi et lugentibus eius. Vel: c. Lugentibus sion. i. peccata ecclesie militat: plangentibus. Ezech. ix. c. Signa tau sup frontes virorum gementium et dolentium sup cunctis aboiacionibus que fiunt in medio hierusalem.

Et dare eis coronam pro cinere: oleum gaudij pro luctu: pallium laudis pro spiritu meroris. Nota dicitur que sunt in penitente in presentibus: et in futuro remunerabuntur. Cinis in memoria mortalitatis et vilitatis sue: et supbia mens. Luctus pro concupiscentia oculorum: ut qui peccavit homo concupiscentia pro hac puniat ploratio. Spiritus meroris ostensus per habitum lugubrem penitentem: qui domat lasciviam carnis. Hec tria norantur. Dicitur. vi. g. Accingere cilicium et plangere cinere: luctum fac tibi quasi vniuersi placitum amare valde. Cilicium contra carnis concupiscentiam: cinere contra mentis superbia: luctum fac contra oculorum concupiscentiam. Item tria respondent tria: coronam: oleum: et pallium. Dominus enim dabit coronam eternitatis pro cinere mortalitatis: vel coronam honoris pro cinere humilitatis. S. xxvij. b. Erunt dominus corona glorie: et ferrum exultationis residuo populi sui: et spiritus iudicij sedenti sup thronum. Contra dominum dabitur supbia pro corona honoris cinere vilitatis. S. xxvij. a. Pedibus calcabitur corona superbie ebriorum ephraim: et erit flos decidens glorie exultationis eius quod est sup fricem vallis pinguis. Dicitur. xij. c. Humilissimi: sedete in terra: quoniam de capite vestro descendit corona glorie vestre. Ezech. xxi. f. Aufer cidarium: tolle coronam. f. Oleum gaudij pro luctu. i. gaudium eterne felicitatis: quod significat pro oleo pro luctu. Ps. Conuertisti placitum meum in gaudium mihi etc. Dominus enim aqua doloris conuertit in vinum. Vel oleum eterne iocunditatis. Joh. ij. b. Implete hydrias aqua. g. Pallium laudis. i. pallium laudabile: b. Pro spiritu meroris. i. pro habitu lugubri. i. pro carne mortali sub qua ingemunt spiritus: quia corpus quod corrumptur aggregat animam: Sap. ix. c. dabit stolam immortalitatis: Pallium enim laudabile est corpus immortalis: impassibile: agile: subtile. Saccum etiam penitentem conuertet dominus in stolam glorie: sicut illud Ps. Conuertisti saccum meum: et circumdederunt me leticia. Iudith. x. a. Exiit se vestimentis viduitatis et induit se vestimentis iocunditatis sue. Baruch. v. a. Erue te hierusalem stola luctus et vexationis tue: et induere decore et honore quem a deo tibi est in gloria sempiterna. Possunt etiam per hec tria tres votes anime designari. Per coronam enim que datur triumphatoribus: significat remuneratio irascibilis: cuius est punire in detestando malum: et vincere in aggrediendo arduum. Per oleum quod illuminat: significat illuminatio rationis: quia ipsa summa veritate irradiabit. Sed illud oleum dicitur oleum gaudij: Logico enim illa perfecta summe veritatis omnimoda parit iocunditatem: quod non facit cognitio nostra in presentibus: magis enim scientia nostra auget luctum in presentibus quam excitet gaudium: sicut illud Eccl. j. d. Qui addit scientiam addit et dolorem. Per pallium laudis significat charitas perfecta: que est vestis nuptialis: Matt. xxij. b. Hec tria sunt signa regalia et pontificalia: coronam: oleum: et pallium: ad significandum quod omnes in paradiso erunt deo nostro reges et sacerdotes: Apoc. i. a. Coronati inuncti: palliati. Dicitur etiam: Et dare eis. i. me daturum in futuro pmittentem. Vel daturam nam spe: tandem re: coronam etc. Sequitur: Et vocabuntur in ea fortes iusticie. In ea: id est in sion: id est in ecclesia vocabuntur ad officia et dignitates ecclesie: non debiles: sed fortes: neque fortes peccato: sed fortes iusticie: id est qui

* fortes sunt ad

Plantatio dñi. i. plantati a dño in terra sua: et stabiliter collocati: **Et hoc:** b **Ad glorificandũ** deũ. i. plãtati a dño: et firmi facti i ope iusticiã: et hoc ad glificandũ deũ: qz in opib⁹ suis grũt gloriã dñi. **c** **Et edificabũt** deserta a seculo: tales de quibus dictũ est: **Iusti et fortes in iusticia et firmiter in ea radicari fuerũt** cidras et neemias: **Jesus filius ioseph** et corobabel. **Et de istis dicit** sm iudeos hic: **Et edificabũt** deserta a seculo. i. ea que p longa secula. i. longa tẽpora fuerant deserta restaurabũt. **Uñ**

B

Erta pars

ps. 91.

Et ruinas antiq̃s erigẽt: et instaurabunt ciuitates desertas. i. q̃ fuerãt deserte a deo: vel ab habitatorib⁹ suis iudeis: **f** **Dissipatas** ab hostib⁹: **g** **In generatione et generatione.** i. qz dissipatio facta ab hostibus diu pdurauit. **i** **Et stabũt alieni.** **Uñ** eis promittit p̃fectorũ multitudo: **Uñ** dicit: **Et stabũt alieni et pascunt pecora vĩa:** quasi instantũ dnabimini qz p̃felyti erũt pastores vestri: **k** **Et filij pegrinorũ** venietes de pegrinis nationib⁹ ad nos: **l** **Agricolę et vinitores vĩa erũt:** qz agros et vineas vestras colẽt. **m** **Vos autẽ sacerdotes dñi vocabimĩ.** q. d. alieni de alijs nationib⁹ erũt serui vestri: puidẽbũt vobis i edifiçijs ad manendũ i cultu agro rũ ad cibũ: et in cultu vineaz ad potũ. **Vos autẽ** attentĩ eritis culturę dei et vacabitis a temporalib⁹ laboribus: ita vt vocemini sacerdotes domini nõ idolorũ. i. honorabiliter colentes deũ: **Uñ** qz oēs sint sacerdotes: sed erũt honorabiles et potẽtes: **o** **Ministri dei nri dicef vobis.** i. vobis dicef qz estis

office fortes sũt ad iusticiã exequẽdã et in se et in alijs: qz qd p̃us erãt fortes ad peccatũ nõ erũt fortes ad bonũ. **Uñ** dicit. **xxij. b.** fact⁹ est cursus eorũ malus et fortitudo eorum dissimilis. **Sed sic dicit. xl. g.** Qui spant in dño murabũt fortitudinem: tales qui sint fortes ad iusticiã: qui fortiter agant iusticiã: nec p̃cece vel p̃cecio/ amore vñ odio flectentur: debent vocari in ecclesijs et in plationibus. **Ecc̃i. vij. a.** **Noli querere fieri iudei:** nisi valeas virtute irrumpere iniquitates: ne forte extimescas facie potẽtis. **A** quo autẽ vocent⁹ vel ad qd determinat cũ subũgit: **a** **Plãtatio dñi ad glificandũ.** i. plãtati a dño in ecclesia: et in loco platiõis: nõ a p̃p̃ia cupiditate s a deo introducti. **Deb. v. a.** **Hec q̃sẽ sibi sumit honorẽ:** s qd a deo vocat tanq̃ aaron. **ũ. lx. d.** **Bermẽ plantatiõis meę** ad glificandũ. **ps. 91. b.** **Plãtati in domo dñi i atrijs dom⁹ dei nri** florebunt. **Barth. xv. b.** **Dis plãtatio** quã nõ plãtauit pater me⁹ eradicabit. **b** **Ad glificandũ** deũ: nõ ad vitandũ p̃re: tes: vñ marisplũ implendũ vel luxuriandũ: sed ad glificandũ deũ: vt in oib⁹ itendaq̃ glia dei et sal⁹ aiaz. **In q̃ aut sint:** vel mediãte quo debeat radicari et plãtari/ determinat **Eph. ij. d.** **In charitate radicari et fũdari.** **Uñ** **a** **Plãtatio dñi.** i. plãtati a dño. **In dño em̃** iesu christo iuenim⁹ optimũ locũ vt i eo plãtemus: et radices intellect⁹ et affect⁹ nros ad ipsũ extẽdamus. **Est em̃** sic tra hũore plena/ fossa et culta. **ũ. ij. c.** **Ingrede** in petrã et abscondere i fossa humo. i. plãta te in vulnerib⁹ christi. **Uñ** dicit. **xvij. b.** **Bñdict⁹ vir** qd cõfidit in dño: et erit dñs fiducia ei⁹: et erit tanq̃ lignũ qd trãsp̃lantat sup aquas: qd ad humore mittit radices suas. **Uñ** vocabunt⁹ i ea fortes iusticię: hoc dicit q̃rũ ad p̃fectos et p̃ficiẽtes: **plãtatio dñi ad glificandũ:** h dicit q̃rũ ad nouicios et p̃nitẽtes: **De qb⁹ dicit. s. v. b.** **Sm** aliã litterã: **Uñ** iuda nouella plãtatio ei⁹ dilectissima. **Et nota** qz nouella plãtatio vberius irrigat a suis p̃curatorib⁹: **Sic** dñs copios⁹ gratiã lachrymarũ infudit nouitijs et de nouo p̃nitẽtib⁹: **Sm** illud **Ecc̃i. xxij. d.** **Uñ** riga/bo hortũ plantationũ meaz. **Sequit⁹:** **c** **Et edificabũt** deserta a seculo: et ruinas antiq̃s erigẽt. **Sed m̃** ysteriũ planũ est: qz viri fortes/ apli. i. et eoz sequaces plãtati a deo: in ecclesia glificauerũt deserta a seculo. i. posuerũt i edifi-

ficatõe sanctę ecclesie gentes quas dñs ab initio deseruerat. **d** **Et ruinas antiq̃s erigent:** qz qd antiquit⁹ padã cecidit/ p̃ chãritũ reuiscitabit ministerio aploz et doctoꝝ. **ũ. lj. a.** **Cõsolabit dñs om̃s ruinas eius.** **e** **Et instaurabũt ciuitates desertas/ a deo.** i. gentiũ collectiões/ vel hũanas m̃tes: **f** **Dissipatas/ p̃ diuersos errores.** **Uñ** **e** **Desertas/ a gfa:** **f** **Dissipatas/ p̃ diuersa vitia.** **g** **In generatione/ nem/ iudeoz:** **h** **Et generatione/ gentiũ:** qz et de iudeis/ et de gentib⁹ aliquos ad restau-

ratione ecclesie vocauit. **Uñ** i generatione et generatione. **Uñ** i. diu: vt notet diurnitas pcti. **Uñ** **g** **In generatione/ malaz affectionũ et desiderioꝝ:** **h** **Et generatione/ maloz operũ exterioroꝝ.** **Uñ** est duplex generatio p̃sequẽtium dñm. **Deut. xxxij. c.** **Generatio praua atqz p̃uersa:** hoc dicit q̃rũ ad maliciã interiorũ affectionũ: et infideles filij/ hoc dicit q̃rũ ad maliciã operũ. **i** **Et stabũt alieni et pascẽt pecora vĩa.** i. de gentib⁹ cõuertent⁹ ad fidẽ: et stabũt erecti p fidẽ et opatione: et pascẽt pecora vĩa. i. simplices vĩa p eruditio/ nẽ: qz sũt pastores et p̃dicatores de gentib⁹. **Job. xxj. e.** **Pasce oues meas.** **Uñ** dicit. **ij. c.** **Uñ** dicit vobis pastores iuxta cor meũ: et pascẽt vos scia et doctrina. **k** **Et filij pegrinorũ:** id est gentiles filij gentiliũ: qd p̃us erãt pegrini et alieni a deo: et a cõuersatiõẽ isrl⁹. **Eph. ij. a.** **l** **Agricolę et vinitores vestri erũt.** i. ecclesiã quẽ est ager et vinea dñi/ excolẽt et custodient. **Et loquit⁹ p̃pheta ad fortes iusticię.** i. apostolos et p̃f̃m̃itũq̃ ecclesie pastores: qui de gentib⁹ multos populos cõuerterũt: et quosdã vicarios in ecclesijs suis p̃fecerũt: vt ecclesiã excolerẽt et custodirẽt: sicut fuit dionys⁹ quem conuertit paul⁹: et clemens quem conuertit petrus. **Et hoc est qd dicit Zach. ix. c.** **Suscitabo filios tuos** sion sup filios tuos greciã. **Uñ** impletũ est: quando paulus suscitatus est sup dionysũ. **Item** **Jobel. ij. b.** **Uñ** dã filios vestros et filias in manibus filioꝝ iuda. **ũ. lx. b.** **Edificabũt filij pegrinorũ muros tuos.** **m** **Vos autẽ:** q̃s filij pegrinorũ agricolę vestri erũt. **Sed** **m** **Vos** o apostoli: **n** **Sacerdotes domini** vocabimini. i. sacri duces et magistri alioꝝ/ et magne dignitatis erũt: sicut dicit. **ij. Regl. viij. d.** **Filij dauid sacerdotes erant in domo domini.** **Uñ** dicit **Mo.** **Sacerdos/ sicut dux.** **o** **Ministri dei nostri dicef vobis:** id est sic euidenter ministrabitis domino: vt omnes dicant vos ministros eius. **i. Corinth. iij. a.** **Sic nos existimet homo vt ministros christi:** et dispensatores ministerioꝝ dei. **Uñ** qz duo dicit: sacerdotes et ministri. **Sacerdotes.** i. q̃rũ ad sacramentozũ colationem/ orationum instructionem: **Ministri** q̃rũ ad bonorum operum executionem. **Uñ** qz dicunt alieni pascere pecora: et filij

Et stabũt alieni et pascunt pecora vestra: id est vicarios vestros ponetis in ecclesijs vestris ad pascendos simplices et eruditos. **k** **Et filij pegrinorũ agricolę et vinitores vestri erunt.** i. loco vestri ponetis eos in labore excolẽdi ecclesias vestras/ vel aias subditorum. **Zach. xj. a.** **Pasce pecora occisionis:** quę qui possederãt occidebant et nõ dolebant: et venũdabant ea dicẽtes: **Bñdictus deus:** quia dñites facti sumus. **m** **Vos autẽ sacerdotes domini vocabimini.** i. nomẽ habebitis sacerdotũ/ et nõ rem. **o** **Ministri dei nostri dicef vobis:** cum tamẽ non sitis q̃rũ ad veritatẽ ministri christi: sed satellites anti/ christi. **Et qz** tales licet altario non deseruiãt: tñ de altarionõ dico viuũ: sed luxuriant et delitiant: **Uñ** deo cõpetẽter subdit: *** Fortitudinẽ gentiũ**

Al. t. vestri

Aliter

Et odio habens rapinam in holocaustu vel holo-
caustu. q. d. p̄dicta faciam ego qui diligo et remunero eos
qui iudiciu et iusticiam faciunt: non illos qui iudiciu et iusti-
ciam violantes sacrificiu de rapina offerunt: et sic deū placā-
re credunt. b. Et dabo opus eorum etc. *hic p̄dicat*
eis perpetuā religio-
nis observantiam / di-
cens in p̄sona domini:
Et dabo opus eo-
rum in veritate / ut
nihil s̄m simulationē
et falsitatem siue dece-
ptionē agant. Vel. i.
in cultu meo faciā eos
exercitari i quo ē ve-
ritas: non in idolatria
in qua est falsitas.

Et f̄dus / pacis / perpetuū seriam eis: ita vt stabile
firam in ipsa q̄ in filiis eorū. e. Et sciet in gentib⁹ se-
men eorum. i. fama eorum erit inter gentes et noticiā: ita vt
qui viderint eos in gentib⁹ cognoscant eos: sicut magni et po-
teses cito cognoscunt et a multis. f. Et germē eorum:
id est filij: g. In medio populorum / scietur. i. q. d. fa-
mosi erunt et noti inter gentes et p̄los: Vñ subdit: b. Om-
nes qui viderint eos / statim / cognoscant illos: quia
notabiles erūt. Cognoscet dico: k. Quia isti sunt se-
men cui benedixit domin⁹. i. quos multiplicavit domi-
nus et numero et p̄sp̄ritatis augmento. l. Gaudēs gau-
debo etc. Canticu leticię et exultationis eorum quibus hec
bona factur⁹ est domin⁹ / hic a p̄pheta ponit. Unde in p̄lo-
na populi p̄pheta hic loquit̄ / dicens: l. Gaudens / inte-
rius: m. Gaudēbo / exteri⁹: n. In domino. i. in cul-
tu domini. Vel. Gaudens gaudebo in domino: id est
dupliciter gaudebo pro duplici parte quā mihi dedit domi-
nus: De qua dictum est supra eodem. o. Et exultabit
anima mea in deo meo. i. sic gaudebit anima mea interi⁹
vt in exultationē p̄umpat exteri⁹. p. Quia induit me
vestimētis salutis: id est sanitate et saluatione tanq̄ vesti-
mento me induit / q̄rum ad corpus. r. Et indumento
iusticię circū dedit me: id est iusticia sicut indumento me
circū dedit / q̄rum

Dyslice. * purgant grana et discernunt a paleis. **a. Et odio ha-**
bens rapinā in holocaustu. q. d. ego non accipio sacri-
ficia mihi oblata vbi violat iudiciu et iusticia: quod fit quādo
ex rapina offerunt. Eccl. xxxij. c. Immolātis ex iniquo / ob-
latio est maculata. Et postea subdit: Dona iniquorū non pro-
bat altissimus: nec respicit in oblatiōes iniquorū: nec in mul-
titudine sacrificiorū eorū p̄pitiabilē peccatis. Qui offert sacri-
ficiū ex substantia pauperū: q̄si q̄ victimat filiu i cōspectu pa-
tris sui. Itē Eccl. xxxv. c. Noli offerre munera praua: nō eñ
deus suscipiet illa. Prover. xxj. d. Hostię impiorū abomi-
nabiles quę offerunt ex scelere. Dyslice / autē sensus est: qd
domin⁹ approbat iudiciū. i. discretionē et fidem gentiū: et odio
babet holocausta et sacrificia iudeorū: quę ex vsuris et rapi-
nis faciebant. b. Et dabo opus eorum. i. apostolorū /
vel oim fidelū: c. In veritate / nō in vmbra certimonia /
lū figurarū sicut olim: Omnia eñ i figura cōtingebāt illis:
vt dicit. j. Corinth. x. c. sed i veritate vt oia veraciter cōpleant:
verū agnū comedētes: verā circūcisionē cordis facientes: sic
dicit Deut. x. d. Circūcidite p̄p̄urium cordis vestri. Vel. in
veritate / nō in vanitate temporalū: vel in simulatione hy-
pocritarū: quia spiritus sanct⁹ discipline effugiet fictum: Sap.
j. b. d. Et f̄dus perpetuū seriam eis: non temporale
sicut moysi: sed pactū euangeliū eternum: qd nō trāsibit sicut
vetus testamētū / cui euangeliū succedit. Dicit. xxxj. a. Fe-
ritiam domui israel et domui iuda f̄dus nouū / non s̄m pactum
qd pepigi cum patrib⁹ eorū. Idem dicit Deut. x. c. Dicit.
xxij. c. Et glum et terra trāsibūt: verba autē mea non trās-
ibūt. Et nota qd dicit / fertā eis. i. ad vtilitatem eorū. Feriam
autem dicit: quia in p̄cussione filij dei confirmatū est pactum
istud: id est in passione et sanguinis christi effusione. Unde. s.

lij. c. Propter scelus populū mei percussit eum. Deut. xij. d.
Deus autē pacis qui eduxit de mortuis pastore magnū ouis
in sanguine testamēti eterni dominū nostrū iesum christum
ap̄ter vos in omni bono. e. Et sciet in gentibus semē
eorū: et germē eorū in medio populorū. i. imitatores
apostolorū: qui sunt q̄ /
si semē: et quasi germē
eorū: dispergent per
mūdū / ad litterā: sicut
semen seminat et disp-
gitur per campum vt
multiplicet: et vbiq̄
cognoscet vta et do-
ctrina pollētes. Zach
x. c. Seminabo eos
in populis: et de lon-
ge recordabunt mei:

et vident cum filiis suis. De hoc semine dictū est. s. j. c. Vñ
domin⁹ sabaorh etc. e. Et sciet in gentib⁹ semē eorū. i.
p̄dicatio: f. Et germē eorū in medio populorū. i.
bona eorū operatio. Isti sūt duo testes qui bene cognoscunt:
et quib⁹ bene credit: semen. i. sincere p̄dicationis: et germē bo-
ne operationis: sine quib⁹ nō debet quis audiri in p̄dicatio-
ne: Deut. xxxij. Dicit. xxxj. c. Seminabo domū israel et do-
mū iuda semine hominū et semine iumentorū. i. subtili et rudī
p̄dicatione. s. xxvij. b. Qui egredient̄ impetu a iacob / imple-
bunt faciem orbis semine. h. Omnes qui viderint eos /
apostolos et imitatores eorū concordēs charitate: i. Co-
gnoscant illos: quia isti sunt semē cui b̄ndixit do-
minus / ex cōcordia charitatis: Joh. xij. d. In hoc cogno-
scant omnes q̄ mei discipuli estis si dilectionē ad inuicē habue-
ritis. j. Joh. iij. b. In hoc manifesti sunt filij dei et filij diaboli:
Omnes qui nō est iustus / nō est ex deo: et qui nō diligit fratrem
suum etc. Charitas eñ est fons p̄p̄rius quo potant filij dei et
discipuli christi. Cui s̄tri nō cōmunicat alien⁹. Prover. v. d.
et. xij. d. Vel. h. Omnes qui viderint eos / in gloria:
l. Cognoscēt illos: quia isti sunt semē cui b̄ndixit
domin⁹: Tūc eñ cognoscant p̄mo mali eos fuisse auctos et
multiplicatos b̄ndictione dei. Sap. v. a. Quomō computatī
sunt inter filios dei: et inter sanctos fors illoꝝ est. j. lxx. d. Se-
men benedictorū domini est. s. vj. d. Semen sanctū erit id qd
steterit in ea. Ps. Generatio rectorū benedice. Deinde in p̄-

sona ecclesie de p̄dictis bonis gr̄as agentis / subdit: l. Gaudens
gaudebo in dño. Gaudēs de bonis vię: gaudebo
de bonis patrię: et hoc in dño / nō in mūdo. Phil. iij. a. Gau-
dete in dño semp: iterum dico gaudere. Vbi facta dictū est de
ista materia. o. Et exultabit aīa mea i deo meo. Ca-
ro quidē extertus tribulat: sed aīa interi⁹ iocundat. Unde. ij.
Zachab. vj. g. dicit de quodā martyre sic: Cū plagis inq̄
pineret / ingemuit et dixit: Dñe q̄ habes sanctā scientiā / mani-
feste tu scis: quia cū a morte possem liberari / duos corporis
sustineo dolores: s̄m animā vō p̄pter timorē tuū libēter hec
partor. ij. Corinth. iij. d. Licet is q̄ deforis est noster hō cor-
rumpat: is is q̄ intus est renouat de die in diē. Itē. ij. Cor.
vj. b. Quasi tristes / sp̄ autē gaudētes. Judith. xvj. c. Erat autē
p̄plus iocūd⁹ s̄m facie sanctorū. Vñ autē gaudeat ecclesia / sub-
dit: p. Quia induit me / dñs: q. Vestimētis salu-
tis: et indumētō iusticię circū dedit me. i. ipse christus
induit me q̄ est iusticia et sal⁹. Iusticia in impiorū iustifica-
tionē: Et salus in bonorum retributione. Ro. xij. d. Indui-
mini dñm iesum christum. Gal. iij. d. Quotquot baptizati
estis in christo / christum induistis. Vel. p. Induit me ve-
stimētis salutis / q̄tū ad gratiā interi⁹ ornantē et decorantē
aīa: r. Et indumētō iusticię circū dedit me / q̄tū ad
bonā op̄ationē exteri⁹ munientē. Vestimēta salutis sunt s̄ru-
tes. Eccl. ix. b. Omī tpe vestimenta tua sint candida. Indu-
mētum iusticię sūt opa bona. Apoc. xvj. c. Beat⁹ q̄ vigilat et
custodit vestimēta sua ne nudus ambulet et videant nudita-
tem eius. Indumentum iusticię est indumentum sacerdoti-
le. Vñ Ps. Sacerdotes tui induant iusticia etc. Itē s. lx. d.
Ponā p̄positos tuos iusticiā. Itē vestimēta salutis sūt p̄ritio
*** et confessio**

B

Ps. iij.

Ps. lxi.

circū dedit spiritum ad animam. a Quasi sponsam de-

Et. nō hystem

coratū corona: z quasi sponsam ornatā monilib' suis. q. d. sicut sponsus ornat corona: ita ornavit se decen-

ter hystem... Sicut enim terra profert germen suū... Sicut enim terra profert germen suū celestib' pluuijs irrigata. Et sicut hortus semen suū germinat. i. semen producit in germen beneficio fontis z fluuiozū vel pluuiarum. Sicut domin' deus germinabit iusticiam z laudem corā vniuersis gentibus. i. multiplicabit i te bonas z laudabiles psonas: qui iusticiam faciēt et laudabūt dominū z p'dica-

tudo duorum agnitiū in ecclesia: perfectozū. f. atq' incipientium. Perfectos sponsi comparat pulchritudini: incipientes spōse assimilat ornatū: quę ornat mūdo multebri: siue vt ceteri trāstulerūt vasis v' monilibus suis. Per h ergo notat q' ecclesia constat ex fortibus z infirmis. Unde Beñ. ij. d. Hoc

cut hortus semen suū germinat: sic dōmin' deus germinabit iusticiā z laudē coram vniuersis gentibus.

llij. b. Bonū certamen certauit: cursum cōsummauit: fidem seruauit: in reliquo reposita est mihi corona iusticię. Imperfectis autē qui sūt quasi sponsa: interim dantur monilia exemplozū et exhortationū. Monilia enim dicunt quia monent. Exempla igif christi z sanctorū z verba eozum: quia monentia sunt: monilia dici possunt. Unde predicatorum monitores sunt domini. Sequitur: c Sicut terra zc. Sicut dicit Hieronymus: hic ponit alterius comparationis exempla: quozum prius ad sponsū sequens refert ad sponsam. Dicit ergo: Sicut terra profert germen suū celestib' pluuijs irrigata. Aliqui libri habent: Sicut enim terra zc. Sed Hieronym' non habet em. d Et sicut hortus semen suū germinat: beneficio fontis z fluminū. c Sic domin' deus germinabit: id est germinare facit in ecclesia: iusticiā bonę operationis: g Et laudem sin cere p'dicationis. Et hoc nō in occulto: sed h Corā vniuersis gentibus. q. d. sicut terra et hortus irriguus germinant: sic ecclesia spiritu sancto fecūdata reddet domino fructum laudis z bonę operationis. Comparat autē ecclesia terrę z horto ppter perfectos z infirmos qui sunt in ea. Terra enim vt fructū faciat rigatur pluuiā de celo: hortus autē rigat riuulis z flumine. Ecclesia ergo fructus facit vt terra z sicut hortus: quia quidā maiores fuerunt in ecclesia: vt apostoli: qui nō receperūt doctrinā nisi a dño: et illi dederūt fructū vt terra. Quidā autē fuerunt z sūt minores i ecclesia: qui irrigant ab hominib' sicut a riuulis: z illi fructū dant sicut hortus. Hoc est qd dicit in Ps. Celū cęli domino: quo ad maiores: terrā autē dedit filijs hominū: ad colendum: z hoc pertinet ad minores. Et hoc est qd supra dicit: sponsū z sponsā. Vel terra sunt laici laboribus dediti: hortus autē sunt clerici delitijs resoluti. Deus autē rigat campos terrę. i. laicos: sed homines rigant hortos. Clerici em̄ et scholares ab hominib' erudiunt: sed laici a deo per gratiā efficac' instruunt. Unde s. i. v. c. Quomō descendit imber z nix de celo: z vltra illuc nō reuertit: sed inebriat terrā z infundit eam z germinare eam facit: z dat semen serenti z panem comedenti: sic erit verbum qd egrediet de ore meo nō reuertet ad me vacuū zc. Et hoc est qd hic sequit: c Sic domin' deus germinabit iusticiā q̄tum ad terrā. i. q̄tum ad laicos: qui per diuinā gratiā imbuti fructificant bene operādo. g Et laudem coram vniuersis gentibus: q̄tum ad hortos. i. q̄tum ad clericos: in quib' raro inuenit fructus iusticię. i. iuste operationis: sed tamē fructū proferūt sanę eruditōis. Vel terra dicunt seculares z actiui i ecclesia: horti autē dicunt claustrales et cōtemplatiui. Bere. xxx. b. Erit aia eoz quasi hortus irriguus. De horto dicitur est. s. l. viij. c. Et nota q' terra profert fructū iusticię: quia actiui in operib' iusticię exercent: hortus autē producit fructū laudis: quia cōtemplatiui diuinę laudis mācipati sunt z gratiarū actioni. Itē eadē aia dicit et terra z hortus. c Sicut em̄ terra pfert germen suū: ita fidelis aia germē bonę cogitatiōis pfert in plenū fructū bonę operationis. d Et sicut hort' semē suū. i. sibi cōmissum: germinat: sic mens electozū susceptū semē diuini sibi pducit in fructū bonę operationis. S; h dī facere de: qz ipse dat elect' suis vt h faciāt: atq' ita iusticiā recte viuēdi: z laudē p'dicationis oib' q' ib' celo sūt gerib' lecti p'nūciāt. Et h ē qd dicit: Sic dñs deus germinabit iusticiā et laudē corā vniuersis gentib'. P' opier sion nō

P. 117

Propter sion non tacebo etc. **Expo. Ca. LXII**
 Istud capitulum licet multi iudeorum exponant de adventu
 sui messie et liberatione eorum futura per eum: tamen etiam alio
 modo exponit a quibusdam: et totum fabulose et fallaciter. Et dividit
 in septem partes. Primo secundum fabulam prophetam dicit se non posse silere
 cum evidens sit ei futura
 chaldeorum destructio:
 et sui ipsius liberatio: ibi:
Propter sion etc.

Propter sion non tacebo: et propter
 hierusalem non quiescabo etc. **Ca. LXII.**
 Secundo dicitur esse primum
 in nomine et honore resti-
 tutione: ibi: **Et voca-**
cabis tibi nomen novum. Tertio cohabitatum aptitudinem et
 secunditatem: ibi: **Habitabit enim iuvenis cum virgine etc.**
 Quarto bonorum custodiam sedulitatem: ibi: **Super muros tuos**
etc. Quinto omnes inuitat: maxime autem bonos et iustos ad orationem
 et hierusalem restauret: ibi: **Qui remiscimini domini etc.** Sexto
 vero dominum spiritum fore affirmat: et eum introducit iuratum se facturum
 hoc quod desiderat: ibi: **Iuravit dominus.** Septimo prophetam ex promissione
 domini confirmat: ipsum ad reditum de babilone inuitat: ibi:
Trasite trasite etc. Dicit ergo: **Propter sion.** i. amore sion:
 quia si vehementer eius commodum desidero. **Non tacebo.** quia per
 liberationem deperer. **Uel.** **Non tacebo.** quia et an-
 nuncietur vetera prosperitate. **Et propter hierusalem.** i. amore eius.
Non quiescabo. i. a pace vel predicatione non cessabo. **Donec**
egrediatur ut splendor iustus eius. i. donec veniat ille qui
 iustitiam et faciat suis hostibus. i. cyrus. **Et saluator eius**
ut lampas accendat. i. donec cyrus saluet eos: ita ut omnes vi-
 deat salutem eorum et prosperitatem. Iustus dicitur quantum ad chaldeos
 quos destruxit: saluator quantum ad iudeos: quos de captivitate li-
 beravit. Comparat autem lampadam et splendori: quia manifesta
 fuit et chaldeorum destructio et omnino nota: et sicut iudeorum libera-
 tio. Item lampas illuminatio consumit oleum: et consumendo illu-
 minat: sic dominus dominus chaldeos consumpsit in lumine et honore posuit.

Sequitur: Et videbunt
abhyssice. **Propter sion etc.** Istud capitulum secundum verita-
 tem ista exponit de christo a scriptis: et etiam ab Andrea. **Matteo**
11. 10. a. dicit sic primum. **Dixerat dominus et saluator noster: Spiritus domini super**
me eo quod unxit me etc. usque ad illud locum ubi scriptum est: **Omnes**
qui viderint eos cogitent quia isti sunt semine cui benedixit dominus. Post
 quam permissionem ridet ecclesia gratias agens et dicens: **Gaudes**
gaudebo in domino etc. **Hic** propheta introducit personam dicentis:
Propter sion non tacebo et propter hierusalem non quiescabo
i. propter amor ecclesie triumphantis que dicitur sion: et militantis que
dicitur hierusalem: quia si ipse iocunditatem et reparationem desidero.
Non tacebo. i. non silebo a precibus. **Non quiescabo** a ge-
 mitibus et desiderijs. **Donec egrediatur ut splendor ius-**
tus eius. i. donec in carne appareret veniat dei filius. **Uel.** **1. 1. 1. 1.**
a. **Utinam diruperes celos et descenderes.** **Can. 1. 1. a.** **Osculum**
me osculo oculi sui. **Uel loquitur** propheta in persona omnium prophetarum di-
 cens: **Propter sion etc.** **Idem** autem significat per sion et hie-
 rusalem. i. plebs fidelium: propter quam instruenda esaias non tacuit neque
 quiescit. i. non cessavit prophete. **Donec ut splendor egre-**
deret iustus eius. i. christus: quia omnes prophete et lex usque ad iohannem pro-
 phetauerunt: ut dicit **Mat. 23. b.** **Et nota quod dicit: donec egrediatur**
ut splendor iustus eius. **Egrediatur.** i. de sinu patris in vterum virginis
 nasci: et de vtero virginis in mundum tenebrosum: ut splendor ad illu-
 minandum tenebras nostre ignorantie quantum ad intellectum. **Dicit iustus**
eius. i. sion. i. qui iustificat sion. **De quo iusto dicit Mat. 23. b.** **Et**
23. 1. c. **Idem** nomen quod vocabatur est dominus iustus noster. **Splendor**
autem dicitur: Heb. 1. b. **Qui cum sit splendor glorie et figura substantie eius**
etc. **Et saluator eius ut lampas accendat:** ut ipse accensus
 alios accendat quantum ad affectum. **Lampas enim græce** id est
 quod **flamma** latine. **Ad hoc ergo christus venit in mundum ut illuminaret**
intellectum ad cognitionem sui: et accenderet affectum ad amorem
sui. **Luc. 11. 1.** **Ignem veni mittere in terram: et quid volo**
nisi ut ardeat. **Iustus autem dicitur christus et saluator.** **Iu-**
stus in retributione: saluator in iustificatione. **Uel iustus: ma-**
los puniendo: saluator: bonos remunerando. **Et nota quod chris-**
tus bene comparat lampadi. In lampade enim tria concur-

runt vitrum: oleum: ignis: et christus habuit vitrum huma-
 nitatis: et oleum gratie et veritatis: et ignem diuinitatis. **Ca-**
ro enim christi comparat vitro propter mundiciam: quia sine pec-
cato fuit: peccatum enim non fecit nec construxit: Et propter fragili-
tatem: vitrum enim fragile est: et christus infirmitates carnis
assumpsit. **Unde et co-**
temporabilis inter ho-
mines apparuit: secundum il-
lud Job. 21. a. **Deri-**
detur iusti simplicitas
lampas precepta apud
cogitationes diuitum

egrediatur ut splendor iustus eius: et saluator eius ut lampas accendatur:
 parata ad tempus statutum. **Item cum vitrum aprax ligno: sicut**
speculum: et potes ibi videre faciem tuam: et quanto magis vi-
trum frangitur: tanto plures ibi resultant imagines: ita et ca-
ro christi aptata ligno crucis: formam nobis nostram et imaginem
ostendit: pendens enim in cruce dixit: Job. 19. e. **Uulser ecce filius**
ruus. **Item christus habuit oleum gratie et pteritis: lene**
et mitigatiuum ad sanandum egros: pingue et confortatiuum ad cli-
bandum famelicos: lucens et illuminatiuum ad illuminandum tene-
briferos: Oleum enim sanat: cibum et illuminat. **De hoc oleo dicit**
1. 1. 1. 1. a. **Uinea facta est dilecto meo in cornu filio olei.** **1. 1. 1. 1. b.**
Computrescet iugum a facie olei. **Can. 1. 1. a.** **Oleum ef-**
fusum nomen tuum. **Item ignem diuinitatis habuit.** **Deus enim**
fuit et homo. **Deut. 10. d.** **Deus noster ignis consumens est.**
Baruch. 5. a. **Deus ostendet splendorem suum in te qui sub ce-**
lo est. **Aliter exponit ut propheta loquatur in persona aposto-**
lorum. **Loquens igitur chorus apostolorum et predicatorum in p-**
mitia ecclesia dicit: Propter sion non tacebo: a predicatione: quia si loquitur
prohibeat nos sion: et quis mortem
minetur sion: id est reges et principes. **Sion enim est turris**
dauid. **Et propter hierusalem: id est propter sacerdo-**
tes et scribas. **Non quiescabo.** i. non cessabo ab aperta predi-
catione. Act. 13. d. **Si iustum est vos audire potius quam deum**
iudicare: non enim possumus que vidimus et audimus non lo-
qui. **Item Act. 5. e.** **Obedire oportet deo magis quam homi-**
nibus. **Idem** est contra predicatorum: qui parcunt vitijs mag-
natum: qui propter reges sion et sacerdotes hierusalem elin-
gues et muri sunt. **Sed propheta dicit: Propter sion non**
tacebo: id est propter reges et milites non silebo a veritate p-
dicacionis. **Et propter hierusalem non quiescabo.** i. propter
sacerdotes inuides et obloquutes: non cessabo a continuo-
ne bone operationis: vel ab executione iuste aduersus eos. Re-
ges enim et principes sepe volunt ut taceatur veritas verbi dei.
Unde Mat. 23. g. **Audiuit rex ioachim et omnes potentes et**
principes eius verba virginis: et querens interficere eum. **1. 1. 1. 1. b.**
Populus ad iracundiam provocans est: et filij menda-
ces: filij nolentes audire legem dei: qui dicunt videntibus: no-
lite videre: et aspicientibus: nolite aspicere nobis ea que recta
sunt: loquimini nobis placentia: videte nobis errores. **Similiter**
et sacerdotes nolunt audire verbum dei. **Unde Amos. 7. c.**
Dixit amasias sacerdos ad amos: Qui vis gradere: fuge i
terram iuda et comede ibi panem: et ibi prophetabis: et i bethel
non adicies ultra ut prophetes: quia sacrificatio regis est: et do-
mus regis est. **Donec egrediatur ut splendor iustus**
eius: et saluator eius ut lampas accendat: id est do-
nec egressus iusti in natiuitate: et accensio saluatoris in passio-
ne: per predicationem in cordibus hominum manifestet. **Iustus**
enim: id est christus filius dei de vtero virginis egressus est in
natiuitate sicut splendor: quia sicut sidus radium: proferit ergo
filium pari forma: neque sidus radio: neque mater filio sit corru-
pta. **Idem** est quod dicitur: ut splendor. **Saluator autem accen-**
sus est ut lampas in passione: tunc enim calorem vel caminum
sue charitatis longe lateque diffudit: ut tam non sit qui se ab-
scondere valeat a calore eius. **Tunc enim sol iusticie in altum**
elevatus est: ut omnibus radios sui calorem effunderet. **Apoc. 1. d.**
Facies eius sicut sol in virtute sua. **Egressio autem eius et**
accensio manifestata sunt in apostolorum predicatione et aliorum doc-
torum. **De his duobus simul dicit in Ps. 118.** **A summo celo egressio eius**
et occursum eius usque ad summum eius: nec est qui se abscondat a

calore eius. **Et videbunt**

5 * calore eius. **Et videbunt**

Aliter

Ps. 118.

Seqt: a **Et videbunt gētes iustū tuū** o sion. i. qm̄ q̄ iuste puniet hostes tuos. c **Et cuncti reges inclūtū tuū:** id ē gloriōsū tuū / cyp. s. q̄ te glōse liberabit. Del. b **Iustū** vocat iesum sacerdotē magnū. d **Inclūtū** dicit corobabel: ducē eoz. e **Et vocabit tibi nomē nouū** qd̄ os dñi noiauit. i. renouabit tibi nomen p̄stinū qd̄ tā q̄si extinctū r̄ anni/ bilatū erat: q̄ dicebatur p̄us vrb̄s fidelis / ciuitas iusticie et p̄p̄s dñi peccatū. g **Et erit corona gl̄ie** i. corona nara eris glōse / quantū ad pontifices. Et b **In manu dñi:** id est de manu dñi: qz ipse dñs dabit tibi coronam sacerdotij. Del. **In manu dñi.** i. in p̄tectione dñi. k **Et diadema regni i manu dei tui:** quātum ad reges quos dñs p̄geget in dñio r̄ honore regio. l **Nō vocaberis vltra derelicta** a deo vel a multitudine filioz r̄ habitantū. m **Et terra tua** i. circūiacēs tibi o bierlm̄: n **Nō vocabit amplius desolata:** sicut fuit tpe captiuitatis. o **Sed vocaberit** b noie. s. p̄ **Volūtas mea in ea.** i. dicef de te: hęc ē ciuitas q̄ facit volūtatē dei sui: et h̄ ē nomē nouū qd̄ supra dixit. q **Et sicut volūtatē dei facies:** terra tua qd̄ inhabitabit a deo p̄egente: vel a multitudine populosa ibi degente. Et b nō meritis tuis faciet dñs: s̄ r̄ **Quia cōplacuit dño i te / habitare.** i. r̄ p̄gere te. s **Et ideo terra tua inhabitabit:** hoc reperit ad maiorem cōfirmationē. Quidā tñ libri nō habēt: sed **Uero** habet. Et bñ dico q̄ inhabitabit terra tua: r̄ **Habitabit enī iuuenis cū x̄gine:** Et bñ erūt de alienis geniti: s̄ de te: Cū subdit: v **Et habitabunt in te filij tui:** non hostes tui nec alieni. y **Et gaudebit sponsus sup̄ sponsas.** q. d. in te erūt iuuenes r̄ x̄gines / iugati r̄ senes: ita vt multos habeas in te genitos r̄ multos genitores: et simul oēs gaudeant r̄ p̄cordit

Et videbunt gētes iustū tuū: Et cuncti reges inclūtū tuū. Et vocabit tibi nomē nouū qd̄ os dñi noiauit. Et eris corona gl̄ie in manu dñi: et diadema regni in manu dei tui. Nō vocaberit vltra derelicta: sed vocaberit volūtas mea in ea. Et sicut volūtatē dei facies: terra tua qd̄ inhabitabit a deo p̄egente: vel a multitudine populosa ibi degente. Et bñ erūt de alienis geniti: s̄ de te: Cū subdit: v **Et habitabunt in te filij tui:** non hostes tui nec alieni. y **Et gaudebit sponsus sup̄ sponsas.** q. d. in te erūt iuuenes r̄ x̄gines / iugati r̄ senes: ita vt multos habeas in te genitos r̄ multos genitores: et simul oēs gaudeant r̄ p̄cordit

Et videbunt gētes iustū tuū: i. christū. c **Et cuncti reges:** qm̄ cor in manu dei: Prover. xxj. a. d **Inclūtū tuū.** i. christū: qz sic lampas lucebit r̄ ardebit: vt oib̄ resp̄ldeat. s. lx. a. Et abulabūt gētes i lumie tuo: r̄ reges i splēdore ortus tui. Iust̄ dicit christ̄: qz iustificat i p̄senti p̄ gr̄am. Et inclūt̄. i. glōsios: qz inclūt̄os facit et suos i futuro p̄ gl̄iam. Inclūt̄i aut̄ r̄ nobilit̄ p̄is nō debēt esse filij rusticani r̄ ignominiosi: qd̄ est i illos qui filios dei se dicūt r̄ tñ ignominiosa et vilia sectant̄ r̄ diligūt: vt i p̄s. iij. fm̄ altā s̄fam dicit: Filij vtri inclūt̄i vsq̄ diligit̄ ignominiose vanitatem: Et **Thren̄. iij. a.** Filij sion inclūt̄i: r̄ amici auro p̄mo: quō reputati sunt in vasa testea opus manus figulie. e **Et vocabit tibi / o eccl̄ia.** f **Nomē nouū:** qz christiana vocaberit / r̄ filij tui christian̄i vocabunt. Act. xj. c. Cogim̄ nati sūt antiochie p̄mū discipuli christiani. Et q̄ prius synagoga / modo dicit̄ eccl̄ia: et qui prius alieni a deo / modo filij dei noiant̄. Hoc ē nomen nouū. j. Job. iij. a. Videte q̄le charitatem dedit nobis deus: vt r̄ filij ei noiemur r̄ simus. Baruch. v. b. **Nomiabit tibi nomē tuū a deo in sempiternū** pax iusticie et pietat̄. j. lxx. c. **Vocabit seruos suos noie alio.** Job. xv. b. **Iam nō dicā vos seruos.** Apoc. ij. e. **Dabo illi calculū** candidū r̄ i calculo nomē nouū: qd̄ nemo scit nisi q̄ accipit. **Nota Glo. Dai.** Dos ē hebreis ex nouis reb̄ noua noia imponere: Et enī aiunt / abraā prius dicit̄ est ram. Qd̄ inde conijciūt: **Delu / Job. xxij. a.** filij barachel buccites de cognatione rā. Deinde abraā. i. p̄ excelsum: **Ben. xj. d.** Tandē abraā: **Ben. xvij. a.** Sicut pater simon: postea petrus: **Job. j. f. Baruch. iij. b. Matth. xvj. c.** g **Et eris / o tu eccl̄ia:** h **Corona gl̄ie i manu dñi:** r̄ diadema regni i manu dei tui: qz christus accingit̄ r̄ coronat̄ multitudine fidelium: q̄ sūt q̄si corona ei r̄ diadema. Prover. xij. a. **Mulier diligēs corona ē viro suo.** i. eccl̄ia audies p̄bū dei: r̄ simplēs ei p̄ceptum / corona est

christo. Ista aut̄ corona siue diadema i manu dei ē: qz eccl̄ia deū h̄ in honore: r̄ deus habet eccl̄iam i p̄tectione. Sap. iij. a. **Iustoz aīe i manu dei sūt:** r̄ nō tāget illos tormētū malicie: s̄ tormētū p̄ne tñ. Licet enī i manu dei sint oēs fines fr̄: specialit̄ tñ sc̄i in dei p̄tectione seruant̄. **Uñ Deut. xxxij. a.** **Oēs sc̄i in manu dei sūt:** r̄ q̄ appropinquat pedib̄ ei accipiet de doctrina. Sic aut̄ eccl̄ia corona est christo: ita p̄p̄s obediēs et deuota corona ē p̄ lato suo. **Unde P̄bil. iij. a.** Fratres charissimi r̄ desideratissimi gaudiū meum r̄ coronam meam. **Gaudiū in p̄senti:** corona i futuro.

o amplius desolata. Sed vobiscaberis volūtas mea in ea: et terra tua inhabitabit: Quia cōplacuit dño in te: r̄ terra tua inhabitabitur. Habitabit enim iuuenis cum virgine: r̄ habitabūt in te filij tui: Et gaudebit sponsus super

Sile d. j. **Thessal. ij. d.** **Trē. ij. Cor. j. c.** **Alia via sum / sicut r̄ vos nra.** Prover. xvij. a. **Corona senū filij eoz:** gl̄ia filioz p̄ies eoz. **Ibi h̄ alia s̄fa.** Corona patrū gl̄ia liberoz: et p̄fect̄ p̄p̄ epulę sacerdotū. **Zach. vj. c.** **Sumes aurū r̄ argētū r̄ facies coronas r̄ pones i capite iesu filij ioseph sacerdotis magni.** Et postea subdit: **Et coronę erūt helen r̄ tobie et idale et hen filio sophonie memoriale i tēplo dñi.** **Mora q̄ coronę dant / nō tñ iesu sed etiā alijs.** **Sicut christo debet honor / r̄ sc̄is.** **Sc̄i aut̄ coronas suas christo offerunt:** qz victoriā vitiōz christo attribuūt. **Ad qd̄ significādū ramos palmarū cruci affigim̄ i ramis palmarū.** **Hoc ē qd̄ dicit Apoc. iij. d.** **Uñ giti quatuor seniores mittebāt coronas suas an̄ thronū dicētes:** **Sign̄ es dñe accipe gl̄iam r̄ honore r̄ s̄tutē:** quia tu creasti oia. **Per quatuor aut̄ q̄ dicunt in p̄dica auctoritate carbarie significat̄ quadruplex ordo sc̄oz q̄ coronant̄ in celis.** **Apoc. r̄ / martyri / cōfessoz / atqz virginiū.** **Helen interpretat̄ postes:** et significat̄ aplos q̄ fuerūt postes r̄ colūne eccl̄ie: qui et linunt sūt sanguie agni: **Exo. xij. q̄** in memoria passiois christi mollit̄ r̄ itincti sūt p̄ deuotionē. **Per tobiam / q̄ interpretat̄ bonus dñi:** significat̄ martyres: de quib̄ cantat̄. **Victoz gen̄ optimū:** nō bonū tñ s̄ optimū. **Per idale / qui interpretat̄ notus dñi:** significat̄ p̄fessoz: q̄ p̄ fidē insulam r̄ p̄ doctrinam noticiā dei habuerūt. **Per hen / q̄ interpretat̄ gr̄a:** significat̄ x̄gines q̄ gr̄am cumulatā a deo acceperunt. **Uñ Eccl̄. xxvj. c.** **Sia sup̄ gr̄am mulier sc̄a r̄ pudorata.** **Trē de ip̄s h̄c̄in / bus cantat̄.** **Diffusa ē gr̄a in labijs tuis.** **Sequit̄: Non vocaberit vltra derelicta a deo. i. i p̄cis.** m **Et terra tua. i. habitatio tua.** n **Nō vocabit amplius desolata. i. sine solatio i tribulationib̄.** s̄ i miserijs: qz. i. christi sp̄ habebis: q̄ dat gr̄am s̄ culpā: r̄ solationē p̄ra tribulationē et miserā. **Bar. vi. d.** **Uobiscū sūt oib̄ dieb̄ vsq̄ ad p̄s̄mationē seculi.** o **Sed vocaberit volūtas mea i ea.** q. d. ex me nomē habebis: volūtatē enī meā facies: et p̄p̄ dicef de te: **Hęc ē que volūtatē dei facit.** j. **Thessal. iij. a.** **Hęc ē volūtas dei / sc̄ificatio via.** **In loco aut̄ sc̄o r̄ i mūdo hospitio deus inhabitat:** vs̄ subdit. q **Et terra tua inhabitabit a deo:** r̄ **Qz cōplacuit dño i te.** i. qz i te placitā mātionē inuenit. **Job. xij. c.** **Si q̄s diligit me / sermonē meū seruabit r̄ et mātionē apud eū faciemus.** **Dei / Cōplacuit dño i te.** **Dñs enī dicit̄ cōplacere sibi i hoie:** sic p̄ i filio cōplacet sibi / qm̄ eū imitat̄ r̄ nō degenerat a morib̄ p̄ntis. **Prover. iij. b.** **Quasi pater in filio cōplacet sibi.** **Prover. vij. d.** **Delit̄ meq̄ esse eū filijs hominū.** **Del / Cōplacuit dño i te. i. i te r̄ p̄ te placitū fieri p̄stituit.** **Exo. xxxij. d.** **Lēmēs ero in quē mibi cōplacuerit.** s **Et terra tua inhabitabit:** qz habitatio eccl̄ie numero fidelium repleta ē. **Et repetitio duplicē notat̄ i habitationē. s. mēt̄ r̄ corp̄s.** **Uñ s̄didit: r̄ Habitabit enī i ea / iuuenis. i. cū x̄gine / ioseph vel iobes cū maria: chrysan̄ cū maria.** v **Et habitabūt in te numero et merito.** r̄ **Filij tui:** sp̄ualit̄ in christo regenerati p̄ lauacrum regenerationis sp̄s̄sc̄i. **Et dicit̄ filij / vt notet̄ dilectiois vnitatē.** **Act. iij. f.** **Multitudis credentium erat cor vnū r̄ anima vna.** y **Et gaudebit sp̄sus sup̄ sp̄sam.** i. christ̄ sup̄ eccl̄iam p̄ multitudinē

dentur et concordit habitabit. Et qd pl^o est: a Gaudebit sup te de^o tu^o. i. concordia tua et prosperitate tua letabit. Post multitudinē autē habitabitū / subdit de securitate habitatiōis dī: cēs: **S**up muros tuos hierlm pstitui custodes: ad sram: vt secure pps interior inhabitet. e **T**ota die et

tota nocte perpe- tuo nō tacebūt: s semp officiū custodū cōplebūt: horis. f. et tē porib⁹ pstitur⁹ tam in die q̄ in nocte s̄m qd erit necesse. Sequitur **Q**ui remiscimini dñi. hic inuitat ppha iudgos. ppter bñficiā pdicta ad gfratūtionē / vel ad oionē p cōpletōe p / dictoy dīcēs: **Q**ui remiscimini dñi: o vos iusti de iudicis. b **N**e taceat / a p̄cib⁹ et desiderijs. i. **E**t ne detis silētiū ei. i. nō sileat / corā dño: sed mag⁹ postulatēs clamet: **N**onec stabilit et donec ponat. i. donec stabilit ponat. **H**ierlm laudē i fra. i. laudabilē: vt. f. ipa hierl⁹ lau det ab oib⁹ gētib⁹: vt vt ipa sit laus ipsi⁹ dñi: i. q̄. f. et p q̄ dñs laudabil⁹ oñdat. n **J**urauit dñs. hic dīc ppha oionē eoy exauditā: dñm iurātē iroducēs sic. **J**urauit dñs. i. immobilē statuit. **J**urauit dico: **I**n dextera sua et in brachio fortitudis sue. **L**oq̄ s̄m morē hoim in q̄ iurās leuat manū suā. Sic dīc de abraā / Ben. xliij. d. **L**euo manū meā ad dñz deū. i. iuro. **U**t p dextera et p brachiū dei itelligit potētia ei⁹: p quā firma sūt que ipse disponit facere. **U**n signanter dicit: **J**urauit dñs in dextera sua: et in brachio fortitudinis sue. i. p fortitudinē suā et potentia q̄ significat p dextera ei⁹ et brachiū / firmaturū se et cōpleturū id qd sequit. **D**oc. f. **S**i dederō triticū tuū vltra cibū inimicū tuis. i. nō dabo. **V**el aposiopisis ē. q. d. non credatis mibi decetero si h fecero vltra. **P**er h aut q̄ dicit vltra inuit q̄ aliqui triticū ei⁹ comederūt hostes ei⁹. **L**euit. xxi. c. **F**rustra seretis se /

mentē q̄ ab hostibus siam p multitudine filioy. **J**ob. iij. d. **Q**ui hz sponfam spon sus est. **P**s. **I**psē tanq̄ sponfus pcedens de thalamo suo. **E**t gaudebit sup te / o ecclia. **D**e^o tuus. i. deus p̄. i. gaudere te faciet etiā in tua prosperitate. **Q**uia nō multo rudo filioy habitantiū in sion indiget custodia: iō subditur in psona dei p̄is ad hierlm. i. ecclēsiā loquent⁹ sic. **S**uper muros tuos / o hierlm. i. sup choros p̄latoy. **P**relati enī muri sūt ecclie: sic dicitur est. **S**. l. d. **O**cupabit sal⁹ muros tuos: et portas tuas laudatio. **E**t **L**anf. viij. c. **E**go mur⁹ et ybera mea turre. **E**cclia dīc mur⁹ quātū ad p̄latos: cui⁹ ybera. i. p̄dicatores et doctores sūt sic turre. i. alti et duri et securi. **D**icit g: **S**up muros tuos / o hierlm. i. sup munitionē p̄latoy: **D**oluit custodes / angeloy. **B**erū. **B**enign⁹ es dñe: q̄ nō es p̄ter⁹ nfoy fragilitate muroy: s̄ ipsi hoim custodib⁹ angelicā custodiā supponis. **L**eb. j. d. **D**ēs sūt admī nistratoz sp̄s: missi p̄t eos q̄ hereditatē capiūt salutē. **U**t muri eccliarū fuerūt ipsi discipuli aploz: q̄rū custodes fuerūt apli. **U**t muri hierlm sūt munitionē p̄stitutionū et disciplinā rū ecclie. **S**up quos muros dñs pstituit custodes: qz i pgre gatiōib⁹ religiosoy p̄positos ordinauit ad custodiā muroy: id ē regulariū p̄stitutionū: vt errata corrigāt et emēdēt: et pro loco et tpe vbi oportuerit dispēsēt nō p volūtate dissipēt. **S**ic enī dīc bñs **B**erū. sup fratru⁹ trāsgressiōes / nō sup patz traditiōes constituit q̄ abbas efficit. **E**t **T**ota die et tota nocte p̄petuo nō tacebūt. i. semp horis et t̄pib⁹ pstitutis et oportunitis exhortabunt et p̄dicabūt: et hostiū insidias manifestabunt ciuib⁹. **V**el nō tacebūt a p̄cib⁹ et p̄ijs desiderijs. **V**el **T**ota die et tota nocte p̄petuo nō tacebūt. i. nec in prosperitate nec i aduersitate cessabūt ab annūciatiōe. **A**ct. iij. d. **N**ō possum⁹ nō eloq̄ q̄ audiuim⁹ et vidimus. **S**. lviij. a. **C**lama ne cesses: quasi tuba exalta vocē tuā. **E**cch. iij. b. **E**t adamātē et vt silicē dedi⁹ facie tuā. **D**ebet enī facies p̄dicato ris esse dura vt adamas s̄ despectū: vt nō sentiat si despectiā. **D**ebet etiā eē vilis vt silex s̄ p̄cū et glā s̄culi: vt si puret ab

hoib⁹ magn⁹ et glōf⁹: ipse seipsū vilē reputet et nullū. **V**el / **N**ō tacebūt / a laude dei. **D**poē. iij. c. **R**equiē nō habebāt die ac nocte dicēta: **S**ctūs / sctūs / sctūs. **P**s. **B**ñdicā dñm i oī tpe et. **V**el **N**ō tacebūt / a p̄fessiōe pcti. **D**ñi tū s̄ q̄ q̄n tū ad h valde strictū tenēt silētiū: celatores suoy pctoy et iac tatores meritoz: **I**n q̄rū psona dicit **P**s. **Q**m tacui iueteraue / **P**s. 31. **R**ūt ossa mea dum clamarē tota die. **T**acui .i. pctā dum clamarē merita. **A**ug⁹. ibi in **G**lo. **D**haris⁹ tacuit pctā: et clamauit meri ta: tacuit cōfessionē et

clamantē de meritis p̄sup̄tionē: sana mēbra medico osidebat: vulnera tegebat. **L**uc. xviij. b. **B**ias tibi ago dñe: qz nō sū sic ceteri hoim et. **C**ōtra qd dīc **B**reg⁹. **S**i medicinā expectat: oportet vt vuln⁹ detegas. **S**en. **V**ulnera clausa p̄ cruciat: sed dū putredo q̄ int⁹ feruet eijcāt / ad salutē vuln⁹ agit. **T**ale q̄ silētiū malū est. **S**ed ē bonū silētiū: de q̄ **E**ccl. xx. a. **E**st ta cēs et ipse inuenit prudēs. **S**equit: **Q**ui remiscimini. **P**redixit custodes sp̄ clamatuos et nunq̄ tacituros affirma uit: **H**ic ppha p̄uertēs sermonē ad ipsos custodes / ad h idem iurat eos. i. vt nō taceāt. **P**redestinatio enī dei / p̄cib⁹ sctōy et exhortationib⁹ adiuuat. **D**icit ergo. **Q**ui remiscimini dñi / mente o vos custodes. i. p̄lati vel p̄dicatores. **N**e taceat / ore. **E**t ne det⁹ silētiū ei. i. dñs cessantes a bona opatiōe: q̄ efficac⁹ loq̄ q̄ lingua. **V**el **N**e taceat / tis / ad p̄lm i p̄dicatiōe: exēplo michē: q̄ ait: vt dicit. **R**eg⁹ xxi. c. **C**luit dñs: qz qd cūq̄ dixerit mibi dñs h loq̄. ij. **T**imob. vlt. a. **I**nsta oportune importune. **D**iere. xx. b. **D**ixi nō recordabor ei⁹ neq̄ loquar vltra i noie ipsi⁹: et fact⁹ ē ser mo in corde meo q̄si ignis estuās claususq̄ in ossib⁹ meis: et defeci ferre nō sustinēs. **E**t ne det⁹ silētiū ei. i. dñs in oione. q. d. sp̄ petat ab eo et sp̄ eū iuocet: vt sic illū ad rīden dū vobis qdāmodo p̄ instāriā vīc oionis cōpellat. **D**oc enī est nō dare silētiū ei: eū. i. ad loquēdū et ad rīdēdū sibi puo care et cōpellerē eū: s̄m qd dicit. **S**. lviij. c. **T**unc iuocabis et dñs exaudiet. **P**er⁹ nō dabat silētiū christo: q̄ tot faciebat ei q̄stōes: vt sic dñs rīderet ei: **D**ar. xix. d. **E**cce nos reliq̄ mus omia et. quid ḡerit nobis: **J**re **J**ob. vi. g. **D**ñe ad quē ibimus: **L**uc. xj. b. **S**i pseuerauerit pullans / dico vobis et si nō dederit ei surgēs eo q̄ amic⁹ ei⁹ sit: p̄t improbitatē tū ei⁹ surget et dabit ei quorq̄ hz necessarios: **E**t ego dico vob: pe rite et. **V**el **N**ō det⁹ silētiū ei. i. nō sileat ei s̄ mūdo. **H**ō enī iust⁹ maxie religiosus mūdo debet dare silētiū / ne loquat de his q̄ mūdi sūt: sed deo debet dare s̄ba in oione et gfratū actiōe. **D**see. xliij. a. **T**ollite vobiscū verba: et p̄uertimini ad dñm. **N**onec stabilit: et donec ponat. i. donec stabili⁹ ponat: **H**ierlm. i. ecclie. **L**audē in terra. i. in h mūdo. i. donec ecclia in hac pegrinatiōe posita firmet: et longe lateq̄ diffusa vbiq̄ laudet: et vbiq̄ laudet creatorē su um. **D**oc fecerūt apli et p̄mittit ecclie custodes: q̄ in p̄tinuo clamore p̄dicatiōis et oionis p̄durauerūt / donec christ⁹ stabi luit ecclia post p̄secutionū fluctuationē: et posuit eā laudem in terra post ignominia et p̄fusiōnē. **V**el alit. **Q**ui re miscimini dñi. i. o vos oēs fideles si dñm pio desiderio recolit. **N**e taceat et ne det⁹ silētiū ei: sed indefes sis p̄cib⁹ sp̄ clametis: **N**onec stabilit et donec ponat hierlm laudē in terra. i. donec eccliam fluctuantē in pelago hui⁹ s̄culi stabilit in terra beatę soliditatis: et ponat ibi eā i laudē et glā: vt dicat: **L**audabo dñm i vita mea: psallā **P**s. 145. **D**eo meo q̄dīu fuero. i. sp̄ qz sp̄ ero. **J**urauit dñs et. **P**ost p̄ces sequit securitas de auditiōe. **U**n dīc: **J**urauit dñs i dextera sua: et i brachio fortitudis sue. i. deus p̄ immobilē et imutabilē statuit et sanxit in christo: q̄ est ei⁹ p̄ et fortitudo: vt dīc. **L**or. j. d. **I**n q̄ oia fecit et recreauit: sicut dīc **P**s. **D**ia in sapia fecisti. **J**re **J**ob. j. a. **D**ia p̄ ipsū facta sunt. **Q**uid autem statuerit subdit: **S**i dederō trit cum tuum vltra cibum inimicis tuis: id est nō dabo.

Et si biberint

Et si biberint

Ps. 33.

Ps. 31.

Ps. 145.

Ps. 105.

mentē que ab hostib⁹ deuorabit. a Et si biberint filij alieni etc. i. alienarū gētū. b Vinū tuū in q̄ laborasti. i. nō bibēt. Uel Apōstōpōsis ē. Et bene dico q̄ nō bibent alieni vinū tuū: nec comedēt triticū tuū: c Quia q̄ gregabūt illud triticū. i. comedēt. Et est illud dialyrmicū.

Septima ps

Dystice *

Et laudabunt dñm p bñficio saturatiōis. f Et q̄ cōportāt illud. i. vinū: g Bibent in atrijs sc̄tis meis. i. in habitatiōib⁹ z ciuitatibus suis sibi a me collat. Quas vocat atrijs p dilatatōe: z sc̄tā p ipsi⁹ dñi cultu z veneratiōe: qz vbiqz solū deū timebūt z venerabūt. Uel tangit illud qd̄ dicit Deut. xliij. c. q̄ in hierlīm offerebāt p̄miti- as frugū terrē z epulabant corā dño de bonis suis. b Trāsite z cōportāt illud. i. cito reuertimini de babilone o vos iudei: qz portē vob ap̄tē sūt ad redeūdū. Et o vos gentes q̄ q̄s trāsuri sūt: p̄p̄ate viā pp̄lo: i. m̄ planū facite iter: z eligite lapides: q̄s oia impedimēta remo- uete. Uere. l. d.

Et si biberint filij alieni vinū tuū i q̄ laborasti. i. nō bibēt. Triticū eccl̄ie z vinū ē sacra scriptura: Quē triticū est vbi p̄fortat: et dicit vinū vbi letificat. Cōfortat enī laborantes: z letificat ingrētes. Uel triticū dicit vbi difficilis ē et cū labore itelligit: vinū vbi cū facilitate sumit. Zach. ix. d. Quid ē bonū ei⁹ et qd̄ pulch⁹ ei⁹ nisi frumētū electorū. i. qd̄ comedūt: et vinū germinās p̄gines. i. germiare faciēs castas mentes: q̄ tñ erāt steriles. Uel dicit triticū/ quārū ad amicos: vinū quārū ad charissimos. Cant. v. a. Comedite amici z bibite: et inebriamini charissimi. Stud triticū z illud vinū sacre scripturē nō dat inimic⁹ i cibū: nec filijs alienis i potū. i. iudeis. Dat. xxi. d. Auferet a vobis regnū dei z dabit genti faciētī fruct⁹ ei⁹. Itē triticū z vinū eccl̄ie ē corp⁹ z sanguis christi: Job. vi. f. Caro mea vere ē cibus: z sanguis me⁹ vere ē pot⁹: Qd̄ nō debet dari inimic⁹. i. p̄cōtib⁹ notorijs. j. Cor. xi. g. Probet seipsum hō: z sic de pane illo edat z de calice bibat. Itē triticū eccl̄ie sūt p̄tutes z bonę opatiōes: vinū autē sunt sp̄uales p̄solatiōes z delectatiōes: q̄ nō debēt p̄uerti ad extra neos p̄ malā intētiōe: quia tunc in talibus delectant inimici: et alieni. i. demones. Tales miserrimī sunt: qui de labore suo pascūt z potāt demones: cū bonā opationem p̄uertūt in inanē gloriā. Luc. xxi. c. Frustra feret semētē que ab hostib⁹ deuorabit. Itē Deut. xxvij. d. Vineā plātabis z fodiet et nō bibes vinū. Amos. v. c. Vineas amātilimas plātabit et nō bibet vinū eaz. Mich. vi. d. Calcabis mustū z non bibes vinū. Soph. j. c. Plātabūt vineas z nō bibēt vinū eaz. Tales sūt mḡfi vel auditores vel p̄dicatores illi q̄ tritici z vinū theologie dant inimic⁹: cū p̄ diuitijs vel vitijs vel laudib⁹ hoim p̄dicāt vel docēt vel audiūt. Inimica enim est diuitijs scia illa que docet paup̄tātē. Item sup̄bie que docet humilitatē. Itē luxurię et gulę q̄ docet castitatē z sobrietatē. Sed veri filij eccl̄ie tritico z vino suo pascunt. Unde subdit: Quia q̄ gregabūt illud triticū. i. Comedēt. i. in nutrimētū suū z augmētū sp̄uale triticū sacre scripturę p̄uertēt. Qd̄ ē 3 multos: q̄ sacre scripturę diuersas auctoritates q̄si diuersas sp̄icas gregāt z alienis distribuūt: nihil inde gustātes: q̄ id qd̄ sciūt vel dicūt ad bñ viuendū nō p̄uertūt: s̄ alios inde pascūt z fructū tribuūt. De qb⁹ Job. xxiiij. b. Esuriētibus tulerūt sp̄icas: inē acruos eoz meridiani sūt: q̄ calcatis torcularib⁹ sitiūt: sicut nutrix z sicut columba. Osee. viij. b. Culmus stans nō est in eo germen: nō faciet farinā: qd̄ etsi fecerit: alieni comedēt eā. Itē Aggei. j. b. Seminasti multū. i. multū p̄dicasti vel studuisti: et inutilis parū. i. p̄p̄ ad vim p̄fectū cōuertisti. De talib⁹ nō fuit iob q̄ ait. xxxi. a. Si secut⁹ ē ocul⁹ me⁹ cor meū: z si manib⁹ meis adhesit macula: serā z ali⁹ comedat z p̄genes mea eradicef. Et laudabūt dñm oia illi attribuēdo. Ueli c Qui gregāt illud studēdo. d Comedēt: sane z sp̄ualit̄ ipsam scripturā intelligēdo. e Et laudabūt dñm dicētes: Bñdica dñm q̄ tribuit mihi intellectū. Ueli c Qui gregāt illud in p̄senti laborādo. d Comedēt in futuro. Ps. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. Proverb. xij. b. et. xxvij. c. Qui opaf trā suā saturabit panibus. i. q̄ carnē edomat disciplinis: v̄ ani mā exercet sp̄ualibus studijs: vel plebē subditā excolit vomere p̄dicatiōis: factabit panib⁹ frutū in p̄senti: et q̄ cōportāt illud bibent in atrijs sc̄tis meis. Trāsitē trāsitē p̄ portas: p̄p̄ate viā pp̄lo: planū facite iter/ et eligite lapides: q̄s oia impedimēta remouete. Uere. l. d.

lud studēdo. d Comedēt: sane z sp̄ualit̄ ipsam scripturā intelligēdo. e Et laudabūt dñm dicētes: Bñdica dñm q̄ tribuit mihi intellectū. Ueli c Qui gregāt illud in p̄senti laborādo. d Comedēt in futuro. Ps. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. Proverb. xij. b. et. xxvij. c. Qui opaf trā suā saturabit panibus. i. q̄ carnē edomat disciplinis: v̄ ani mā exercet sp̄ualibus studijs: vel plebē subditā excolit vomere p̄dicatiōis: factabit panib⁹ frutū in p̄senti: et q̄ cōportāt illud bibent in atrijs sc̄tis meis. Trāsitē trāsitē p̄ portas: p̄p̄ate viā pp̄lo: planū facite iter/ et eligite lapides: q̄s oia impedimēta remouete. Uere. l. d.

Et q̄ cōportāt illud bibent in atrijs sc̄tis meis. Trāsitē trāsitē p̄ portas: p̄p̄ate viā pp̄lo: planū facite iter/ et eligite lapides: q̄s oia impedimēta remouete. Uere. l. d.

et p̄noz p̄miorū i futuro. Ps. Labores manū tuarū/ quā māducabis etc. Eccl. xx. d. Qui opaf terrā suā inaltabit acruum frugū. i. altū fac. In q̄ notant duo: copiositas. i. frugū: et sublimitas. e Et laudabūt dñm de saturitate adeptā. Ps. Edēt paup̄es z saturabūt z laudabūt dñm. f Et q̄ cōportāt illud. i. vinū sacre scripturę. i. q̄ diuersas sentētiā vel auctoritates scripturę q̄si diuersos botros cōportantes in p̄dicatiōe vel lectiōe adiciūt: g Bibēt i atrijs sc̄tis meis. i. in eccl̄ie p̄ueticulis z distinctis fidelitū ordib⁹/ sua p̄dicatiōe iocūdabunt z reficiēt i p̄senti: vel i futuro in atrijs eternarū māfionū saturabunt. Zach. ix. d. Bibētes inebriabunt quasi vino: z replebunt phiale: z quasi cornua altaris. b Trāsitē trāsitē. Uic p̄pha eos q̄ foris sūt alloq̄f: et inuitat ad intrādū i ciuitatē talit̄ munitā z abūdantē vbi fideles custodes sūt: sic p̄dicat ē dicit: Trāsitē trāsitē p̄ portas. i. exite de portis mortis: de portib⁹ babilōis. Quę duę sūt: Amoz. i. male accēdēs: et timor male humiliās. Quę duo dicunt in Ps. Incēsa igni z suffossa etc. Per has portas trāsire debe: m⁹ de babilone: eas p̄culcādo vt relinq̄m⁹. Per alias portas intrādū est in hierusalē. i. p̄ doctrinā ap̄loz: vel p̄ p̄tutes que ducūt i celū: vel p̄ sacramēta eccl̄ie q̄ nos gregāt i numero fidelitū. Portę enī p̄ueniēt dicit sacramēta: q̄ portę sūt q̄ tuoz fm̄ q̄tuoz pres v̄bis. Porta ad oriētē sūt sacramēta intrantitū: vt baptismus. Ad occidentē: sacramēta exeuntitū: vt extrema vinctio. Ad austrū: sacramēta itinerantitū: vt eucharistia. Ad aquilonē: sacramēta pugnatitū: vt m̄fimonitū/ ordo p̄nitētiā. Dic̄ ḡ oib⁹: b Trāsitē: p̄cā relinq̄ntes. Trāsitē: trena p̄tēntes. k Per portas sacramēta. Eccl̄ie fidelit̄ suscipiētes: z sic i eccl̄iā merito z numero p̄ueniēt. S̄ qz cortina cortinā debet trahere: z q̄ tā intrauit/ alios silis debet itroducere: Itē s̄ dicit: p̄p̄ate viā pp̄lo: s̄bo. i. e. ex emplo alios puocātes. Uel portę duę sūt: nauitas et mors. Per has portas debem⁹ trāsire: n̄fē natiuitatē vilitatē p̄siderādo: z n̄fē mortis celeritatē/ dubitatē/ p̄culū expauescēdo: Ideo bis dicit: Trāsitē trāsitē per portas. i. portā natiuitatis z portā mortis p̄siderate. Uel portę n̄fē sunt q̄nos sentit⁹ p̄ q̄s debem⁹ trāsire sollicitē disq̄rēdo: ne in aliq̄ earū la teat inimic⁹: ne mors s̄bintret p̄ fenestras n̄fās. Uere. ix. f. In trauit mors p̄ fenestras. Exo. xxxij. f. Hęc diē dñs de⁹ israel: ponat vir gladiū suū sup̄ femur suū: ite z redite de porta vsq̄ ad portā. i. de p̄sideratiōe vni⁹ sensus trāsseat ad p̄sideratiōē alteri⁹. Multi enī p̄ securitate z certitudine temeraria/ custodiā sensū negligūt: et sic hostes eis nō aduertētib⁹ oia subuertūt. Zach. iij. b. Non crediderūt reges terrę z vniuersi habitatores v̄bis vel orbis q̄ ingrederet hostis z inimicus p̄ portas hierusalē. Scdm̄ Glo. alit̄ exponit. Loquit enī p̄pheta ad custodes muroz: de qb⁹ p̄dixerat dicens: O vos ep̄i z maiores eccl̄ie vigilatē p̄siderate s̄b m̄stros v̄ios: q̄s ad alios itroducētū i eccl̄iā stauistis: ne cadāt i trā/ vel somno torpescāt. Et dicit: b Trāsitē trāsitē. Trāsitē. i. p̄ sollicitudinē mēt̄. Itē trāsitē p̄ officiū correptiōis z p̄sentie v̄is v̄sitationis. l p̄p̄ate viā pp̄lo penitentiam p̄dicando. m Planū facite iter/ bñ opando. Tūc enī planū est iter: q̄n qd̄ hō p̄dicat s̄bo/ nō p̄sūdīt vel impedit prauo exēplo. s̄. xl. a. Erūt praua in directā: z aspera i vias planas. n Et eligite lapides: de via: p̄cā vel scādala a subditoz cordibus v̄is orōnib⁹ amouēdo: vt sic sine offēdiculo p̄ viā mādā: datoꝝ dei incedant:

Ps. 15

Ps. 16

B

Ps. 17

Ps. 21

Ps. 79

Tinctis vestib⁹ de bosra. i. de moabitib⁹. Bosra eni civitas est in moab: vt dicit Andreas. Querit ergo quis ille sit qui venit de edom et de bosra cruentatis vestib⁹ suis ac si tincte esset: Non q^o dubitet quis sit: sed talis locutionis figura vitur. q. d. aspiciat qualis miles est iste. Et adhuc admirans subdit: **Ecce** formosus in stola sua. i. in tunica militari et armatoria. Loquitur eni de dno ad modum militis: siue alicui⁹ pbi et strenui pncipis.

Et fortitudinis

Gradiens in multitudine virtutis sue. i. cum multo exercitu et potenti societate. Ducitq^{ue} q^uo ad admiratiōis p^rendit. Deinde r^ensio dñi inducit dicens: **Ego q^o loqr iusticiā.** i. qui q^o iustum est dico p^r p^rhas. **Et ppugnator sum ad saluandū:** id est q^o p^r salute populi mei pugno et q^o eū defendo. Sed quia saluatio et sanguinis effusio videt^r sibi p^rparari: ideo subdit sub modo questionis in p^rona iudeor^{um}. **Quare q^o rubz est indumentū tuū.** q. d. si ppugnator es ad saluandū: nō ad perdendū: quid ergo significat rubor vestimentor^{um} tuorum: **Et q^ore sūt vestimēta tua sicut calcantiū i torculari.** i. q^ore sūt vestes tue rubricatę: sic solēt vestimēta esse rubea illoz q^o calcāt vinū i torculari: marie i supiorib⁹ regionib⁹ vbi sūt vina rubea valde: et cōtingētes se intringūt. Deinde ridet

Dyslice

Tinctis vestib⁹ i. cruentata carne: siue mēbris sanguine passionis. Et q^o est iste q^o venit: **De bosra:** q^o in p^rta munita. i. de hierusalē: q^o se munitur p^r dñm ne eū redget: in qua et passus est. **De bosra.** i. de inferno vbi firmif q^osi a multis custodib⁹ tenebant anīme quas eduxit. Dicitur autē christus tinctis vestib⁹ i. mēbris cruentatis ascēdisse: non q^o tunc esset cruentat⁹: sed quia ante/ dum. i. fuit in cruce: vel q^o tunc apparebant cicatrices eius. Per edom et bosra mundus significat. Edom eni ab edulio rufę lentis dicit^r: p^r q^o vendidit p^rogenita esau: Gen. xxv. d. **Et** interpretat terren⁹ vel sanguineus: quare recte significat mūdū: q^o est terrenus p^r cupiditatē: et sanguine⁹ p^r carnalē voluptatē. **Iste** sunt duę silie sanguifuge dicit^r: **Affer/ affer.** i. cupiditas et voluptas: **Proverb. xxx. b.** Dicit etiā bosra mund⁹ per pcti excusationem. **Dūdus** eni nō solū est edom. i. sanguineus pctā pctis addendo: sed etiā bosra. i. munitus pctā sua defendendo et excusando. **Notandū** etiā q^o tria illa noia: edom. i. et esau et feir: mūdo bñ cōueniūt. Est eni edom. i. sanguine⁹ p^r luxuriā: **Et** esau. i. quercus p^r supbiā: q^o supbia est inflexibilis sicut quercus: et fert cibos porcor^{um}. i. demonū. **Et** est feir. i. hispidus. i. pilosus p^r auariciā: quę pilis abūdat temporalit. **Ite** nota q^o per tincturam vestis significat immortalitas christi. **Uestis** eni melior est post tincturā: **Uñ** et baptism⁹ tinctio dicit^r: quia p^r baptismū anima meliorat et accedit ad statum immortalitatis: et si nondū re/ sit spe. **Unde** **Barci. ix. a.** vbi loquitur de trāsfiguratione dicit^r: **Et vestimēta eius facta sūt candida nimis velut nix:** qualia fullo non pōt candida facere sup terram. **Malach. iij. a.** Ipse eni quasi ignis confians: et q^osi herba fullonū. In p^rsenti eni dñs est quasi ignis: q^osi immittit ignem p^rsecutionis: in futuro erit herba fullonū: quando induet nos et decorabit stola immortalitatis. **Domīn⁹** ergo tinctis vestibus de bosra. i. de hoc mūdo ascendit: quasi stola decorat⁹ immortalitatis: **De** qua subdit: **Ecce** formosus in stola sua: id ē speciosus i carne glorificata p^r resurrectionē. **Et** ridet hoc p^r antiph⁹asim ei q^o dicit^r ē. **3. liij. a.** Nō est ei species neq^{ue} decor. **Gradiens in multitudine virtutis sue/ vel fortitudinis:** id est cęlos implēs plenitudine diuinitatis sue et p^rna potestate petens et aperiens. **Dultū** enim ostendit potestatem suam cęlos ascendit. **Et** hoc respondet ei q^o dicit^r est. **3. liij. a.** **Uidim⁹** eū nouissimū viroz: vtrū dolorum et scientem infirmitatē. **Vel** aliter. **Ecce** formosus in stola sua: quia in assumpta humanitate nullā proz sus peccati deformitatē habuit: sed candidus per innocentiam

semper extitit: et rubore volutarie passiois decoratus: **Decarū** eni nō fecit: et pēnā sustinere voluit: et sic formosus i stola sua fuit. **Uai.** Formin eni idem est q^o calidū: vnde formosus dicitur quasi calidus: quia ex calore rubeus et rubeus efficitur vult⁹: et inde sponsus et christus similiter ex calore charitatis factus est rubeus: in effusione p^rij sanguinis. **Canf. v. c.** **Dilectus** meus candidus et rubicūdus electus ex milibus. **D**

Iusticiā: et ppugnator sū ad saluandū. Quare q^o rubz est indumentū tuū: et vestimēta tua sic calcantiū in torculari:

ritatis factus est rubeus: in effusione p^rij sanguinis. **Canf. v. c.** **Dilectus** meus candidus et rubicūdus electus ex milibus. **D**

Gradiens in multitudine virtutis sue. i. multiplici sua virtute gressum operationis sue potenter agens: poterat eni agere q^o volebat. **Et** **Gradiens in multitudine virtutis sue:** quia in potestate diuinitatis sue mare calcavit. **Unde** **Job. ix. a.** Qui gradif super fluctus maris. **Ad** litteram eni super mare ambulauit. **Barci. vi. g. et** **Barth. xij. c.** **Et** fluat p^rsecutionū in ascensione transcendit: et quotidie i mēbris suis vincit.

Nobili sanguine venit ad p^relationem aliquam in ecclesia. **Et** **Tinctis vestib⁹ de bosra.** i. habens vestes rubeas: et diuersoz color^{um} sanguine christi cruentatas: vel sanguine pauperū tinctas et rubricatas. **Bosra** eni interpretat angustia vel i tribulatiōe: et ipsi emūt vestes supbas et sumptuosas de patrimonio christi: q^o ipse p^rlo sanguine emit: et de labore et sudore et sanguine pauperū agricolarū accipiūt: q^o in vestib⁹ sumptuose et superflue expendūt. **Unde** **Diere. ij. g.** In alis tuis inuenit^r est sanguis aiarū pauperū et innocentium. In alis ad litterā suozum pallioz: quę rubea sūt rubore sanguinis christi et pauperum. **Unde** **Diere. xxij. d.** Qui aperit sibi fenestras: et facit sibi laquearia cedrina pingitq^{ue} synopide: dicit **Glō. i.** de sanguine christi. **Sed** de talibus qui induuntur talibus vestibus: dicitur illud **Gen. xxxvij. g.** **Vide** vtrum tunica filij tui sit an non. **Et. i.** **Tunica** filij mei est: fera pessima comedit eum: bestia deuorauit ioseph. **Bestia.** i. superbia tales deuorauit. **Tales** seruiūt diabolo. **Uñ** **Judiē. v. d.** **Et** stes diuersoz color^{um} sifare tradunt in p^redam. **Exo. xxxij. a.** **Depone** ornatum tuū: vt sciam quid faciā tibi. **Ecce** formosus in stola sua gradiens in multitudine virtutis sue. **Hęc** requirit^r modo p^relati et clerici nostri formositatem vestium: et turbam socioz: et potestatem super multos. **Sequit^r** in persona dñi p^rdictę interrogationi respondentis: **Angelis** eni tacētib⁹ ipse respondet. **Ecce** ego qui loquor iusticiā in p^rdicatiōe et p^ruersatiōe ad intrudēdos hoies verbo et exēplo. **Et** **ppugnator sum.** i. pro boie pugnator in passione contra demones. **Ad** saluandū genus humanū. q. d. duo habeo in terris ex officio meo: instruere ignaros et liberare stue saluare oppzessos: veritatē loqui et p^r ea tuenda mori. **Hęc** est ergo q^o dicit: **Ego** qui loquor iusticiā et ppugnator sum ad saluandū. **Et** hoc est p^r legistas: qui loquunt iurias: et linguis pugnat ad dānandū. **3. v. d.** **Ego** dñs loquēs iusticiā et annūciās recta. **Instruere** habuit ex officio magisterij: liberare et pugnare ex potestate dñi. **Fuit** eni magister et dñs. **Unde** **Job. xij. b.** Vos vocatis me magister et dñe: et bene dicit^r: sum eteni. **In** officio magisterij illuminat intellectū: in defensione potestatis et libertatiōe de manu hostis/ monet et allicit et accēdit affectū ad rā fidelis p^rectoris seruitiū. **Hęc** autē responsiōe audita: p^runcit agelice q^osi accepta loq^undi cū eo licētia infrogāt. **Quare** ergo rubz est indumentū tuū. q. d. si tantę es potestatis et fidelitatis in pugnādo p^r boie: tantę iusticię et veritatis loquendo: **Quare** q^o rubz et. i. cur caro tua est sanguine cruentata: tibi eni iusto et vero nō videt^r p^ruenire ista: sed aduertes et homicidās et hmōi. **Et** q^ore vestimēta tua. i. mēbra tua: sūt: **K** **Sic** vestimēta/ calcantiū in torculari. i. rubore et sanguine p^rusa: sicut vestimēta illoz sunt rubea qui calcant vinū rubeum. **Glō.** **Tanq^{ue}** dicant angeli: **Didicim⁹** q^o loqueris iusticiā: et salus oīm est in tuo arbitrio: sed scire volumus quare vestimēta tua sint velut musto tincta: et tunica

De dicit

Dyslice

quę de sup conte pta est

Sup oib' q reddidit nob dñs: nos sic pl' p' p'ctis nris misericordit flagellado: z i captiuitate dādo. b' Et sup multitudinē bonoz dātozū domui isrl'. i. p'lo isrl'. Alii qui liba habēt honoz dom' isrl'. Et ē idē sensus. i. q dedit filijs isrl' ipsos d captiuitate misericordit reducēdo post purgationes: Un' subdit:

Quē bona. d' L'argit' ē eis / non fm eoz merita: S' e scdm indulgētiā suā. i. q eū decet / p'ca .i. multa p modica pena indulgēdo. Et fm multitudinē miscdiarū suarū / q's eis exhibuit / multa bona p modic' meritis pferēdo.

a sup oib' q reddidit nob dñs: b' et sup multitudinē bonozū domui isrl': q largit' ē eis fm indulgētiā suā: et fm multitudinē miscdiarū suarū. Et dixit: Uerūtm' ppls me' est: filij non negantes: et fact' est eis saluator. In omni tribulatione eorum non est

tribulatus: et angelus faciei eius saluauit eos. In dilectione sua z indulgentia sua ipse redemit eos: z portauit eos et leuauit eos cunctis diebus seculi. Ipsi autem ad iracūdiā prouocauerūt: et affligerūt spm' sancti ei'. Et puerus ē eis i inimicū:

fm multitudinē misericordiaz suaz. Indulgentia vocat in culpaz cōdonatione: multitudinē misericordiaz in penaz z miseriarū subleuatiōe. Et dixit de deo ipis qru vidit verā pnam de pctis. b' Uerūtm' licet peccauerint me abijciēdo z crucifigēdo: tm' i' plus me' ē. i. mihi cōmis / sus: z ad q's specialit' missus sum redimēdos z instruēdos. Dar. xv. c. Nō sū missus nisi ad oues zc. k' Filij imitatioe: qz iam pēnitēt. l' Nō negātes / veritatē de se vel d deo in pctōz vel fidei p'fessioe. m' Et iō fact' ē eis saluator / p'nitētib' .i. culpas remittēdo p filiū: q saluator venit i mūdū. De q' et subdit: n' In oi tribulatiōe eoz n' ē tribulat'. An' aduētū enī de' in tribulatione hoim d'z nō tribulat' / dñi afflictionē eoz cerneret z redēptōzē necdū miteret. Un' Job. ix. c. Si flagellat occidat semel: z non de p'gnis inocētū rideat. i. si vult hoies fm merita flagellare: qz nō pnt hoies tot flagella sustinere: occidat semel. i. veniat ch'rist' q semel p nobis occidat: z nō de p'gnis inocētū rideat. Ante aduētū enī de' ridebat de p'gnis hoim / dñi eis affectū suē cōpassiōis nō oīderet i afflictioe ipsoz. Hoc ē qd h' d'z: In oi tribulatione eoz nō est tribulat': p' Et tanq' angelus faciei ei'. i. filij veniēs a p'ze et missus in carnē: saluauit eos. Vel alia s'ra. In oi tribulatiōe eoz z ipse est tribulat'. i. oib' miserijs nris cōpassus ē / mittēs filiū suū in carnē: qui oi genere miseriarū n'rarū afflic' ē: vel sustinēdo / vel cōpatiēdo: qz filij oēs tribulatiōes n'ras que eum decerēt suscepit. Un' Heb. ij. d. Debut p oia fratrib' similiari: vt misericors fieret. Itē Heb. iij. d. Tēprātū aut' p oia p s'ltudie absq' pctō. p' Et angel' faciei ei'. i. p'ris: q' Saluauit eos: angelus. i. magni p'filij: de quo. s. ix. b. Et vocabit' magni p'filij angel'. Septuagita. Nō legat' neq' angel': sed ipse saluator eos: eo q diligeret illos et parceret eis: ipse redemit eos z suscepit illos: z exaltauit oib' dieb' seculi. Et h' ē qd fm n'ram s'ram d'z: In dilectioe sua / q dilexit suam creaturā / vel naturā n'ram. s' Et indulgētiā suā / q voluit remittere culpā. r' Ipse redemit eos / a morte eterna sanguie filij sui. Ad h' enī misit redēptōzē in mūdū: vt hoī remitteret culpā: z statueret siue restitueret naturā: et sic hō redēpt' euaderet mortē etnā. Et redemit eos / ab egypto: vt Et portauit eos / mores eoz pueros patēf' tolerādo. r' Et leuauit eos / sup alias gētes exaltādo. v' Cūcti dieb' seculi. i. ab initio seculi ex q. s. elegit eos i pplm sibi. Et loq' ad modū nutric' v' i' filij filij suū i brachijs portat z i humeris. Un' Osee. xj. a. Ego qsi nutric' eph'raim portabā eos i brachijs meis. Itē ad modū pastoris q oues p'ffas portat. Un' s. xl. c. In brachio suo gregabit agnos: z in sinu suo leuabit: s'etas ipse portabit. Ch'rist' etiā ipsoz z alioz hoim pctā portauit sup lignū i passioe: z leuauit i ascēsiōe. Et h' cūct' diebus seculi: qz effect' passiois ei' vsq' i finē seculi durabit: vel qz ipse agn' occisus ē ab origie mūdi: vt dicit' Apoc. xij. b. Ipsi aut' / post tāta b'nficia: a' Ad iracūdiā prouocauerūt z affligerūt spm' scti ei'. i. moysi i deserto: vel ch'risti in' eos puerfāt' i mūdo: quē offēderūt q ei credere noluerūt. Et spm' sctm' ei' / quē blasphemādo offēderūt: c' Et iō me rito: puerus ē eis / male agētib'. d' In inimicū. i. i vltorē pctōz p romanos q p'rat' erat amic': i'firmos eoz sanādo moz: tuos suscitādo. Sille Job. xxx. c. Durat' es m' in crudelē: nō q mutatio sit i deo: vñ signāf die / mutat' es / i' simplicit': s' m' q vt offēdat q ipsa

Et toem

Et miso rationā

Aliter

Ps. 105

Ps. 105

Ps. 41

Marginal notes on the left side of the page, including 'L'argit' ē eis / non fm eoz merita: S' e scdm indulgētiā suā. i. q eū decet / p'ca .i. multa p modica pena indulgēdo. Et fm multitudinē miscdiarū suarū / q's eis exhibuit / multa bona p modic' meritis pferēdo.

C

Et sanctū

Attēde rē. Dic p̄ba i p̄sona p̄li penitēti libatione de precat dices: Attēde dñe: q̄ tot r̄ tāta fecisti nobis i p̄ibus n̄ris: nūc attēde ad p̄ces n̄ras. b. De celo. i. tu q̄ es i celo. Et vide de habitaculo sancto tuo et solio glorie tue. i. tu qui habitas in gl̄ia: vide oculo miscōie tuę miseriā z afflictionē n̄ram z mi-

serere: s̄m illud Exo. iij. b. Vidēs vidī affli- ctionē p̄li mei i egypto z gemitū ei⁹ audi- ui. Dico⁹ et septua- ginta et alię exposito- res nō habēt i s̄ra/so- lio: s̄ sic habēt: Attēde de celo z vide de habitaculo sc̄to tuo z gl̄ie tue. Septuaginta. E d̄uere d̄ celo: z vide de domo sc̄ra tua z gl̄ia tua. Idē est sensus. d. Ubi ē ce- lus tu⁹: q̄ nos sicut sponsam diligebas: Et fortitudo tua qua de manu aduersarioꝝ nos liberabas: Item vbi est f. Multitudo viscerū tuoz. i. affectuū circa nos: et mi- serationū tuaz. Sup me p̄tinuerūt se. i. viscera sua. Dico⁹ n̄ p̄ctat sic. Ubi ē cel⁹ tu⁹ z fortitudo tua/ olim. i. p̄b⁹ n̄ris exhibita: Multitudo viscerū tuo- rū: z miserationū tuarū sup me p̄tinuerūt se. q. d. diuissime iam p̄tinuisti sup nos multitudinē viscerū dilectio- nis tue: z misericordiā tuarū: qz nullo affectu pietatis z cōpassio- nis erga nos mor⁹ es vt de tā lōga captiuitate nos eriperes.

Similē autē q̄stionē facit dauid. p̄ba dices: Ubi sūt miscōie tuę antique dñe. k. Tu enī p̄ n̄r. q. d. p̄lus: ideo recolo miserationes tuas z inuoco viscera miscōie tuę: qz tu es p̄ n̄r qui nos creasti: et i cultu tuo p̄ces nostros specialit̄ educaisti. Et abraā nesciuit nos et isrl. i. iacob. i. grauit nos. q. d. nos ad te solū cōfugim⁹ tāq̄ ad creatorē z p̄ces n̄rim: qz abraā et iacob q̄rū nos filios eē iactabam⁹ nesciēt nos. Nec dignati sūt nos filios agscere: qz te offendim⁹: z dissimiles illi facti te deo n̄o recessim⁹: q̄ de causa nō orāt p̄ nob: qz nihil impetrarēt. Uñ ad hieremiā d̄: D̄iere. vij. d. et. xj. c. et. xliij. b. Nolī orare p̄ p̄lo isto: qz nō exaudiat te. Peruersi enī filij oīone sc̄toꝝ patꝝ nō p̄t liberari. Uñ ad Ezechielē d̄. xliij. f. Si fuerit tres viri isti i medio hierlm: noe daniel z tob filii et filii nō liberabūt: s̄ ipsi soli iusticia sua libabūt aīas suas. Del. alit̄. k. Tu enī p̄ n̄r z abraā nesciuit nos. i. an- teq̄ abraā esset z sciret nos: pater n̄r es p̄ p̄uisionē. Ubi Tu dñe p̄ n̄r et abraā nesciuit nos rē. q. d. tu dñe es p̄ n̄r z scis afflictionē n̄ram: et idē effunde circa nos viscera miscōie tuę: abraā enī z iacob nesciūt quō est nob: nec cog- noscūt in quāra afflictioē sum⁹: qz si forte scirent: oīonib⁹ suis tuā miscōiaz nobis impetrarēt: s̄ ipsi nesciūt. Uñ dicit B̄lo. Aug. Nesciūt mortui etiā sc̄i qd agāt viui: etiam eoz filij. Sed contra dicit B̄reg. in moral. super illud Job. xliij. d. Sine nobiles fuerint filij ei⁹ siue ignobiles non intelliget rē.

Sicut viuentes Attēde d̄ celo rē. i. tu dñe q̄ olim p̄dicta fecisti i mūdo z nō miscōias tuas videri sol⁹ p̄tinere i celo: Attēde ad p̄ces n̄ras ad exaudiēdū: Et vide n̄ras culpas ad idulgēdū z miseras ad s̄leuādū. Et nota q̄ dicit: de celo z de bitaculo sc̄to rē. q. d. mō resides i celo: s̄ aliq̄n tñ mecū fuisti i exilio/ ad s̄ras: s̄m hoies: mō sedes ad dexterā maiestatis i excelsis: et iō nō p̄tinas n̄ras miseras: q̄ sum⁹ i lacu miserie z luto fecis. Dicit autē christ⁹ sedere i celo/ ad s̄ram/ s̄m hūanitatē sic i lo- co: s̄m deitate aut vbiqz tot⁹ ē. Uñ d̄iere. xliij. c. Celū z ter- ram ego impleo. Dicit autē sedē h̄ie in celo s̄m illud. j. vlt. f. Celū mihi sedes ē: qz i celo p̄tinēt plura/ ex q̄b⁹ resultat sa- miliarior creatoris intellect⁹ siue intelligētia. Si enī a magni- tudine hui⁹ iferioris creaturę z specie potētia creatoris z sa- pientia cognoscit: mltō magi a magnitudine creaturę celestis vel superlestis poterit creator agnosci. Itē de d̄: sedē h̄ie i ce- lo: qz i celestib⁹/ angelis z hoib⁹ iustis: q̄rū p̄uersatio i celo est: Phil. iij. d. eius voluntas p̄cipue fit. Dicit autē sedere pon⁹ q̄ iacere vel stare: qz sedere iudiciū ē: et ipse de celo ventur⁹ ē iudex vitioꝝ z mortuoꝝ. Tria autē dicunt h̄: Celū z habita- culū z solū: licet d̄iere⁹ et Septuaginta d̄ solio nō faciāt mē-

tionē. Celū p̄t dici ecclia: habitaculū in celo/ religio: solūm in habitaculo aīa iusti: q̄ est specialiter sedes dei. Sequit ad- huc in p̄sona ecclie lamētans z p̄ora tpa recolēt. Ubi ē celus tu⁹. i. celus quem dedisti mihi in ap̄lis: quos celo tuo accēdisti ad p̄dicādū z mūdum accēdendū ad salutem aīarū:

Et fortitudo tua. i. constantia quā de- disti mihi in marty- rib⁹ ad oē genus mar- tyriū sustinendum: Et vbi est f. Multitudo viscerū tuoz: Et p̄. i. b. Abise- rationū tuarū. i. q̄s i me effudisti i p̄fessorib⁹: vt i b̄ro nico- lao: et i ceteris: q̄ sup paupes z egroros p̄ia gestabat viscera. Sup me p̄tinuerūt se. q. d. modo nō habeo aīarū ce- latores: sic olim ap̄los: nec fortes in aduersis: sic olim marty- res: nec misericordes i p̄sp̄tis: sic olim p̄fessores. Vel aliter d. Ubi ē cel⁹ tu⁹: q̄ pat̄ne puniebas delinquentes: s̄m illud Exo. xx. a. Ego sū dñs celotes visitās iniquitatē patrū in fili- os rē. q. d. celus tu⁹ recessit a me: qz desistis delinquentē cor- rigere: s̄m illud Ezech. xvj. c. Zelus me recessit a te: nō tra- scar tibi ampl⁹. Et vbi ē fortitudo tua: q̄ roborasti z p̄firmasti. p̄ficiētes vt mutata fortitudine i meli⁹ semp fierēt i tuis opib⁹ alacriores: s̄m illd. s̄. xl. g. Qui sperāt i dño mu- tabūt fortitudinē. i. semp inuouabunt in fortitudine: Sic ho- mo q̄ vult magnā dietā facere/ de villa in villā mutat equū z sumit fortiorē. Et vbi est f. Multitudo viscerū tuoz Et. i. b. Abisatōnū tuaz: i. q̄b⁹ reuocabas p̄tēnetes te: z aplerabaris redētes ad te: z penitētes. Sup me p̄tinu- erūt se. q. d. hec oīa recesserūt a me. Vel alit̄. Ubi est celus tu⁹: vehemētia tuę dilectiois quā erga hoīem ostēdi- sti in incarnatiōe: cū p̄ ipso hoīe fieri homo voluisti: s̄m illud Job. ij. d. Zelat⁹ ē dñs terrā suā: z pepit p̄lo suo. Item Zach. j. c. et. viij. a. Zelat⁹ sū sion celo magno. Et vbi est fortitudo tua/ q̄ p̄ hoīe laborasti i via tam longa z mo- rosa/ in hōies p̄uersatiōe teinādō/ orādō/ itinerādō/ p̄dicādo: z cetera opera laboriosa ad instructionē n̄raz faciēdo: Et vbi ē Multitudo viscerum tuoz z miserationū tuarū/ q̄s sup me aperuisti z effudisti in passioē: Tūc enim effudit dñs viscera miscōie suę: i q̄bus nos visitauerat oriēs ex alto in incarnatiōe. Unde beatus Bern. Cogitabas cogi- tationes pacis et nō afflictiois z ego nesciebā: At clauus pe- netrans: clauis referans factus est mihi vt pateat mihi visce- ra miscōie tuę. Viscera autē dñi sunt interni affect⁹ quos no- bis miseris effudit. D̄iere. xxxj. d. Cōturbata sūt viscera mea super eū miseris miserebor ei⁹. Miserans in affectu: misere- bor in effectu: miserationes enī dñi sūt exteriores effect⁹. Sic ergo tria notant h̄. Zelus dñi in incarnatiōe: fortitudo ei⁹ in laborz fatigatiōe: viscera miscōie z miserationis effusa i passio- ne. Quę quia ecclia videt modo in nobis modicum effectum habere/ subdit: Sup me p̄tinuerūt se. q. d. videri ob- litus antiquoz viscerū: videris ea clausisse/ ne pluant sup me aq̄s p̄solatiōis z gr̄ie: Hā enī aruit sicut testa viri⁹ mea. Job. xij. c. Si p̄tinuerit aq̄s oīa siccabunt: si emiserit eas/ pariter subuertēt terrā. i. terrenitatē z ariditatē nostrā. Tu enī p̄ n̄r. q. d. ideo attēde z vide i n̄raz miseriā subleuationē: qz tu es p̄ n̄r creatione. Et abraā nesciuit: et isracl i. grauit nos. Per abraā q̄ interpretat p̄ excelsum/ vlt p̄ mlti- tudinē: p̄lati ecclie intelligūt. Per isrl/ viri religiosi: q̄ debēt esse attēti in sui circūspectiōe/ z dei p̄templatione. Israel enī videns deū interpretat. In istis solebat esse refugū ton⁹ ecclie sic/ in p̄zelatis. s. z religiosi: sed modo euauit p̄latio in ela- tionē z ambitionē: et suffocata est religio p̄ cupiditatē. Ideo ecclia in p̄sona subditoz gemēdo clamat: Attēde dñe z vi- de rē. Tu enī pater noster et abraam nesciuit nos: id est p̄lati nō curant de nostra salute et instructione. Et israel ignorauit nos: id est religiosi nō curant de nobis in orōne: Neqz enī attentū sūt orōni z cōtemplationi: sed cupiditati z frenitati. Quia q̄ perijt a nob p̄sidiū p̄latoꝝ et subsidiū religiosoz: idcirco dñe tu ipse/ attēde z vide: qz

Tu dñe p̄ noster

Alter

Ubi est

Et vbi est

Et vbi est

Et vbi est

Et vbi est

Et vbi est

Et vbi est

Et vbi est

15. q. 2. c. qnl. diuina. 6. de mortuis

Alter

Ubi est

Ubi est

Ubi est

Ubi est

etia para

Et vbi est

Ubi est

Ubi est

Ubi est

Ubi est

Ubi est

Ubi est

Sicut vultures mortuorum animæ quæ loco habeant ignorant: ita mortui qui carnaliter vixerunt: vitam in carne positam qualiter post eos disponat nesciunt: Ad tñ de aiabº sanctis sententiã nō est: quæ in intrinsecis dei claritate videtur: nullo modo credendum est quod sit aliquid foris quod ignorent. Sed carnales quicquid amorem proprium filijs impendunt: hoc eos beatius iob postmodum nescire asserit: quod huiusmodi mentem amauerunt: ut siue nobles sint siue ignobles filij nesciant quod rursus eos semper cura fatigabat: sic diues epulo: Luc. xvi. g. nesciebat de fratribus suis. **I**tem Gregorius in dialogo. Quid est quod ignorant: qui vident omnia vident: Sol. Dicendum quod sancti omnia sibi ad salutem pertinentia et necessaria vident ex reuelatione: multa vero non vident ex se. **U**n quod dicitur quod sancti omnia vident omnia: intelligendum est omnia. scilicet ad salutem necessaria. Et quod dicitur Gregorius quod nihil est foris quod ignorent: intelligitur dupliciter. scilicet ex ignorantia non est aliquid quod nesciant: ignorantia enim sonat in errore et vitiis: vel nihil pertinent ad eorum salutem. Sed queritur adhuc in hoc loco: quare in textu non fit mentio de Isaac: sed de abraam et de israel: Sic enim est in textu: **A**braam nesciuit nos: et israel ignorauit nos. Ad hoc respondet Damiano in Glo. sic. Isaac quod adiuuauerit nisi per extrema medium intelligi voluisset. Alii autem soluit Hieronymus. Ipsi enim duo abraam et iacob sortiti sunt mutationes nominum: ut Beatus Hieronymus. a. et. xxxij. f. i. signum quod ita dominus mutaret eos de statu villosi ad digniores: et habuerit plures uxores in signum quod multitudo populi ab eis exiret: Isaac autem nec nomen mutatum est: nec plures habuit uxores. Ipsi ergo perant de peioribus in meliorem statum commutationem: eorum assumunt similitudinem quibus leta post tristitia successerunt: et quorum nomina mutata sunt in signum honoris: et qui plures habuerunt uxores in signum populose multitudinis filiorum. **H**oc autem est quod petunt a deo: ut quod pater eorum non obliuiscatur filiorum suorum: ne per ipsos nomen dei quod pater eorum vocabatur blasphemetur in gentibus: sic habetur. Gen. lvi. b. **E**t ecce h. xxxvij. Unde adhuc perites dicunt: **T**u domine pater noster: quod nos creasti. **E**t redemptor noster: quod nos de egypto liberauisti. **A** seculo nomen tuum: id est laus tua: id est a principio seculi mirabilia fecisti nobis in patribus nostris pro quibus laudandus es. Simile. i. lxiiij. c. **T**u domine pater noster: nos homo luti: fictor: noster: et opera manu tuarum omnes nos. **E**t talis inuocatio multum placet domino. **U**n dicitur. i. q. b. Ergo saltem amodo voca me pater meus: dux huiusmodi mecum tu es.

Quare errare nos fecisti domine de vijs tuis. scilicet errare permisisti: Et quare? **I**ndurasti cor nostrum ne timeremus te. scilicet quare indurare permisisti: quod dicitur indica nobis errorem nostrum et duritiam et causam horum. scilicet malicia nostram nobis manifesta: ut cognoscamus et emendemur. **U**el sicut dicit Hieronymus. **S**upra locutus est propheta in persona populi deum deprecantis et laudantis: nunc in persona populi: nequam ipsum deum accusantis de impitione erroris et duritia cordis. **E**t est huiusmodi secunda regula tyconij. Unde postea loquens in persona populi pernitentem et deprecantem dicit: **C**onuertere de ira ad misericordiam circa nos: **H**oc dicitur huiusmodi propter merita nostra: sed propter **S**eruos tuos: propter nos abraam. scilicet et iacob: **E**t propter **T**ribus hereditatis tue. scilicet propter antecessores nostros filios israel: quod in duodecim tribubus diuisi possederunt terram quam eis in hereditatem dedisti. **T**ribus hereditatis tue: ut sit intrinseca constructio. scilicet propter tribus quod fuerit hereditas tua. Gen. xix. d. **H**ereditas mea israel. Deinde ut facilius impetret misericordiam exponit in persona populi suam miseriam dicens: **Q**uasi nihilum possederunt populum sanctum tuum hostes nostri: **Q**uasi nihilum possederunt re. scilicet gratis sine pugna et sine magno labore. **U**n. Gen. lvi. a. **G**ratias venundati estis. **M**ulculcauerunt sanctificationem tuam. scilicet templum deiecerunt et vilificauerunt. **P**s. Inciderunt igni sacrarium tuum. **F**acti sumus deserti

Ps. 73.

et dissipati et deieci. **Q**uasi in principio seculi non distiteris nisi. scilicet quod non regebas nos: antequam. scilicet vocares nos in abraam: vel cum in egypto colebamur idola: quod sic tunc fuimus: ita et modo sumus: sine rege: sine principe: sine propheta: sine deo: sine lege: sine sacerdote: sic dicitur. **Q**uare inuocaret nomen tuum super nos. scilicet dum nos populus dei non vocemur: neque deus vocemur: neque deus noster. **H**iere. xliij. b. **T**u in nobis es dominus: et nomen tuum inuocatum est super nos. **T**u domine pater noster et redemptor noster. **P**ater creator: redemptor

moriendo. **A** seculo nomen tuum. scilicet a principio seculi famosus es et notabilis in misericordia et miseracionibus: **E**t tunc accide et vide. **Q**uare errare nos fecisti. scilicet errare permisisti. **D**e vijs tuis. scilicet de mandatis. **I**ndurasti cor nostrum ne timeremus te. scilicet indurare permisisti. quod dicitur indica nobis errorem nostrum et duritiam: ut sic illuminati per cognitionem: molliamur per contritionem: cognoscamus te et diligamus te ut patrem nostrum. **E**rror autem pertinet ad intellectum: duritia ad affectum. **U**el errare dicitur dominus est a mandatis domini per transgressionem deuiare: **I**ndurari autem est in peccato persistere et non penitere: quod est diabolicum. **D**icit autem dominus corda indurare et facere errare: non errorem vel maliciam impertinendo: sed permittendo: et pro errore et duritia remedia verberum vel verborum non adhibendo. **F**lagella enim expellunt errorem: ignorantiam et duritiam malicie. **U**nde. Gen. xxvij. e. **S**ola veritas dabit intellectum auditui. **E**xo. viij. a. **I**ndurabo cor pharaonis. scilicet cessabo a flagellis: et ita indurabit. **I**tem verba domini et illuminant intellectum contra errorem et mollunt affectum contra obstinationem. **U**nde **H**iere. xliij. f. **N**onne verba mea quasi ignis: ad illuminandum: et quasi malleus: conterens petras: ad emolliendum: **D**urus autem nimis est: qui nec verbis eruditur: nec verberibus emollitur. **S**. xlvij. a. **D**urus es tu: et neruus ferreus ceruix tua: et frons tua creta. **E**cc. i. b. **O**mnis domus israel attrita fronte est et duro corde. **C**onuertere ad misericordiam: **P**ropter seruos tuos: et propter tribus hereditatis tue: id est respice nos: non pro meritis nostris: sed pro merito sanctorum patrum: et propter quod ante nos fuerit. **P**s. **C**onuertere domine aliquantulum et deprecabilis esto super seruos tuos. **U**nde seruos domini vocat actiuos: tribus autem hereditatis vocat contemplatiuos: visioni dei attendentes. **U**nde. Gen. xix. d. **H**ereditas mea israel. **E**cc. xliij. b. **I**n iacob inhabitata id est in actiuo: et in israel hereditate: id est in contemplatiuo: et in electis meis mitte radices: id est in sacerdotibus et prelatibus. **I**deo autem conuertere ad miserendum nobis: **Q**uia **Q**uasi nihilum possederunt populum sanctum tuum hostes nostri: id est demones sine pugna et labore populum tuum obtulerunt. **P**ro nihilo enim: id est pro voluptate luxurie: vel pro vanitate superbie: vel cupiditate pecunie: hostibus crudelibus: id est demonibus se subiecerunt: **F**im illud. Gen. lvi. a. **G**ratias venundati estis. **P**s. **E**lendidisti populum tuum sine precio. **M**ulculcauerunt sanctificationem tuam: id est ecclesiam: vel cultum liber christiani animarum: que est templum dei. **J**. **D**achab. ij. a. **S**ancta in manu extraneorum facta sunt: templum eius sicut homo ignobilis. **I**tem. **J**. **D**achab. liij. e. **V**iderunt sanctificationem desertam et altare prophetarum. **F**acti sumus quasi in principio: id est facti sumus filij ire: sicut in principio. **E**ph. ij. a. **O**mnes nascimur filij ire: **P**ropter quod non distiteris nostri. **D**is enim non distiteris nobis: quando non sumus serui eius: sed aduersarij. **Q**uare inuocaret nomen tuum super nos. **I**n baptismo inuocatur primo nomen domini super baptizatos: tunc enim a christo fiunt et noiantur christiani. **H**iere. xliij. b. **T**u autem in nobis es dominus: et nomen tuum inuocatum est super nos. **S**ed recedentes a deo recipiunt nomen diaboli. **U**nde **A**poc. xliij. d. **N**e quis possit emere aurum: vendere nisi habeat characterem nominis bestie: aut nomen aut numerum nominis eius. **H**ic sapientia est etc.

Utinam diruperes cælos

Utinam diruperes ce-
 los & descenderes etc. **Expo. Capit. LXIII**
 lo in psona ppli captiuati / z aduentu dñi ad liberandū
 eos desiderat. **U**ti et ex vehemēti desiderio dicit: **Utinā di**
rūperes etc. **D**ividit autē h capitulū in tres pres. In prima
 parte ppls tribulatus
 et afflicto / z i captiuita
 te detent / cum ingen
 ti desiderio dñi misē
 ricordia deprecatur: ibi:
Utinā dirūper etc.

Utinā dirūperes ce-
 los & descenderes etc. **Ca. LXIII**
 dirūperes celos & del
 cenderes: a facie tua mōtes
 defluerēt: sic exustio ignis tā
 tarē descēdere: dñm ad futurū: regē ad
 austeritatē: **E**x insperato autē h fecit. Sap. xvij. c. **D**ñi qētū
 silentiū tenerēt omnia: z nox in suo cursu mediū iter habe
 rent / omnipotēs sermō tu' a regalib' sedibus venit. **C**haritas
 autē deo violentia fecit. **U**nde Bern. **D**e amoris vis: Amore
 quid violenti? **S**olus amor triumphat de deo. **I**tem affluen
 tiam gratie celestis ad nos emanandā ostendit. **p**pheta p ver
 bum disruptionis dicens: **U**tinā dirūperes celos & des
 cenderes. q. d. tanta breuis est / nisi rumpatur murus celi
 ad exitū tantę gratie z tā copiose defluētis. **B**er. vij. b. **R**u
 pri sunt oēs fontes abyssi magne: et cataractę celi aperte sūt.
Et tū ibi fuit diluuiū pęne p diluuiū culpe infictum: qz tūc
 furum / homicidiū / mendaciū inūdauerūt: sicut dicitur **D**ice
 liij. a. **S**ed modo factū est diluuiū gratie: que magis culpam
 absorbet qz pęna. **P**ęna enim cōpescit actum: sed gratia pec
 candi voluntatē z habitū absorbet. **D**e h diluuiū gęf. **E**cclj.
 xxxix. c. **B**enedictio dñi quasi flui' inundabit: z quasi cata
 ractis terram inebriabit. **I**n descensu autem dñi dicitur **d**i
 rupti celi: sicut in ascensione dicunt penetrati: sicut dicitur
Heb. iij. d. **H**abētes ergo pontificē magnū qui penetravit
 celos: iesum filiū dei / teneam' spei nostre confessionē in decē
 nabilem. **I**n descensu enī dñi defluerūt nobis de celestibus
 mansionib' diuina: **I**n ascensu autem eius ascenderūt ad ce
 lestes māssiones humana: **I**deo vtrobqz celi dicunt rupti vt
 penetrati. **I**n aduentu enī dñi celi facti sunt melliflui z rozi
 flui z oleiflui. **O**leum enī misericordie z indulgentie distilla
 rit: et rozē gratie z mel suauitat' et p̄gustatiōis eterne diffu
 derunt. **U**ti cantat' in natali. **H**odie per torū mūdū melliflui
 facti sunt celi. **E**t **J**obel. viij. d. **I**n die illa stillabunt montes
 dulcedinē et colles fluēt lacte. **I**tem. s. xlv. b. **R**orate celi de
 super etc. **L**ant. j. a. **O**leum effusum nomen tuū. **O**leum in
 vase fuit ante angeloꝝ hominūqz creationē. **O**leum infusum
 fuit in angelis: quādo tabernaculum dei fuit tm̄ cum angelis
 et habitabat in illis. **S**ed oleum fuit effusum in incarnatione:
 quādo celi disrupti sūt: z nobis emanauerūt riuuli gratiar: z
 torrētes scilicet olei z mellis: quādo z ipsum plēnū dolūm
 in quo sūt omnes thesauri gratiarū / qd plēnū est gratia z ve
 ritate ad terras vsqz descendit: vt iam dicamus: **M**isericor
 dia dñi plena est terra: qui prius conquerētes dicebam' / **I**n
 eternū dñe verbū tuū pmanet in celo. **S**ed illud eternū tem
 porale factum est: illud celeste ad terram deriuatū est: vt iam
 dicatur: **O**leum effusum nomen tuū. **I**n quo notat' abūdan
 tia et copia: quia effusum dicitur. **B**er. **D**e vile ē hoc oleum
 et qz salubre: si vile nō esset / nō mibi effunderet: si salubre nō
 esset / non me lucraret. **S**equitur: **A** facie tua mon
 tes defluerent. q. d. si descenderes / a presentia tua supbia
 demonū vel iudeoꝝ compesceret. **U**el **M**ontes deflue
 rent: id est dura corda z superba peniterent: z defluerent in
 lachrymas compunctionis. **S**icut exustio ignis: id ē
 sicut res exustibilis: **T**abelcerent: id est liquefierent i
 lachrymas deuotionis

Utinam dirūperes ce-
 los etc. **U**tinā dirūperes celos etc. **I**stud caplm
 fm scōs nō habet aliā expositiōnē lralē qz ipsū mysteriū de
 christo. **P**rimo autē loquēs ppheta i psona sua z antiqꝝ patꝝ
 vehemēti desiderio / christi petit aduentū in carnem. **S**ecun
 do iudeoꝝ ostendit ingratitudinē: qui eum aduentē repro
 bauerūt: quem ante aduentū tot p̄cibus exorauerāt: ibi: **L**ū
 feceris mirabilia etc. **T**ertio aduentū dñi asserit: z dñm
 mirabilia / iaudita z inuisa facturū ostēdit: ibi: **D**escendisti.
Quarto qsdā iudeoꝝ penitētes introducti / p̄nitētes sua pec
 cata z patrū suoꝝ / misericordia supni patris implozates / suā
 lute in conditionē p̄tendentes / tormēta z flagella sua / ciuita
 tis hierusalē z templi destructionē per romanos factam ostē
 dentes: ibi: **E**cce tu iratus etc. **D**icit ergo i psona antiqꝝ
 patrū et sua. **U**tinā dirūperes celos z descenderes
 .i. utinā tam impetuose / ita cito / ita subito descenderes: vt nec
 ostiū quereres: sed citissime in carnem venires. **E**t loquit' mo
 re nō: qui qñ festinam' egredimur: z impeditiā obstacula di
 rūpimus. **E**st ergo sensus. **U**tinā dirūperes celos z des
 cenderes. .i. utinam aduentū tuū accelerares z p̄missa im
 plices. q. d. **E**xcita potentia tuam z veni: z magna nobis vir
 tute succurre. **I**n hoc autē qz dicitur: **U**tinā dirūperes
 etc. notatur ex parte petentium ardor desiderij: ex parte au
 tem venientis notat' violentia per disruptionē: z p̄cipitatio si
 ue impetuositas facti: z abūdantia gratie celestis: que per di
 ruptos celos vsqz ad nos emanauit. **A**rdebant enī sancti pa
 tres in amore venturi: ita vt dicerēt: **U**tinam dirūperes ce
 los etc. **E**t illud. **I**ncilina celos tuos et descende. **I**te: **E**mitte
 manū tuā de alto. .i. filiū de celo. **B**er. **A**rdorē desiderij an
 tiqꝝ patrū / christi i carnē p̄sentia suspīratiū frequētissime co

Utinam dirūperes ce-
 los etc. **U**tinā dirūperes celos etc. **I**stud caplm
 fm scōs nō habet aliā expositiōnē lralē qz ipsū mysteriū de
 christo. **P**rimo autē loquēs ppheta i psona sua z antiqꝝ patꝝ
 vehemēti desiderio / christi petit aduentū in carnem. **S**ecun
 do iudeoꝝ ostendit ingratitudinē: qui eum aduentē repro
 bauerūt: quem ante aduentū tot p̄cibus exorauerāt: ibi: **L**ū
 feceris mirabilia etc. **T**ertio aduentū dñi asserit: z dñm
 mirabilia / iaudita z inuisa facturū ostēdit: ibi: **D**escendisti.
Quarto qsdā iudeoꝝ penitētes introducti / p̄nitētes sua pec
 cata z patrū suoꝝ / misericordia supni patris implozates / suā
 lute in conditionē p̄tendentes / tormēta z flagella sua / ciuita
 tis hierusalē z templi destructionē per romanos factam ostē
 dentes: ibi: **E**cce tu iratus etc. **D**icit ergo i psona antiqꝝ
 patrū et sua. **U**tinā dirūperes celos z descenderes
 .i. utinā tam impetuose / ita cito / ita subito descenderes: vt nec
 ostiū quereres: sed citissime in carnem venires. **E**t loquit' mo
 re nō: qui qñ festinam' egredimur: z impeditiā obstacula di
 rūpimus. **E**st ergo sensus. **U**tinā dirūperes celos z des
 cenderes. .i. utinam aduentū tuū accelerares z p̄missa im
 plices. q. d. **E**xcita potentia tuam z veni: z magna nobis vir
 tute succurre. **I**n hoc autē qz dicitur: **U**tinā dirūperes
 etc. notatur ex parte petentium ardor desiderij: ex parte au
 tem venientis notat' violentia per disruptionē: z p̄cipitatio si
 ue impetuositas facti: z abūdantia gratie celestis: que per di
 ruptos celos vsqz ad nos emanauit. **A**rdebant enī sancti pa
 tres in amore venturi: ita vt dicerēt: **U**tinam dirūperes ce
 los etc. **E**t illud. **I**ncilina celos tuos et descende. **I**te: **E**mitte
 manū tuā de alto. .i. filiū de celo. **B**er. **A**rdorē desiderij an
 tiqꝝ patrū / christi i carnē p̄sentia suspīratiū frequētissime co

Utinam dirūperes ce-
 los etc. **U**tinā dirūperes celos etc. **I**stud caplm
 fm scōs nō habet aliā expositiōnē lralē qz ipsū mysteriū de
 christo. **P**rimo autē loquēs ppheta i psona sua z antiqꝝ patꝝ
 vehemēti desiderio / christi petit aduentū in carnem. **S**ecun
 do iudeoꝝ ostendit ingratitudinē: qui eum aduentē repro
 bauerūt: quem ante aduentū tot p̄cibus exorauerāt: ibi: **L**ū
 feceris mirabilia etc. **T**ertio aduentū dñi asserit: z dñm
 mirabilia / iaudita z inuisa facturū ostēdit: ibi: **D**escendisti.
Quarto qsdā iudeoꝝ penitētes introducti / p̄nitētes sua pec
 cata z patrū suoꝝ / misericordia supni patris implozates / suā
 lute in conditionē p̄tendentes / tormēta z flagella sua / ciuita
 tis hierusalē z templi destructionē per romanos factam ostē
 dentes: ibi: **E**cce tu iratus etc. **D**icit ergo i psona antiqꝝ
 patrū et sua. **U**tinā dirūperes celos z descenderes
 .i. utinā tam impetuose / ita cito / ita subito descenderes: vt nec
 ostiū quereres: sed citissime in carnem venires. **E**t loquit' mo
 re nō: qui qñ festinam' egredimur: z impeditiā obstacula di
 rūpimus. **E**st ergo sensus. **U**tinā dirūperes celos z des
 cenderes. .i. utinam aduentū tuū accelerares z p̄missa im
 plices. q. d. **E**xcita potentia tuam z veni: z magna nobis vir
 tute succurre. **I**n hoc autē qz dicitur: **U**tinā dirūperes
 etc. notatur ex parte petentium ardor desiderij: ex parte au
 tem venientis notat' violentia per disruptionē: z p̄cipitatio si
 ue impetuositas facti: z abūdantia gratie celestis: que per di
 ruptos celos vsqz ad nos emanauit. **A**rdebant enī sancti pa
 tres in amore venturi: ita vt dicerēt: **U**tinam dirūperes ce
 los etc. **E**t illud. **I**ncilina celos tuos et descende. **I**te: **E**mitte
 manū tuā de alto. .i. filiū de celo. **B**er. **A**rdorē desiderij an
 tiqꝝ patrū / christi i carnē p̄sentia suspīratiū frequētissime co

Utinam dirūperes ce-
 los etc. **U**tinā dirūperes celos etc. **I**stud caplm
 fm scōs nō habet aliā expositiōnē lralē qz ipsū mysteriū de
 christo. **P**rimo autē loquēs ppheta i psona sua z antiqꝝ patꝝ
 vehemēti desiderio / christi petit aduentū in carnem. **S**ecun
 do iudeoꝝ ostendit ingratitudinē: qui eum aduentē repro
 bauerūt: quem ante aduentū tot p̄cibus exorauerāt: ibi: **L**ū
 feceris mirabilia etc. **T**ertio aduentū dñi asserit: z dñm
 mirabilia / iaudita z inuisa facturū ostēdit: ibi: **D**escendisti.
Quarto qsdā iudeoꝝ penitētes introducti / p̄nitētes sua pec
 cata z patrū suoꝝ / misericordia supni patris implozates / suā
 lute in conditionē p̄tendentes / tormēta z flagella sua / ciuita
 tis hierusalē z templi destructionē per romanos factam ostē
 dentes: ibi: **E**cce tu iratus etc. **D**icit ergo i psona antiqꝝ
 patrū et sua. **U**tinā dirūperes celos z descenderes
 .i. utinā tam impetuose / ita cito / ita subito descenderes: vt nec
 ostiū quereres: sed citissime in carnem venires. **E**t loquit' mo
 re nō: qui qñ festinam' egredimur: z impeditiā obstacula di
 rūpimus. **E**st ergo sensus. **U**tinā dirūperes celos z des
 cenderes. .i. utinam aduentū tuū accelerares z p̄missa im
 plices. q. d. **E**xcita potentia tuam z veni: z magna nobis vir
 tute succurre. **I**n hoc autē qz dicitur: **U**tinā dirūperes
 etc. notatur ex parte petentium ardor desiderij: ex parte au
 tem venientis notat' violentia per disruptionē: z p̄cipitatio si
 ue impetuositas facti: z abūdantia gratie celestis: que per di
 ruptos celos vsqz ad nos emanauit. **A**rdebant enī sancti pa
 tres in amore venturi: ita vt dicerēt: **U**tinam dirūperes ce
 los etc. **E**t illud. **I**ncilina celos tuos et descende. **I**te: **E**mitte
 manū tuā de alto. .i. filiū de celo. **B**er. **A**rdorē desiderij an
 tiqꝝ patrū / christi i carnē p̄sentia suspīratiū frequētissime co

Utinam dirūperes ce-
 los etc. **U**tinā dirūperes celos etc. **I**stud caplm
 fm scōs nō habet aliā expositiōnē lralē qz ipsū mysteriū de
 christo. **P**rimo autē loquēs ppheta i psona sua z antiqꝝ patꝝ
 vehemēti desiderio / christi petit aduentū in carnem. **S**ecun
 do iudeoꝝ ostendit ingratitudinē: qui eum aduentē repro
 bauerūt: quem ante aduentū tot p̄cibus exorauerāt: ibi: **L**ū
 feceris mirabilia etc. **T**ertio aduentū dñi asserit: z dñm
 mirabilia / iaudita z inuisa facturū ostēdit: ibi: **D**escendisti.
Quarto qsdā iudeoꝝ penitētes introducti / p̄nitētes sua pec
 cata z patrū suoꝝ / misericordia supni patris implozates / suā
 lute in conditionē p̄tendentes / tormēta z flagella sua / ciuita
 tis hierusalē z templi destructionē per romanos factam ostē
 dentes: ibi: **E**cce tu iratus etc. **D**icit ergo i psona antiqꝝ
 patrū et sua. **U**tinā dirūperes celos z descenderes
 .i. utinā tam impetuose / ita cito / ita subito descenderes: vt nec
 ostiū quereres: sed citissime in carnem venires. **E**t loquit' mo
 re nō: qui qñ festinam' egredimur: z impeditiā obstacula di
 rūpimus. **E**st ergo sensus. **U**tinā dirūperes celos z des
 cenderes. .i. utinam aduentū tuū accelerares z p̄missa im
 plices. q. d. **E**xcita potentia tuam z veni: z magna nobis vir
 tute succurre. **I**n hoc autē qz dicitur: **U**tinā dirūperes
 etc. notatur ex parte petentium ardor desiderij: ex parte au
 tem venientis notat' violentia per disruptionē: z p̄cipitatio si
 ue impetuositas facti: z abūdantia gratie celestis: que per di
 ruptos celos vsqz ad nos emanauit. **A**rdebant enī sancti pa
 tres in amore venturi: ita vt dicerēt: **U**tinam dirūperes ce
 los etc. **E**t illud. **I**ncilina celos tuos et descende. **I**te: **E**mitte
 manū tuā de alto. .i. filiū de celo. **B**er. **A**rdorē desiderij an
 tiqꝝ patrū / christi i carnē p̄sentia suspīratiū frequētissime co

Utinam dirūperes ce-
 los etc. **U**tinā dirūperes celos etc. **I**stud caplm
 fm scōs nō habet aliā expositiōnē lralē qz ipsū mysteriū de
 christo. **P**rimo autē loquēs ppheta i psona sua z antiqꝝ patꝝ
 vehemēti desiderio / christi petit aduentū in carnem. **S**ecun
 do iudeoꝝ ostendit ingratitudinē: qui eum aduentē repro
 bauerūt: quem ante aduentū tot p̄cibus exorauerāt: ibi: **L**ū
 feceris mirabilia etc. **T**ertio aduentū dñi asserit: z dñm
 mirabilia / iaudita z inuisa facturū ostēdit: ibi: **D**escendisti.
Quarto qsdā iudeoꝝ penitētes introducti / p̄nitētes sua pec
 cata z patrū suoꝝ / misericordia supni patris implozates / suā
 lute in conditionē p̄tendentes / tormēta z flagella sua / ciuita
 tis hierusalē z templi destructionē per romanos factam ostē
 dentes: ibi: **E**cce tu iratus etc. **D**icit ergo i psona antiqꝝ
 patrū et sua. **U**tinā dirūperes celos z descenderes
 .i. utinā tam impetuose / ita cito / ita subito descenderes: vt nec
 ostiū quereres: sed citissime in carnem venires. **E**t loquit' mo
 re nō: qui qñ festinam' egredimur: z impeditiā obstacula di
 rūpimus. **E**st ergo sensus. **U**tinā dirūperes celos z des
 cenderes. .i. utinam aduentū tuū accelerares z p̄missa im
 plices. q. d. **E**xcita potentia tuam z veni: z magna nobis vir
 tute succurre. **I**n hoc autē qz dicitur: **U**tinā dirūperes
 etc. notatur ex parte petentium ardor desiderij: ex parte au
 tem venientis notat' violentia per disruptionē: z p̄cipitatio si
 ue impetuositas facti: z abūdantia gratie celestis: que per di
 ruptos celos vsqz ad nos emanauit. **A**rdebant enī sancti pa
 tres in amore venturi: ita vt dicerēt: **U**tinam dirūperes ce
 los etc. **E**t illud. **I**ncilina celos tuos et descende. **I**te: **E**mitte
 manū tuā de alto. .i. filiū de celo. **B**er. **A**rdorē desiderij an
 tiqꝝ patrū / christi i carnē p̄sentia suspīratiū frequētissime co

Utinam dirūperes ce-
 los etc. **U**tinā dirūperes celos etc. **I**stud caplm
 fm scōs nō habet aliā expositiōnē lralē qz ipsū mysteriū de
 christo. **P**rimo autē loquēs ppheta i psona sua z antiqꝝ patꝝ
 vehemēti desiderio / christi petit aduentū in carnem. **S**ecun
 do iudeoꝝ ostendit ingratitudinē: qui eum aduentē repro
 bauerūt: quem ante aduentū tot p̄cibus exorauerāt: ibi: **L**ū
 feceris mirabilia etc. **T**ertio aduentū dñi asserit: z dñm
 mirabilia / iaudita z inuisa facturū ostēdit: ibi: **D**escendisti.
Quarto qsdā iudeoꝝ penitētes introducti / p̄nitētes sua pec
 cata z patrū suoꝝ / misericordia supni patris implozates / suā
 lute in conditionē p̄tendentes / tormēta z flagella sua / ciuita
 tis hierusalē z templi destructionē per romanos factam ostē
 dentes: ibi: **E**cce tu iratus etc. **D**icit ergo i psona antiqꝝ
 patrū et sua. **U**tinā dirūperes celos z descenderes
 .i. utinā tam impetuose / ita cito / ita subito descenderes: vt nec
 ostiū quereres: sed citissime in carnem venires. **E**t loquit' mo
 re nō: qui qñ festinam' egredimur: z impeditiā obstacula di
 rūpimus. **E**st ergo sensus. **U**tinā dirūperes celos z des
 cenderes. .i. utinam aduentū tuū accelerares z p̄missa im
 plices. q. d. **E**xcita potentia tuam z veni: z magna nobis vir
 tute succurre. **I**n hoc autē qz dicitur: **U**tinā dirūperes
 etc. notatur ex parte petentium ardor desiderij: ex parte au
 tem venientis notat' violentia per disruptionē: z p̄cipitatio si
 ue impetuositas facti: z abūdantia gratie celestis: que per di
 ruptos celos vsqz ad nos emanauit. **A**rdebant enī sancti pa
 tres in amore venturi: ita vt dicerēt: **U**tinam dirūperes ce
 los etc. **E**t illud. **I**ncilina celos tuos et descende. **I**te: **E**mitte
 manū tuā de alto. .i. filiū de celo. **B**er. **A**rdorē desiderij an
 tiqꝝ patrū / christi i carnē p̄sentia suspīratiū frequētissime co

Utinam dirūperes ce-
 los etc. **U**tinā dirūperes celos etc. **I**stud caplm
 fm scōs nō habet aliā expositiōnē lralē qz ipsū mysteriū de
 christo. **P**rimo autē loquēs ppheta i psona sua z antiqꝝ patꝝ
 vehemēti desiderio / christi petit aduentū in carnem. **S**ecun
 do iudeoꝝ ostendit ingratitudinē: qui eum aduentē repro
 bauerūt: quem ante aduentū tot p̄cibus exorauerāt: ibi: **L**ū
 feceris mirabilia etc. **T**ertio aduentū dñi asserit: z dñm
 mirabilia / iaudita z inuisa facturū ostēdit: ibi: **D**escendisti.
Quarto qsdā iudeoꝝ penitētes introducti / p̄nitētes sua pec
 cata z patrū suoꝝ / misericordia supni patris implozates / suā
 lute in conditionē p̄tendentes / tormēta z flagella sua / ciuita
 tis hierusalē z templi destructionē per romanos factam ostē
 dentes: ibi: **E**cce tu iratus etc. **D**icit ergo i psona antiqꝝ
 patrū et sua. **U**tinā dirūperes celos z descenderes
 .i. utinā tam impetuose / ita cito / ita subito descenderes: vt nec
 ostiū quereres: sed citissime in carnem venires. **E**t loquit' mo
 re nō: qui qñ festinam' egredimur: z impeditiā obstacula di
 rūpimus. **E**st ergo sensus. **U**tinā dirūperes celos z des
 cenderes. .i. utinam aduentū tuū accelerares z p̄missa im
 plices. q. d. **E**xcita potentia tuam z veni: z magna nobis vir
 tute succurre. **I**n hoc autē qz dicitur: **U**tinā dirūperes
 etc. notatur ex parte petentium ardor desiderij: ex parte au
 tem venientis notat' violentia per disruptionē: z p̄cipitatio si
 ue impetuositas facti: z abūdantia gratie celestis: que per di
 ruptos celos vsqz ad nos emanauit. **A**rdebant enī sancti pa
 tres in amore venturi: ita vt dicerēt: **U**tinam dirūperes ce
 los etc. **E**t illud. **I**ncilina celos tuos et descende. **I**te: **E**mitte
 manū tuā de alto. .i. filiū de celo. **B**er. **A**rdorē desiderij an
 tiqꝝ patrū / christi i carnē p̄sentia suspīratiū frequētissime co

Ps. 143.

Ps. 52.

Ps. 118.

Alit fm Glo.

Aque arderet igni. i. chaldei siue babylonij lasciuia et luxuria fluidi a medio p igne exterminarent. Vel: Aque arderent igni. i. ciuitas babylon: q̄ sita est i aquis: cōbureret ab hostib⁹ si descēderes ad eos in auxiliū: in quo inuul⁹ q̄ babylon fuit combusta. Hoc autē totum fieret: **Et notum fieret nomen tuū inimicis tuis: a facie tua gētes turbarentur.** q. d. hoc modo nota fieret potētia et magnificētia tua: et turbarent siue puniret hostium nostrorū malicia. Ideo autē p̄dicta cito factas: qz **Lum feceris mirabilia p̄dicta. i. e. Non sustinebimus tormenta. i. ab inimic⁹ inflicta: id est non affligemur ab hostibus: qz visis terre bunt mirabilib⁹.**

Aliter

Ps. 148.

Secūda pars

Dylice

Ps. 96.

Ps. 105.

a bescerēt: aque arderēt igni:
b vt notū fieret nomē tuū in-
c micl tuis: a facie tua gētes tur-

nomē tuū inimic⁹ tuis: a facie tua gētes turbarent. q. d. si descenderes qui prius erant inimici et peccatores illum narentur ad cognitionem nominis tui qd est iesus: et turbarentur ad cōpunctionem de peccatis: et sic illuminatio ignorantiam expelleret: et turbatio siue contritio culpam. s. l. i. q. c. Sic adduxisti populū tuū vt faceres tibi nomen glorie. Vel notū fieret nomē tuū inimic⁹ tuis. i. iudei puererent ad fidem tui nominis quantum ad quosdam. Et non solum iudei: sed cetera gentes turbarentur: id est gentiles de peccatis dolerēt. Deinde qd sequit dicit propheta in persona fidelū iudeorū sic. **Lum feceris mirabilia in terris: egros sanādo: cecos illuminādo: curuos erigēdo: mortuos suscitādo: et cetera b mōi: e. Non sustinebimus nos iudei: sed blasphemabim⁹ dicētes: In p̄ncipe demoniorū eijct demonia etc. Dar. xij. b. Descēdisti etc. Supra petijt p̄ba aduētū christi: hic tanq̄ p̄tib⁹ suis exaudijt dicit: Descēdisti in vterū s̄ginis. i. verbū caro factū est. Dichg. j. a. Dñs egredietur de loco suo et descendet et calcabit super excelsa terre. Et a facie tua. i. a p̄sentia tua: h Montes defluerūt: id est supbi demones potētiā suā amiserūt. Cū Job. xij. e. Hunc p̄nceps hui⁹ mūdi eijcet foras. Vel. i. iudei p̄sūptuosi et supbi gl̄ia et dignitatē et scripturę sacre noticiā amiserūt: fm illud Dar. xij. d. Auferet a vobis regnū dei: et dabit genti faciem fruct⁹ ei⁹. Et mōtes defluerūt a facie dñi: qz hūilitas aduēt⁹ christi oēm humanā supbiā deiecit: et ad hūilitationē puocauit. Cū Ecclj. xlij. a. Tripliciter sol exurēs mōtes radios igneos exufflās et refulgēs radijs suis execat oculos. Sol iusticię. i. christus in ortu suo tripliciter montes cōbussit: qz ad p̄fundendā n̄fam supbiā/signa humilitatis et subiectionis in nauitate: in puerfatiōe: in morte nobis exhibuit. Radios autē igneos insufflat: quia per infusionē gratię suę accendimur ad eius amorē. Refulgens autē radijs suis execat oculos: quia quos illuminat ad sui cognitionē execat per eorum reputatiōē: vt iam tanto sint humiliores in oculis suis: quāto radijs diuine sapientię sunt illustrati.**

*** Sacerent aque: vel atqz fm qd quidā habēt: arderēt igni.** Ignis enī ille montes vniuersos comburens equabit vallib⁹: et omnē terram complanabit: Aque etiam igne purgabuntur. Sed quoniam veratio que tunc fiet intellectu dabit auditui: Ideo subditur: **Et notum fieret nomē tuū inimicis tuis: a facie tua gētes turbarentur.** Lic enim cognosceat dñs iudicia faciens: qui nūc ignoratur: vt dicit Berni. iniuriam patiens. Tunc etiam turbabunt gentes: id est qui gentiliter vixerūt: a facie eius: quia vt scriptum est: Tunc plangent se omnes tribus terre: et videbunt filii hominis venientem in nubibus celi. Et nō tñ mali turbabunt: sed et electi terre buntur: qui adhuc in carne viuētes inuenti fuerint. Unde in eorum persona subdit: **Lum feceris mirabilia non sustinebimus: id est vix ferre poterimus: qz sol obscurabitur: et luna non dabit lumen suū: et stelle cadent de celo et virtutes celoꝝ mouebunt: sicut dicit Matth. xxij. c. Que ergo mens cū hec egerint fieri nō expauescet: Sed qz in aduētū dñi ad iudicium/superbi damnationē iusti retributionem/et mund⁹ renouationem accipiet: per ignē scilicet dñi aduentum p̄cedentem: Ideo subdit: **Descēdisti: id est descendes. Et a facie tua: id est a p̄sentia vel potētia tua: h Montes defluerunt: id est defluerūt: id est superbi demones: vel homines torquebunt: et superbia eorū confundetur et tabesceat: vt sicut fluit cera a facie ignis: sic peccatores a facie dei. Vel: Et a facie tua: id est ab igne p̄cedēte faciem tuam: h Montes defluerunt: quia ignis ante faciem dñi p̄currens montes consumeret vt terram coequans renouet: sicut et cetera elemēta renouabuntur. Dicto de malozum punitione fm vnam expositionē: vel d mūdi purgatiōe: fm alā: s̄dit d bonoz retributionē dicēs:****

*** A seculo nō audierunt** lachrymas deuotionis: Non enī est mirum si durū emollitur ad p̄sentia ignis. Deut. iij. d. Deus noster ignis consumens est: Ignis illuminans intellectum ad cognitionē: et accendēs affectum ad amorem: consumens autem peccatorē rubiginē. Cant. v. b. Anima mea liquefacta est etc. Dichg. j. a. Cōsumitur montes subtus eū: et valles scinduntur sicut cera a facie ignis: sicut aque que decurrunt i p̄ceps. Ps. Montes sicut cera fluxerūt a facie dñi/a facie dñi oīs terra. Dñs enī omnē montuositatē superbię: omnē terrenitatem auaricię cōsumit. Ps. Qui tangit montes/ per cōpunctionē: et fumigāt per lachrymarū effusionē. Amos. ix. b. Qui tangit terram et tabesceat. Consumit etiam dñs in aduentu suo aquam carnalis cupiscentię: Unde subdit: **Aque arderent igni. i. carnales cupiscentię desiccarent per calozē p̄sentię tuę: Deus enī ignis est cōsumēs humorē carnalitatis. Vel charitas creata ignis est fortis contra aquas. Cū Cant. viij. b. Fortis est vt mors dilectio: dura vt infern⁹ emulatio: lampades eius lampades ignis atqz flāmarū: aque multe non potuerūt extinguere charitatē: nec flumina obruent eam. Vel p montes intelligunt malos/reges. i. et p̄ncipes: p aquas intelligunt gentes et popull: qui in aduentu christi igne charitatis liquefacti sūt et accessi. Aque enī multe/populi multi: vt Apoc. xvij. d. Dic g: **Aque arderēt igni. i. populi multi inflā marent igne charitatis. Unde Luc. xij. f. Ignē veni mittere in terrā: et qd volo n̄si vt ardeat: b Et notum fieret****

[Marginal notes on the right side of the page, including references to other biblical passages and commentary.]

A seculo no audierut neq aurib pceperut italia...

B

A seculo no audierut neq aurib pceperut. Oculus no vidit deus absq te...

Occurristi. i. occurrens tanq adiutor z retributor...

Letanti z facienti iusticia. i. letant facienti iusticia: vt sit En...

A seculo no audierut neq aurib pceperut: qd pot intelligi de mirabilib q dñs in pmo aduetu suo fecit...

man no ad gna sed ad tpalia lucra puerit. Ps. Oculos suos statuerut declinare in terra...

tor z ptecor in hac pñenti pegrinatioe. Letanti z facienti iusticia...

curristi letanti z facienti iusticia: in vjs tuis recordabunt tui...

In oi dato hilarare fac vultu tuu. Cor. ix. b. Mo ex tristitia vel ex necessitate...

Recordabunt tui. i. tuoz exmploz: vt leuius incedat via qua eos pcecessisti...

Ps. 76

Quarta pars

A 2 * mur tua gra no nris

binur gra z no merit' nris. a Et facti sum' vt imud' oes nos. i. vere imudi facti sum' no tm quida' sed oes nos tam maiores q' minores: ta sacerdotes q' pls. b Quasi pan' mēstruate: q' nihil imud'.

Al. imudi

Al. oes

C

.i. iustificatiōes legales/oblatores: s et oio nes imude reputant apud deū: nec habēt vim mūdādi nos: fm qd dicit s. i. d. Cū extēderit man' vras/auer tam oculos meos a vobis: et cum multiplicaueritis oratio/ nē vestram non exaudia: manus enī vestre sanguine plene sunt. d Et cecidim' qsi foliū vniuersi. i. cito z leuit a chaldeis sumus deieci. e Et iniquitates nre qsi vent' abstulerūt nos. i. sicut ventus folia sicca cito rapit z deicit: ita iniquitates nre cito abstulerūt nos a terra nra. Et ne aliquis diceret: Licet essēt pctōres/ tñ habebūt bonos interuētores: q' irā dei erga se possent mitigare: ideo dicit q' nō: Et hoc est f. Nō ē q' inuocet nomē tuū/ p seruētē z efficacē oionē. g Qui consurgat p bonā opationē. h Et teneat te/ meritis operū z efficacā oionū/ ne effundas irā tuā: sic olim moyses faciebat. Exo. xxxij. g Aut dimitte eis hāc noxā: aut dele me de libro

Dylice

mur tua gra/ non nris meritis: Ecce spes ventis: q' d' adūgi semp cū pctōz pessione. a Et facti sum' vt imud' oes nos. i. de numero z merito fidelū electi sumus: sicut leprosus vel imud' eijcit de castris. Nolum' enī abluī ab imūdicis nris/ cū tñ ad b fuerim' inuitati. Un' Heb. x. d. Accedam' ad eū corde sō in plenitudine fidei aspersi corda a cōscientia mala: z abluī corp' aq' mūda. Zach. xij. a. Erit fons patēs domui dauid in ablutionem pctōis et mēstruate. i. minor z maior pctōz: vt dicit Glo. b Quasi pannus mēstruate q' nihil imudi: c. vniuersē iusticie nre. i. iustificatiōes legales q' statuere volētes/ iusticie dei nō sum' subiecti: sic dicit Ro. x. a. Sic est circūcisio/oblato/ imolatio: q' compant pāno mulier' mēstruate: q' ex imūdicia carnalitate ipsaz inqnatē sūt: vt ois q' tetigerit p obseruationē inqnef. Gal. v. a. Si circūcidimini chris' nihil vob' pderit z. Venstruū aut dicit a mene. Bene em' grēce vt dicit Glo. d' luna latine. Un' mēstruate dicit: q' singulis mētib' solēt fluxū sanguis sustinere: z tūc debent viri abstinere ab eis: vt p'cipit Leuit. xv. c. Tūc enī cōcipiunt mēbris dānati/ cēci/ claudi/ leprosi z hīmōi: vt q' parētes n' erubueūt cōmisceri in p'clauī: eoz pctā pateāt cūct' z apte redarguāt i puul. Vel. b Quasi pan' mēstruate vniuersē iusticie nre/ ad cōpationē iusticie diuine. Un' Greg'. Sepe iusticia nra ad examē diuine iusticie deducta/ iusticia ē: z fordet i districtiōe iusti iudic' qd in oculis fulget opant'. Jō scī viri signa exteriora iusticie frequēt fugiūt: z in se arguūt verētes opa sua: fm illō Job. ix. d. Uerebar omnia opa mea zc. I. d. Ester. xij. d. Tu scis q' abominer signū supbie z glie meē. i. signa exteriora iusticie q' q'rit hypo: crite: qd ē sup caput meū: z detester illō sic pannū mēstruate. d Et cecidim' qsi foliū vniuersi zc. Scdm qd exponit d iudic' sensus ē. i. cito cecidim' p romanos: q' sic vent' folia rapit: ita pctā nra fuerit nob' causa direptiōis. Vel. Le/ cidim' qsi foliū vniuersi/ ab arboze. s. p' archici generi: Rami enī fracti sūt z ceciderūt z insert' ē oleaster: vt dicitur Roma. xj. c. e Et iniquitates nostre/ in christum facte: f Quasi vent' abstulerūt nos/ a terra nra: vel a p'sentia tua: vt ab arboze p'nc fidei. Hec aut sentētia/ nō solū d' iudic' s' etiā de vniuerso genere hūano: vel d' qlibet pctōze in/ telligi pōt. Greg'. Quid ē hō nisi foliū qd i paradiso ab arboze vite cecidit: Quid nisi foliū ē: q' tēptatiōis vento rapit/ z desiderioz flatib' leuat: Vens quippe humana q' tēptationes parit: q' tot flatib' mouet: Hanc enī p' rucq' ira perturbat: cū autē ira recesserit/ succedit inepta lēticia/ luxurie stinults vige/ estu auaricie longe lateq' ad ambiēda que terrena sūt

tendit. Aliqu' hāc supbia leuat: aliq' sō inordinat' timor in infinitis ponit. Quia q' tot flatib' tēptatiōnū hūana corda eleuant' et ducunt/ apte dicit: Cecidim' qsi foliū vniuersi/ et iniquitates nre qsi vent' abstulerūt nos. Quasi vent' q' p' iniquitates nos abilitit: q' nullo fixos s' tūc pōdere i vanā elationē leuauit. Un' aut foliū appellat: q' qui arbor fuit in p' ditiōe: foliū a semetipso decidēs fact' ē i tēptatiōe: q' enī de alto cecidit/ folium ē. Et nota q' iust' cō/ parat folio virēti: qd

uerli: z iniquitates nre quasi ventus abstulerunt nos. Non est qui inuocet nomen tuū/ qui surgat z teneat te.

habet humorē grē: z non cadit in terrā p appetitū p'speritatis terrenę. Prover. xj. d. Qui cōfidit i diuitijs suis corruet: iusti aut' quasi virens foliū germinabūt. Habet enī virorem celest' p' uerfationis: quē trahūt ab humore grē abundantis in qua plārati sūt. Un' s. xliij. a. Germinabūt inter herbas qsi salices iuxta p' rfluentes aq's. Dicunt aut' signant iusti germinare sicut foliū virens: quia sicut folia viretia fruct' in arbore operiūt/ ne solis ardoze ledant: sic iusti in seipis per humilitatē bona opera abscondūt: ne ardoze laudis humane immatura coquant'. Inustus autē z peccator compaf folio arido z leui z sonoro/ sine fructu existēt/ tenui z ad ventū decidēt. Peccator enī leuis ē z instabilis. Unde Thren. j. c. Peccatū peccauit hierusalē. p' terea instabilis facta ē. Ps. Et erit tanq' puluis zc. Itē aridus ē a grā. Un' Ierem. xvij. a. Erit qsi myrice i deserto: z nō videbit eū cū venerit bonū/ sed habitabit in siccitate in deserto/ in terra falsū gerinis z inhabitabili. Item sonoz est: Habet enī sonitū superbie: de quo sonitu in Ps. Derijt memoria eoz cum sonitu. Item sine fructu est bonę opatiōis. Item tenuis est/ nō habēs densitatē meritōz: z ad vētū cuiuslibet tēptatiōis decidit. Un' dicit: Et iniquitates nostre quasi ventus abstulerunt nos. Ubi notandū est q' ventus multis modis dicitur:

Materialis. s. cōmotio aeris: vt Bar. vij. c. Imperauit ventis z mari. Iniquitas: vt hic. Iniquitates nre qsi ventus ab tēptatiōis demonū. s. vel stulerūt nos. maloz hoim: vt Bar. vij. d. Venerunt flumina/ flauerūt venti zc. Itē Eccl. ix. a. Si spūs p'tatē habent' ascēderit sup te/ locū tuū aduerfita' z tribulatiōis. Hile/ (ne dimiserit. iij. c. Ven' vrens i vijs q' sūt in deserto vite filie plī mei. Ps. Impulsi sūt nec potue. Prosperitāt'. De q' Job. xxx. c. (rūt stare. Eleuasti me z qsi sup ventū ponēs allisti me. Dūdianī fauozis. De q' Osee. xij. (valde. a. Ephraim pascit ventū z sequit' estū. Job xxx. c. Abstulit qsi vent' desiderū meū z q' si nubes p' rāst' salus mea. Desiderū enī celesse aufert desiderū laudis humane: z sic d' to trāsit z euanescit salus gratie.

Spūflectūs vel inspiratio ei'. Act. i. a. Accipietis virtutem spūf sancti supuentis in vos. Sequit' fm qd exponit de iudicis. f. Nō est q' inuocet nomē tuū q' surgat z teneat te. q. d. ideo cecidim' nos iudei a statu fidei/ vel a fra nra: q' Nō est q' inuocet nomē tuū. i. intus vocet p attentā oionē. g. Qui surgat. i. ex toto se erigat aduersus diuinā aiaduersionē. h. Et teneat te p bonā opationē/ ne ferias. q. d. ideo cecidit pplus vniuersus: q' nullus est sacerdos vel p'pheta vel platus/ q' diuine ire possit obuiare dep'cādo: sumēs auctoritatē resistēdi ex p'scitiā boni meriti: nec q' irā dei retineat manib' bonę opationis. Eccl. xxij. g. Quęstui d' eis virū q' interponeret sepem/ z staret op' positus p' tra me p terra ne dissipare eā z non inueni. s. lit. c. Et vidit dñs z malū apparuit i oculis ei': q' nō est iudicium: et vidit q' nō est vir z apoziat' est: q' nō est q' occurrat. Vel sic: f. Nō est q' inuocet nomē tuū p oionē. g. Qui surgat/ ad celestē p' rplationē. h. Et teneat te p lachry' marū coptosam

Marginal notes on the right side of the page, including references to other parts of the Bible and commentary.

S b **Facta est deserta** a te / vel a populo tuo viduata. **Que** sit autem illa ciuitas ex noie designat dicens: **Sion** deserta facta est. **Sion** dicitur superior pars ciuitatis: hierusalem inferior. **Et non solum sion** / sed et hierusalem et etiam templum desertum est: **Unde subdit: Hierusalem** desolata est domus sanctificationis nostre et glorie nostre: id est templum in quo sanctificabamur et gloria bamur. **Ubi laudauerunt te patres nostri** / in ea vota et hostias offerendo et

R. sancti tui

Ps. 76.

Dyrtice

Aliter

Ps. 57.

Ps. 79.

tas sancta tua facta est deserta: **sion deserta facta est:** **hierusalem desolata est:** **domus sanctificationis nostre et glorie nostre:** **ubi laudauerunt te patres nostri:** **in ea vota et hostias offerendo et**

laudes. **Facta est in exustione ignis:** id est combusta est a romanis: id est comburetur. **Et omnia desiderabilia nostra etiam sancta sanctorum: deserta sunt in ruinas.** **Et hanc d. Danu suam misit hostis ad omnia desiderabilia eius.** **Nunquid ergo super his predictis miseris nris: continebis te dñe:** vt opẽ non feras: vt misericordiã tuã super nos celeriter nõ effundas: **Ps. Nunquid obliuiscetur misereri de?** **Et s. lxij. d. Ubi est multitudo visceru tuorum et miserationu tuarum:** Super me continuerunt se. **Ubi tacebis et affliges nos vehementer:** q. d. **Nunquid tacebis non respondens ad preces nostras:** sed ex indignatione te auertens: **Ubi tacebis non arguendo et non increpando hostes nostros:** et sic permittes nos diutius affligi et vehementius. q. d. **dñe non facias istud:** vt tacendo nos affligi diutius permittas.

Facta est deserta sion deserta facta est hierusalem desolata est domus sanctificationis nostre et glorie nostre: **ubi laudauerunt te patres nostri:** **facta est in exustione ignis:** id est succensa est a romanis. **Hoc planum est.** **Sion enim et hierusalem:** vt dicit **Isa. in hoc loco idem significant:** templum scilicet et ciuitate ubi quondam specula virtutum et visio pacis fuit. **Sed postq̃ populus iudeorum negauit christum regem suum:** et addidit: **Nõ habemus regẽ nisi cesarem:** **Job. xix. c. hierusalem deserta est a deo et templum.** **Unde Matth. xxij. d. Relinquetur vobis domus vestra deserta.** **Item Job. xij. d. Surgite eamus hinc:** **Et in templo audite sunt voces:** sicut dicit ecclesiastica historia: **Transeamus ab his sedibus.** **Combustum est aut templum a romanis:** sicut et a chaldeis: **fm qd̃ predictur Zach. xj. a. Aperi libane portas tuas:** et comedat ignis cedros tuas. **Et omnia desiderabilia nra:** id est sanctoru sanctoru: et oia p̃ciosa templi: **deserta sunt in ruinas:** sicut supra expositu est. **Nunquid super his continebis te dñe:** tacebis et affliges nos vehementer: **Hoc nõ mutat a p̃ma expositioe literali.** **Uel sic: a Ciuitas sancta tua etc.** **Ciuitas est ecclia vel aia:** q̃ debet esse sion p̃ altitudinẽ p̃reparationis: q̃ntu ad deũ: et hierusalem p̃ abundantia pacis: q̃ntu ad se et ad pximu. **Sed p̃ peccatu sit deserta a deo inhabitante:** et desolata a gratia confortante: et datur in exustione ignis per saturitatem carnalis vel temporalis concupiscentie. **De quo igne dicitur in Ps. Supercedit ignis et nõ viderunt solem.** **Ps. Incensa igni et suffossa etc.** **Quo autem exuratur:** dicitur **Hiere. xj. c. Oliuam vberem pulchra fructifera speciosam vocauit dñs nomen tuu:** ad vocem loquẽ le grandis exarsit ignis in ea: et combusta sunt fructeta eius. **Uox loquẽ grandis que animas ad peccatu inflamat est persuasio adulatoru:** vel temptatio demonu: vel ventris desideriu: **Sed iustus nõ comburitur ad has voces:** quia nec vocem mundi adulatoris: nec diaboli temptatoris: nec ṽtris exactoris attendit: **fm qd̃ de Job. xxxix. a. Vocẽ exactoris nõ audit.** **Ideo ergo non ardet igne peccati:** de quo etiam igne dicitur **Job. xxvij. a. Terra de qua oriebatur panis in loco suo igni subuersa est.** **Quo est contra quosdam de quib̃ exeruit multi panes:** quia multas elemosynas faciunt: et tamen ab igne peccati vel luxurie se non custodiunt. **Dicit g̃: a Ciuitas sancta tua / vel sancti tui:** id est christi per gratiam

habitantis: vel spiritus sancti ipsam ciuitate sanctificantis: id est ecclesia vel anima: **Facta est per peccatum.** **Deserta a te.** **Sion:** id ecclesia vel anima prius contemplationi dedita: vel in contemplationis specula exaltata: **Deserta facta est:** id est sterilis a fructuosis meditationibus et desiderijs celestibus. **Hierusalem:** id est ecclesia vel anima paci et reconciliationi faciente iter proximos: vel inter deum et homines studiosa et vnita: actiua / fructuosa: **Do-**

cta est in exustione ignis: et omnia desiderabilia nostra ṽt sa sunt in ruinas. **Nunquid super his continebis te dñe:** tacebis et affliges nos vehementer?

Desolata est: id est sterilis et viduata est a bonis operibus et laboribus. **Domus sanctificationis nostre et glorie nostre:** **ubi laudauerunt te patres nostri:** **facta est in combustionẽ ignis.** **Multi enim in quibus prius sanctificabat deus et gloriificabat ab igne peccati vel luxurie comburunt:** et sic fit domus conuersionis et ignominie anima vel ecclesia que prius erat domus sanctificationis et glorie. **Uel domus sanctificationis et glorie dicitur: quia deus mentem quam inhabitare elegit sanctificat a culpa et gloriosam facit in virtutibus et gratia.** **Sanctificatione autẽ domus sequitur gloria:** quia mens illa potest in dño gloriari: que prius munda et sanctificata fuerit a contagione peccati. **Cor. x. d. Qui gloriatur in dño gloriatur.** **Item. i. Cor. ij. c. Gloria nostra hæc est testimoniu conscientie nostre.** **In tali domo laudatur deus a patribus.** **Unde dicit: Ubi laudauerunt te patres nostri.** **Profectus enim animaru ad laudem prouocat animos p̃latorum et gaudium est sanctoru angelorum:** et ideo maxime legendu quando anima deo sacra in incendiũ conuertitur concupiscentiaru vel peccatoru. **Unde dicit: Facta est in exustione ignis:** **De quo igne predictu est.** **Et omnia desiderabilia nostra ṽt sa sunt in ruinas.** **Ignis enim omnia comburit et ruere facit:** maxime ignis luxurie. **Job. xxxi. b. Ignis est vsq̃ ad consumptionem deuorans et omnia eradicans genimina.** **Desiderabilia autem anime in quibus deus delectatur et reficitur: et que desiderat in nobis:** sunt meditationes sancte: ardentes affectiones: vtilis locutiones: strenue operationes omni genere virtutum fulgentes: que omnia diabolus in aduentu suo incendit et diruit: **fm qd̃ dicitur Chren. j. d. Danu suam misit hostis ad fortia:** et omnia desiderabilia eius. **Dupliciter autem dicuntur desiderabilia:** quia diabolus ea vult et desiderat destruere et ad suum vsu inuertere. **Jobel. j. d. Ad te dñe clamabo:** quia ignis comedit speciosa deserti: et flamma succedit omnia ligna regionis. **Item Jobel. ij. a. Ante facie eius ignis voras:** et post eum exurens flamma: quasi horus voluptatis terra coram eo: et post eum solitudo deserti: nec est qui effugiat eum. **Cũ ergo tanta mala inferat inimic?** **Nunquid super his continebis te dñe:** id est sup tantis miseris nostris vel culpis: viscera misericordie tue tenebis ne effluant super nos: vel manu vindicte tue ne extendas eam ad amicos: q. d. **non deceat hoc vt dñs misericordiaru contineat se a subleuatione miseriaru nostraru.** **s. lxij. d. Ubi est gelus tuus et fortitudo tua:** multitudo visceru tuorum et miserationu tuaru: **Super me continuerunt se.** **Ubi tacebis et affliges nos vehementer.** q. d. **taciturnitate tuam sequitur afflictio nostra.** **Tacet autem dñs:** cum clamantibus in oratione non respondet in petiti collatioe. **Ps. Ad te dñe clamabo:** deus meus ne sileas a me etc.

Questerunt me qui **Expositio Cap. LXV**
ante nõ interrogabãt etc. **Supra captiuitate iudeoꝝ et miseria p̃dixit:** et quorundã penitentia et petitionem describit: qui in tribulationibus positi clamauerunt ad dñm vt liberarentur: vel ante captiuitate petierunt ne tribularent. **Et ab illo loco. s. lxij. d. Attende dñe de celo:** vsq̃ huc protendit oratio eorum. **In hoc autem capitulo dñs respondet eis fm quẽdã comunẽ modũ loquẽdi dicens: Questerunt me etc. q. d. modo**

Ps. 79.

Unde subdit: a **Qui dicunt**: alij sez non manducanti et idola no adorati: **Recede a me: no appropinques mihi: qz imundus es.** Omnes em sibi dissimiles immundos iudicat. **Qui dicunt**: pauperi fratri et primo suo egenti: **Recede a me etc.** In q nota supbia eoz q paupe res fratres imundos iudicabat et indignos sua societate. **Qui dicunt**: **Recede a me: no appropinques mihi: qz imundus es.** Deo dicere vt recedat a se i p pccm eū expellere: et iugū legis ei abijcere a se: vt sic more gētiliū libere viuat. Dicunt autē eum immundum esse: dum blasphemant. Job xxi. b. **Qui dixerunt deo**: recede a nobis: scientiā viarum tuarū nolumus. Deinde pgnā istoz determinat dicens: **Isti qui predicta mala agunt et in altos superbiūt: d' sumus erunt in furore meo**: id est cito sicut fumus dehi ciet et in nihilum rediget. Vel ideo dicit q ipsi erunt fumus: quia sicut fumus nocet oculis: sic isti qui talia agebāt oculos domini offendebant: et oculos etiā intuentiū ledēbat: eos ad consilia puocātes. Et ipsi erūt: **Ignis ardens tota die**: vt fm q **Ho. supplet**: ignis ardens tota die: erit i eis. i. cōtinue et semper ardebit: donec fuerint consumpti: vel in igne eterno cruciabit. Et qz posset aliqz dicere: tu iniuste das nos iugiam aīqz cognoscas causā: id subdit i psona dñi dicens: **Ecce scriptū est**

plangit peccatū: **Modius aut farinae moderata contritio est.** De modio autē farinae fiunt panes acymi: qñ de moderata contritioe fiūt nobis lachryme panes die ac nocte. Sed acymi debent esse: id ē sine fermento hypocrisis et inanis laudis. A quo fermento non fuit imunis saul: qui coram populo voluit honorari. i. Reg. xv. f. **Carnes autē ponit in canistro: et ius carniū in olla**: qui peccata sua que vel operando cōmisit vel concupiscendo iugiter habet in memoria ad puniendum et dolendum. Sed postea ponenda sunt omnia sub quercu: et angelo offerenda: qd facit q in consideratione suorū peccatorum: ad diuine protectionis pietatem refugit: et ipse deo offert sacrificium spiritū contribulati. Per quercum enim que arbor vmbrosa est: diuine ptectionis vmbra potest designari. Que arbor etiā fert cibos porcorum: quia deus etiā peccatores pascit. **Matth. v. g.** Qui solem suum oriri facit etc. **Carnes autē eius offert**: qui et carnales actus et malos plangit affect. Sed nota q sequitur in auctoritate: quia dixit ei angelus: **Tolle carnes et panes acyinos et pone supra petra et ius desuper funde.** Carnes enim cum panibus acymis ad iussu angeli supra petram ponit: qui per dei gratiam cōpunctus: et diuina inspiratiōe edoctus: peccata peruersę operationis cum lachrymis recollit: et super humeros patietię diuine portanda: vel super humeros christi in cruce portanda imponit: vt pro ipsis sit satisfactio ipsa quā christi iam prulit passio. **Petra em ē christus**: sic dicit. i. Corinth. x. a. **Secundū hunc modum dicit. i. Pet. ij. d.** Qui peccata nostra pertulit in corpore suo super lignum. **Ius autē carniū desuper fundit**: qui in conversatione christi vel passionis consideratione: carnales cogitationes exinaniuit. **Postea autē dicit in auctoritate**: **Qd cum fecisset ita**: extēdit angelus domini summitatem virgę quam tenebat in manu: et tetigit carnes et acyinos panes: ascenditqz ignis de petra: et carnes acyinosqz panes cōsumpsit. Sicut dicitū ē: **petra ē christus**: sic virga ē virgo beata: que in manu angeli est vel dei. **Cū em omnes sancti in manu dei sint**: vt dicitur **Deut. xxxij. a.** excellentius dicitur esse beata virgo in manu eius: vt pote in quā superintendit: sicut qd teneret in manu a memoria non recedit. **Ad talem autē virgę ignis exit de petra**: cum ad interuentionem gloriose virginis spiritus sancti gratia exit a christo. **Spiritus enim in igne apparuit**: **Act. ij. a.** qui carnes acyinosqz panes consumpsit: quia idē spiritus qui in presenti peccata ad nihilum redigit: panes quoqz lachrymarum consumeret: cū ab omnium sanctorum oculis lachrymas absterget in futuro: sicut dicitur.

ctur. **3. xxv. c. et Apoc. xxi. a.** Sequitur: a **Qui dicunt**: deo: et si non verbis: tamen factis: **Recede a me: no appropinques mihi: quia immundus es.** Simile Job. xxi. b. **Qui dixerūt deo**: recede a nobis: scientiā viarū tuarum nolumus. **Ibi dicit Grego.** Deo dicere: recede a nobis: nihil aliud est: qz et ad se veniēdi aditū nō p̄bere. Tales deū quasi immundū reputant: qz vias eius tā qz immundicias cō-

temnūt. **Paupertatē enim dicunt** sordidam: castitatem amarā: humilitatem vilem et abiectam et confusione plenam. **Uñ dō.** **Qui videbant me foras fugerunt a me.** q. d. ipsi me fugiūt quasi immundum. **c' Isti predicti: fumus erunt in furore meo: ignis ardens tota die.** q. d. tales quia in presenti fumo superbię vel infidelitatis et ignorantie inuoluti sunt et excecari quantū ad intellectum: et igne concupiscentię accensi q̄tum ad affectum: ideo in futuro conuertent in ignē inferni et fumum: vt ibi sint tota die: id est toto tempore: id ē semper: quia temptis eorum erit in secula. **De quo igne dicit Deut. xxxij. c.** Ignis succensus ē in furore meo et ardebit vsqz ad inferni nouissima. **Malach. iij. a.** Ecce dies veniet succensa quasi caminus. **Matth. xvi. a.** Ignem succendisti in furore meo: vsqz in eternū ardebit. **De hoc fumo etiam habetur Apoc. xix. a.** Fumus tormentorum eius ascendet in secula seculorum. **Notandum autem q mali comparantur fumo:** ppter multas rationes. **Sunt enim mali inanes: sicut fumus res inanis ē.** **Sap. xij. a.** Vanus sunt omnes homines in quibus nō subest scientia dei. **Item cito deficit fumus: ita mali subito et in puncto ad inferna rapiuntur: sicut dicitur Job xxi. b.** **dō.** Sicut deficit fumus deficiāt. **Dee. xij. a.** Erūt quasi nubes matutina: et sicut ros mane pransiens: sicut puluis turbine raptus ex area: et sicut fumus de fumario. **Item fumus ascendendo in altum decrescit et euanescit: ita mali ascendendo in dignitates et plationes vaniores fiunt: quia qui paleam sequitur: palea efficitur: vt dicit Augustin. Et similitur qui vanitatē sequit: vanitas efficitur. **Matth. ij. a.** Vanulauerūt post vanitatē et vani facti sūt. Similiter qui fumū sequitur: fumus efficitur. **dō.** Deficiētes quemadmodū fumus deficit: qz sicut deficit fumus p̄peritatē et honoris: ita deficit q hęc sequit **Heda.** Omnis honor mūdā? fum? ē spuma et somn. **Fum? qz excecatur: spuma qz inflat: somn? qz insensibilitatē dat.** **Ire mali dicit fum? qz de igne vitioz exerunt et generant.** **Uñ dicit Eccl. xv. a.** Pater tu? amorę: i. amor nūmi siue mundi: et mater tua cetbea. i. carnalis cōcupiscentia. **Ire oculos ledunt: id est sanctos p̄elatos suos vel omnes intuentes suo malo exemplo corrumpunt.** **P. o. uerb. x. d.** Sicut acetum dentibus et fumus oculis: sic piger bis qui miserit eum in via: quia piger seruus p̄elatum suum ad amaritudinem pronocat et ad sterum: sicut acetum amaritudinem infert: et fumus lachrymationē. **P̄elati enim sunt dentes ecclesię et oculi.** **Dentes ad corripiendū: oculi ad prouidendum.** **Lant. iij. a.** Dentes tui sicut greges tonsarum: que ascenderunt de lauacro. **Item in eodē.** **Q pulchra es amica mea: qz pulchra: oculi tui columbarum.** **Item fumus a vento mouetur et rotatur: sic mali ducuntur et rotantur vento prosperitatis et humani fauoris.** **Sap. v. c.** Spes impij quasi lanugo que a vento tollitur: et tanqz spuma graci lis que a procella dispergitur: et tanqz fumus qui a vento diffusus est: et tanqz memoria hospitis vnus diei p̄tereuntis. **Item fumus ostendit ventum a qua parte veniat: quia illuc fumus tendit quo ventus impellit: sic mali cōspō q ad malum currūt ostendūt a quo v̄to impulsī sunt: a v̄to. i. aqilonis.** **Eccl. j. a.** Facta ē super me manus domini: et vidi et ecce ventus turbinis veniebat ab aqulone. **Ventus aqulonis est suggestio demonis: vel lingua adulatoris.** **Item mali dicunt fumus: qz tenebrosi sunt per infidelitatem et malam p̄scientiā: et denigrant p̄p̄nqua per malam suā vitā: et perit angulos sicut fumus per fraudem et fallaciā vel hypocrisim.****

Malis comparat fumo: fumo p̄ multas rationes

Malis comparat fumo: fumo p̄ multas rationes

Malis comparat fumo: fumo p̄ multas rationes

Ecce scriptū est

Malis comparat fumo: fumo p̄ multas rationes

Malis comparat fumo: fumo p̄ multas rationes

Ecce scriptum est coram me / malum .i. eorum .q. d. ita si-
ra est in memoria mea eorum opatio puerfa ac si scriptam eam
coram me viderem. Et ideo / **N**on tacebo. Glo. Qui supe-
rius dixi. xliij. c. Tacui semper filii / patiens fui: modo di-
co: Non tacebo. / Non parcam amplius neq. sustinebo ini-
quitates eorum. **S**ed
reddam et retribuam
in sinu eorum. / i. malo-
ru iudicioru. **I**n-
iquitates vestras.
Deraplasim est. In
sinu eorum dicit. i. in
interiora mentis vt sen-
tiant interfores angu-
stias animi: non solum
exteriores. **E**t in sinu eorum. i. in secretiores corpis eorum
partes: sicut exponit Andreas. **E**t iniquitates patrum
vestrorum simul reddam supple. **S**ed dicit dñs: vt non solum. i.
p peccatis vestris puniamini: sed etiam p patrum iniquitatibus: quos vt
quas imitari estis. i. pro iniquitatibus in quibus imitari estis pces
vestros. Aliter eni non portat filius iniquitate patris: vt dicit Glo.
Et sic dicit Ezechiel. xviii. d. Nisi fuerit eam imitator: nisi forte
ipaliter pro iniquitate patris puniatur filius: licet etiam non pecca-
uerit: vt sic pater in filio puniatur: sed pena illa non est in filio
punitio nisi patris: sed est filio ad meritum si non patrem fuerit imita-
tus. De his autem qui pces imitari sunt in scelere loquitur hic: sic
etiam Dar. xliij. d. Et veniat sup vos ois sanguis iustus etc.
Leuit. xxvj. f. Et ppter peccata patrum suorum et sua affligent do-
neq. cesserint iniquitates suas. De peccatis autem patrum eorum subdit:
Qui. i. pces vestri. **S**acrificauerunt filios suos et
filias demonibus: vt in Ps. Al' hostias alias idolis: **S**u-
per montes: vt quando in bethel et in dan vitulos aureos
adorauerunt: sicut habetur. iij. Reg. xij. g. **E**t super
colles exprobrauerunt mihi: quia idolis imolando super
colles et montes ad litteram me despicebant: et cultum meum con-
temnebant qui talia facere prohibueram. **D**iere. ij. d. In ois colle
sublimi: et sub ois ligno frondoso tu psternebaris meretrici.
Ezech. xx. e. Uiderunt omnem collem excelsum: et omne lignum ne-
morosum: et imolauerunt ibi. Et postea dicit: Et dixi ad eos:
Quid est excelsum ad quod vos ingredimini: Et vocatum est no-
men eius excelsum vsq. ad hanc diem. **E**t ideo quia talia
fecerunt ipsi et patres eorum: remetiatur opus eorum pri-
mum in sinu eorum pro culpa. i. penam mensurando: sicut quod dicitur.
S. xxvij. b. In mensura ptra mensuram cum abiecta fuerit
iudicabit eam. Et nota qd hec dicitio: primum: potest esse nomen
vel aduerbiu. Si est nomen tunc est sensus. i. opus eorum primum
.i. pteritis siue pmissis et in iuuentute factu: punita. q. d. non tunc
pro instantibus sed etiam pro pteritis et suis et patrum suorum pec-
catis punita eos. **E**t vt sit aduerbiu. **R**emetiatur opus eo-
rum primum. i. primo et pncipaliter punita eos pro peccatis pncipalibus q
adinuenerunt studio et malicia sua: et multo fortius qd pro pec-
catis in quibus pces suos imitari sunt: quia illa aliquem habet colo-
re excusationis / respectu illorum que ipsi studio suo adinuene-
runt. **E**t / **P**rimu. i. pmo anteq. liberem eos punita eos diu et
grauit affligi. **Q**uod autem dicitur in sinu eorum: expone sicut prius
in eodem capitulo expositu est. **H**ec dicit dñs: quod
zc. Secunda pars in qua pmissis bonis de captiuitate libera-
tio. q. d. propter malos non perdam bonos. **S**ed / **Q**uod
si inueniat post tempestate: **G**ranu in botro / ille su-
sez et pseruatur: vt licet botrus tempestate atitur: sit: tñ gra-
nu aliqd in botro inuentu ille su remansisse. **E**t dicitur / vo-
lenti illud tagere et accipere ab illis qd vident. **N**e diffi-
pes illud. **N**e accipias

Et simu.

Ps. 105.

Secunda ps

Doralter *

Ps. 7.

Ecce scriptum est coram me: / malum .i. eorum .q. d. ita si-
ra est in memoria mea eorum opatio puerfa ac si scriptam eam
coram me viderem. Et ideo / **N**on tacebo. Glo. Qui supe-
rius dixi. xliij. c. Tacui semper filii / patiens fui: modo di-
co: Non tacebo. / Non parcam amplius neq. sustinebo ini-
quitates eorum. **S**ed
reddam et retribuam
in sinu eorum. / i. malo-
ru iudicioru. **I**n-
iquitates vestras.
Deraplasim est. In
sinu eorum dicit. i. in
interiora mentis vt sen-
tiant interfores angu-
stias animi: non solum
exteriores. **E**t in sinu eorum. i. in secretiores corpis eorum
partes: sicut exponit Andreas. **E**t iniquitates patrum
vestrorum simul reddam supple. **S**ed dicit dñs: vt non solum. i.
p peccatis vestris puniamini: sed etiam p patrum iniquitatibus: quos vt
quas imitari estis. i. pro iniquitatibus in quibus imitari estis pces
vestros. Aliter eni non portat filius iniquitate patris: vt dicit Glo.
Et sic dicit Ezechiel. xviii. d. Nisi fuerit eam imitator: nisi forte
ipaliter pro iniquitate patris puniatur filius: licet etiam non pecca-
uerit: vt sic pater in filio puniatur: sed pena illa non est in filio
punitio nisi patris: sed est filio ad meritum si non patrem fuerit imita-
tus. De his autem qui pces imitari sunt in scelere loquitur hic: sic
etiam Dar. xliij. d. Et veniat sup vos ois sanguis iustus etc.
Leuit. xxvj. f. Et ppter peccata patrum suorum et sua affligent do-
neq. cesserint iniquitates suas. De peccatis autem patrum eorum subdit:
Qui. i. pces vestri. **S**acrificauerunt filios suos et
filias demonibus: vt in Ps. Al' hostias alias idolis: **S**u-
per montes: vt quando in bethel et in dan vitulos aureos
adorauerunt: sicut habetur. iij. Reg. xij. g. **E**t super
colles exprobrauerunt mihi: quia idolis imolando super
colles et montes ad litteram me despicebant: et cultum meum con-
temnebant qui talia facere prohibueram. **D**iere. ij. d. In ois colle
sublimi: et sub ois ligno frondoso tu psternebaris meretrici.
Ezech. xx. e. Uiderunt omnem collem excelsum: et omne lignum ne-
morosum: et imolauerunt ibi. Et postea dicit: Et dixi ad eos:
Quid est excelsum ad quod vos ingredimini: Et vocatum est no-
men eius excelsum vsq. ad hanc diem. **E**t ideo quia talia
fecerunt ipsi et patres eorum: remetiatur opus eorum pri-
mum in sinu eorum pro culpa. i. penam mensurando: sicut quod dicitur.
S. xxvij. b. In mensura ptra mensuram cum abiecta fuerit
iudicabit eam. Et nota qd hec dicitio: primum: potest esse nomen
vel aduerbiu. Si est nomen tunc est sensus. i. opus eorum primum
.i. pteritis siue pmissis et in iuuentute factu: punita. q. d. non tunc
pro instantibus sed etiam pro pteritis et suis et patrum suorum pec-
catis punita eos. **E**t vt sit aduerbiu. **R**emetiatur opus eo-
rum primum. i. primo et pncipaliter punita eos pro peccatis pncipalibus q
adinuenerunt studio et malicia sua: et multo fortius qd pro pec-
catis in quibus pces suos imitari sunt: quia illa aliquem habet colo-
re excusationis / respectu illorum que ipsi studio suo adinuene-
runt. **E**t / **P**rimu. i. pmo anteq. liberem eos punita eos diu et
grauit affligi. **Q**uod autem dicitur in sinu eorum: expone sicut prius
in eodem capitulo expositu est. **H**ec dicit dñs: quod
zc. Secunda pars in qua pmissis bonis de captiuitate libera-
tio. q. d. propter malos non perdam bonos. **S**ed / **Q**uod
si inueniat post tempestate: **G**ranu in botro / ille su-
sez et pseruatur: vt licet botrus tempestate atitur: sit: tñ gra-
nu aliqd in botro inuentu ille su remansisse. **E**t dicitur / vo-
lenti illud tagere et accipere ab illis qd vident. **N**e diffi-
pes illud. **N**e accipias

tum iuda scriptu est stilo ferreo in vngue adamantino / exara-
tum super latitudinem cordis eorum. Daniel. viij. c. Judi-
cium sedit et libri aperti sunt. Dicit ergo: **E**cce: quasi in
euidenti: **S**criptum est coram me. q. d. omnia video
et scio: et ideo **N**on tacebo: qui filii prius patiens fui:
nunc quasi parturiens
loquar. sup. xliij. c. Et
dicam: Ire maledicti
in igne eternu: Dar.
xxv. d. Et hoc est qd
subdit: **S**ed red-
dam et retribuam
in sinu eorum ini-
quitates vestras:
id est in interiora mens
et super colles exprobraue-
runt mihi: et remetiatur opus eo-
rum primum in sinu eorum.
Hec dicit dominus: Quo-
modo si inueniatur granum
in botro: et dicatur / ne diffi-

vt ptra torqueant conscientia: sicut quod dicitur. i. vlt. g. Verbis cor-
ru non morietur. **E**t iniquitates patrum vestrorum
simul dicit dñs: id est pcelatorum vestrorum: illorum quos imi-
tati estis. q. d. ego puniam vos sicut illi puniti erant qd imi-
tati estis: non qd tantu puniant filij quantum patres: id est sub-
diti quantum pcelari: sed pro eisdem punientur in quibus imi-
tati sunt pcelatos suos malos. De quibus subdit: **Q**ui
sacrificauerunt super montes et super colles expro-
brauerunt mihi. **H**oc idem dicitur Dece. iij. c. Sup ca-
pita montiu sacrificabant: et super colles accendebat thymia-
ma. Super montes imolant baal: qui in pcelationibus malori-
bus constituti seruiunt non dño sed suo ventri. Tales sunt cul-
tores baal: qui interpretat deozator. **P**hil. iij. d. Quorum
deus venter est. **I**lli etiam super colles exprobrat dño: qui i
minoribus dignitatibus ecclesie positi: talit viuit vt vita eorum et
couersatio sit opprobriu christo: sicut quod dicitur. **R**o. ij. d. Propt
vos nome dei blasphemant in gentibus. Et sumit h de Ezech.
vlij. et de supra. lq. b. De hac autem materia require. S. lviij.
b. In partibus torrentis pars tua: hec est fors tua: et ipse est
fudisti libamen: obrulisti sacrificiu: nunquid super his non indi-
gnabor: quia super montem excelsum et sublimem posuisti cubi-
le tuum: et illuc ascendisti vt imolares hostias. **D**iere. ij. d.
In omni colle sublimi: et sub omni ligno frondoso tu psterne-
baris meretrici. **E**zech. xx. e. Uiderunt omnem collem excelsum
et omne lignu nemorosum: et imolauerunt ibi etc. **E**t re-
metiatur opus eorum primum in sinu eorum: id est pro
culpa penam mensurabo. **D**arth. vij. a. In qua mensura me-
si fueritis remetiatur vobis. S. xxvij. b. In mensura ptra me-
suram cum abiecta fuerit iudicabit ea. **A**poc. xvij. b. Quon-
tum glorificauit se et in delitijs suis: tantu date ei tormentum
et luctum. **D**eut. xxv. a. Pro mensura peccati erit et plagaru
modus. Et nota qd dicitur opus eorum primum: quia dñs non
solum punit peccata senectutis sed etiam iuuentutis: **I**deo
dicit Ps. Delicta iuuentutis mee et ignorantias meas etc. **Al** Ps. 14
Opus eorum primum: id est originale peccatu. **E**cc. xxxv.
d. Ventibus reddet vindictam donec tollat plenitudinem sup-
borum et scepra iniquorum contribulet: donec reddat homini-
bus sicut actus suos et sicut opa adde: id est p actuali et originali.
In sinu eorum: id est in anima vel in mente. q. d. non
solum in corpore punietur sed etiam in aia. **S**equit: **H**ec
dicit dñs: quomodo etc. **N**unc ad expositionem primam
de iudeis redeamus. **S**equitur eni: **H**ec dicit dñs: quo-
modo si inueniatur granu etc. **I**sta que hic dicuntur
cut prius exposita sunt: exponunt etiam a quibusdam sanctis
de iudeis pro tempore illo quando quidam iudei de babylo-
ne redierunt: et relique salute facte sunt: alij autem destructi st.
Alij autem ad tempus apostolorum hoc referunt. **A**lt ergo:
Hec dicit dñs: quomodo si inueniatur granum in
botro: et dicatur / ne dissipet illud: quonia benedi-
ctio est: sic faciam. **P**pter seruos meos vt non disp-
dam totu. **N**am qsi granu in botro est inuentu: qñ pars q
doctrina euagelica suscepit repta est in ipso iudeo. **S**ic eni
granu ad botru: ita pauci credentes ex iudeis fuerunt ad com-
pationem relique multitudinis illorum q credere nolens dispit. **E**t
d hac maxima pte electa et iueta: dicitur est a chyllo: **N**e diffi-
pes illud: qm bndictio

B

Ps. 14

Dyffice
Lerna par

pes illud. i. ne accipias vel ne tangas illud: sed dimittite cre- scere & maturari. a Quoniam benedictio est. i. quia placuit dno vt p bndictione et multiplicatione de tanta co- pia que prius erat reseruaret illud. b Sic facia p p ser- uos meos. i. ppter abzaam/ isaac & iacob: ad quos facta est promissio. Dichgg.

vij. d. Dabo verita- tem iacob/ misericordiam abzaam. Vel p p eos qui sint plurimos pec- catores seruauit mibi. c Et non disper- dam totu/ genus. i. israeliticum. q. d. sicut

si ex botro granu remaneat/ & reseruet post tempestatem/ vel hostium vastatione: qui totas vineas solent vastare & dissipa- re: ita multitudo populi israel. p p pta sua vastabit: sed tñ ex eo reliquie bonoz dimittent in bndictione & mltiplicatione: fm illud Ezech. xxxiiij. f. Ponam illos in circutu collis mei benedictione. Simile. s. xvij. d. Et relinquet i eo qñ racem? modic? & paru? nequaq; mult?. Dere. v. c. Ascendite muros eius & dissipate: psumatione aut nolite facere. d Et edu- cam de iacob semē. i. de decē tribub? que erant in captiui- tate/ quosdā filios educā in terram suam: qui eam seminent et populosa reddāt. e Et de iuda educā supple f. Pos- sidentē montes scōs meos. i. de duab? tribub? q erat in babilone/ quosdā reducā qui rursum possidebūt terrā meā iudā q montuosa est. Ezech. xxxiiij. d. Inducā eas in terrā suā: & pascā eas in montib? israel. g Et educam de ia- cob semē. i. de multitudine toti? populi/ quosdā reducam & educam de captiuitate vt sint semē. e Et de iuda possi- dentē montes scōs meos. i. de tribu iuda educā pnci- pem q toti terrē dñetur. Dere. xxxiiij. d. Si pactu meū inter- diem & noctē/ et leges celo & terrē nō posui: eadē & semē sa- cob & dauid fui mei pnciā: & nō assumā de semie ei? pncipes seminis isrl. q. d. sic p mū est impossibile: ita & istud infallibile. s Et hereditabūt eā electi mei. i. iudē & terrā meam sanctā: iacob & iudas q s ego ad h elegi imobilis possidebūt. b Et fui mei. i. colētes me: k Habitabūt ibi/ tanq; in hereditate. p. r. a. k Et erūt cāpestria i caulas gregū. i. amplitudo cāpōz i plebis gregib? ouū. Al fm aliā trāslatio- nē detmīat qdā regio apta gregib? pascēdis: Loco enī ei? qd h dē cāpestria: habet aliā trāslatio saronas: q ē qdā regio int̄ toppē & lyddā: atq; rāmā secūda & plosa s latronib? iesta: vñ interpretat vallis effūdēs sāguinē. l Et vallis achor: id ē vallis vbi occisus

pes illud: qñ bndictio est: qñ dñs ptem p discipulis orauit: vt p eos bndictio fieret. i. mltiplicatio fidelitū: & nume- rus credētū numero & merito augeret per eos. Job. xvij. b. Ego p eis rogo nō p mūdo sed p his q s dedisti mibi: quia tui sūt. Et postea dicit: Nō p eis rogo tm: sed & p eis q creditu- ri sūt p verbū eoz in me: vt oēs vñ sint rē. Ad aut dicitur b Sic facia p p seruos meos: vt nō disperdā to- tu/ significat q ppter merita pphetarū & pñarharū facta est saluatio reliquiarū israel: ne totum genus illud disperderetur. Ad illos enī facta fuerat pmissio. Vñ & christ? ad iudēos spe- cialit missus ē. Matth. xv. c. Nō sū missus nisi ad oues q pe- rierāt dom? israel. De hac aut reliquiarū saluatione dicit. s. r. e. In veritate reliquie cōuertent: reliquie in quā iacob ad deū fortē. Si enī fuerit ppls tuus israel qñ arena maris reliq; cō- uertent ex eo: Ro. ix. f. et. xj. d. idem dicit. Dichgg. v. a. Re- liquie fratru eius puerent ad filios israel. Deut. iij. e. No- uissimo tpe reuertet ad dñm deum tuū. Sed nota q dñs tm dicit habere grana relicta et quasi post vindemiā relicta: dia- bol? aut torā habet vindemiā. Dñs granū habet: sed diabo- lus botru. s. xvij. d. Relinquet in eo qñ racem? paru? & mo- dicus/ nequaq; mult?. Dichgg. vij. a. Ue mibi qz fact? sū si- cut q colligit i autūno racemos vindemię: non est botrus ad comedēdum: botrus. i. integer. Jtē. s. xxxij. c. Quō si pauce- oluę q remāserint excutiant ex olea: et racemi cū fuerit finita

vindemiā: hi leuabūt vocē suā atq; laudabūt. Vel botr? pōt dici christ?: ipse enī est botr? suspēsus i ligno portatus ab ex- plozatozib?: Nume. xliij. c. De q botro dicit Cant. j. d. Botr? cypri dilect? me? mibi i vineis engaddi. Granū aut in botro est fidelis qlibet manēs i christo: fm illud. j. Job. iij. c. Qui manet in charitate in deo manet & deus in eo. Item Job. xv. a. Manete i me & ego i vob: sic palmes nō pōt facere fructū a semet/ ipso nisi manserit i vi- te rē. Jtē Job. xv. a. Ego sū vitis vos pal-

mōtes: scōs meos. Et herē- ditabunt eam electi mei et serui mei habitabunt ibi. Et erunt campestria in cau- las gregum: et vallis achor

mines rē. S; nota q pauca inueniunt grana i h botro: qz mlti vocati: pauci sō electi. Vñ ad significādū raritatē fidelitū in christo pmanentiū: dicit in singulari: Quō si inueniat granū in botro: granū dicit/ nō grana. Sequit: d Et educā de iacob semē. Expositio est pcedentis. i. de decē tribub? eli- gam fideles. De q semine dicit. s. j. c. Nisi dñs reliquisset nobis semen: qñ sodomā fuisset? e Et de iuda possi- dentē mōtes scōs meos. i. de tribu iuda eligā mltitudi- nē credētū: vel choz aploz de ipsis iudēis assumā: qui di- uersas ecclesias regent & possidebūt. Vel alios credētes vir- tutibus eminētes. Vel p montes intelligunt cēlestes mansio- nes: De qbus dicit Job. xxxix. a. Circūspicit montes pa- scuz & virentia queq; pquirit. Ezech. xxxiiij. d. Inducā oues meas in terrā suā: & pascā eas i montib? israel. g Et here- ditabūt eā electi mei: & serui mei habitabūt ibi. Ele- cti sūt fideles: quos elegit de massa p dnoz/ & vocauit ad fi- dē: serui autē eius sūt qui cū fide exhibent in humilitate bo- nam & strenuā opationē. Vel electi sūt pfectiores in fide: ser- ui aut sūt minores merito & vocatione. Vñ habitare dicunt in ecclesia tanq; in domo/ et hereditare eam tanq; possessio- nē & hereditatē: qd pōt intelligi tam de ecclesia militati q de trāspanti. Vel vñ verbum potest referri ad ecclesiā trium- phantē: aliud ad militatē. Plus enī est hereditare q habita- re. In hereditate ergo notat firma possessio & securā/ qd erit in patria per spēm: per inhabitationē aut pñens mansio q est per fidem/ intelligit. Dodo ergo habitam?: sed tūc heredi- tabim?. Unde Eccl. xxiiij. b. In iacob ihabita: et i israel hē- reditare. Per iacob intelligit pñentis pegrinationis lucta: per israel autē visio dei siue cognitio apta. k Et erūt cā- pestria in caulas gregū: et vallis achor in cubile armentoz. i. multi saluabunt in seculo/ & multi in claustro: siue mlti boni erūt in plana vita & nō ardua: & multi pfectio- res erūt i arta pēnitētia. Per cāpestria enī hęc laraz infima/ sed tñ plana puerfatio intelligit infirmoz. i. vita seculariū: q nolunt ascendere ad montē: per caulas aut gregum multitu- do popularis fidelitū significat. Dicit g: k Et erūt cam- pestria i caulas gregū: vt. i. in campestrib? sint caule gre- gū/ et ibi viuāt & pascant. i. in campestrib? bonę licet infimę puerfatiois turba saluabit ppar? pgregata i vnitare charita- tis. l Et vallis achor. i. humiliatio artē pñię purbātis

* carnē & affligentis. Vel alit. k Et erūt campestria i caulas gregū rē. Aliter Camp? enī aliqñ i bono accipit p libtate bñ agēdi vt p cō- munitate q hō se & sua cōmunia fac. Vñ Cant. ij. b. Adituro vos filię hierusalē p capreas ceruosq; campoz rē. Quis aut accipit in malo/ vt hīc: et. iij. Regl. vi. b. vbi dicit q sedechias cōpzebēsus ē in cāpo vel planitie hiericho. i. i latitudine vite secular? & libtate peccādī. Jtē Gen. xj. a. Illi q mouēt pedes ab oriēte iuenēt cāpū in tra sennaar. Per cāpestria g h itel- ligunt illi q virent i latitudine vite secular? ambulātes i via lata q ducit ad mortē: sic dicit Dat. vij. b. In caulis aut colligunt greges. Dicit g: k Et erūt cāpestria i caulas gregū. i. illi q pñi i via lata peccādī erāt & q suo malo exēplo dispgebāt oues dñi: mō eas colligūt ad se i vnitare & vinculo charitatis: vt mō sint caule gregū intra se pñētes: q pñi erāt cāpestria. i. alios dispgetes. l Et vallis achor: q interpretat purbatio: Erit

Et. nō hys sanctos

Matth. 20. b.

Vertical text in the left margin, likely a commentary or gloss, partially obscured and difficult to read.

vallis vbi occisus vel seplu' fuit achor fili' charmi: ad lraz: sicut habet Josue. vii. d. Erit a In cubile armentoz: qz in illa valle ad lram multi greges erut: z ibi accumbet. Et hec fiet: b Pplo meo. i. ad vilitate z pspertate ppli mei.

Tertia pars

Qui requisierit me in captiuitate positi. d Et vos q dereliquistis zc. hic destructione malozu oimodaz pcedit: dicens: Et vos o iudei mali z impgnitentes. q. d. Ita fiet d bonis sicut dictum est q de captiuitate reuertent: z in terra sua pspertabunt. S; vos c Qui dereliquistis dnm/ pctā peccatis addendo: z idolis adherendo. s Qui obliti estis montē scdm meū. i. templū qd erat in monte: a q auertistis affectū/ nō venistis illuc ozare vel imolare: sed i diuersis locis diuersa idola colētes. Un subdit: b Qui ponit fortunē mēsam/ z libat sup eā. Fortuna/ dea est felicitatis vel diuitiarū. Et sicut Hiero. et hāi. dicūt/ est in cūctis vrbib/ maxime in egypto z in alexādria idolatrie vetus psuetudo: vt vltimo die anni z mēsis/ ponāt mensam fortunę refer/ tam varj generis epulis z poculū multo mixtum. hāi. Vel qz felice annū ptebuerit: vel qz futurū felice pbiturā putant. Hoc aut faciebāt et israelite/ omnīū simulacroz portēta venērātes: z neqz altari victimas/ s buluscemodi libamina mēse fortunę faciebāt. De talib' g dicit: k Numerabo vos. Vos in quā qui tales estis/ sicut dictū est: numerabo vos ne qz euadat. Numerabo dico: nō i virga vel i baculo/ sicut numerant oues ad introducendū in ouile: sed i In gladio/ ad interficiendū. Gladiū aut vocat quālibet afflictionē: qz sic dicit hāi. quicqd punit z peccat/ torquet z cruciat/ in sacris scripturis gladi' appellat m Et oēs i cede romanorū v' chaldeoz. n Corruet. i. p'essura aliq omēs affligent. Nō enī oēs ferro cruciati sūt vel occisi: sed pēnis z cruciatibus traditi z captiuitati z seruituti. De qru' adhuc ptemptu et inobedientia subūgit: o Pro eo q vocauit/ vos per pphas bona pmittēdo dices: Quertimini ad me z salui eritis. s. xlv. d. p Et nō rñdisti/ mibi obedēdo z me sequēdo. Prover. j. c. Vocauit z renuistis. Hiero. xxxv. d. Vocauit illos z nō rñderūt mibi. q Locut' sum/ mala cōminādo. r Et nō audistis/ meas cōminatōes timēdo z vos emēdādo. q. d. cōminatio verationis z afflictio non dedit intellectum vestro auditui: sed surda aure pba mea pteruistis. s Et in sup/ faciebāt malū in oculis meis. i. me vidēte/ cui oia patēt. Prover. xvi. a. Oēs vie hominū patēt oculis ei'. Vel In oculis meis. i. in tēplo idola colentes: in q specialit quodāmodo oculos meos habeo. t Et q nolui elegisti. i. q phibui fecisti: z deos alienos qf vob iterdixerā coluisti. Quia g sic elegisti. v Propt hoc hec dicit dñs de: q nō mētiē/ s pōt iplere qd cōminat: z q pmittit ad effectū pducere. x Ecce fui mei comedēt zc. Quarta ps i q simul pfert pspertatē bonoz z maloz calamitatē. x Ecce qsi i euidēti ē: y Serui mei/ q me colūt: z Comedent

Quarta pars

Dystice

Aliter

et vos esuriētis: carne z affligēt. Vallis enī achor interpretat vallis turbatiōis. Hec in quā vallis: erit a In cubile armentoz. i. magni et fortes scī in humilitate paritēte iacebūt: z cubile facit ibi armentoz/ gloriātes z qescētes i turbatiōib' suis: z de mimis offensis grauiter turbabunt z se affligent. In hac enim valle iacebat ille magn' bos q dicebat: Ego mim' aploz q nō sū dign' vocari apls. j. Cor. xv. b. Itē ille q dicebat: Si dixerim' qz pctm nō habem' zc. j. Joh. j. d. a In cubile armentoz: idē ē cū pmissa snia. i. q p'erat vallis achor. i. vallis p'turbatiōis p vltioz receptationē et scōz psecutionē: modo erūt cubile armentoz. i. reqes fidelū q i eoz exēplo reqescēt. Un paul' q pus fuit vallis achor/ ecclia psequēdo: postea fuit cubile armentoz. i. reqes z refectio fidelū p-

dicatōe/ z exēplo eoz reficēdo z ad bonū puocādo. Osee. j. c. Dabovallē achor ad apicēdā spē. Per exēplū enī pauli q psecutore fact' ē apls/ erigit spes nra. Ad hāc aut sniaz bñ cōuenit alia trāslatio: q dicit: Et erit sarō i caulas gregū. Saron enī interpretat hosti. Illi enī q p' ipugnabāt eccliam/ postea fuerūt ei' defensores. Hoc est qd dicit. s. j. c. Veniēt ad te curai filij eoz/ q te hūiliauerūt et adorabunt vestigia pedū tuoz/ oēs q detrabebant tibi. Bēn. xlix. d. Beniamī sup' rapar: mane comedet p'dā: z vesperē diuidet spolla. Sed ne credat' dñs i oib' ista facur'

ruet: p' eo q vocauit z nō r' spondistis: locutus sum et non audistis: et faciebatis malum in oculis meis: z que nolui elegisti. Propter hoc hec dicit dominus deus: Ecce serui mei comedent:

subdit: b Pplo meo q requisierit me. q. d. p'dicta pollicet dñs: z faciet p'lo fideli q eū fide z ope requisierit. Contraria aut fiet malis z incredulis iudeis: Un subdit: d Et vos m' regē nisi cēlarē: Joh. xix. c. Qui dereliquistis dnm/ dicētes: Nō habem' tē scdm meū. i. christū: qui ē mons montū p'p'sitū. s. j. a. Erit in nouissimis diebus pparatus mons dom' dñi in vertice montū. Vel Abontē. i. altitudinem pueratiōis celestis vel sublimitatem patrię celestis. b Qui ponit fortunē mēsam. i. diuitijs arā statuit. i. Et libat sup eā. i. qui via sacrificia ponit/ p' solā p'sentis vite remunerationem. Nota q fortuna dicit dea felicitat' z pspertat' z diuitiaz: hęc olīm colebat' in egypto: s mō colit' in toto mundo: Pecunie enī obedūt oia: vt dicit Eccl. x. d. Et Hiero. vi. c. A minore vsqz ad maiorē oēs auaricie studēt: auaricie. i. colēde: Auar' enī d corde suo fac arā fortunę: z d mēris suis fac ei hostias: et de sudore suo z sanguine libamina. Hęc est g cā quare tradit de' obliuioi/ vel hitatio hterlin celestis: qz oēs fortunę colēde intēti sūt. Un qrit dñs i Ps. Obluioi dat' sū tāqz mortu' a corde. Eccl. x. dicit iust' s' obliu' fuero tui hterlin/ obliuioi dextera mea. k Numerabo vos i gladio. Vos in quā qui p'dicta fecisti/ numerabo i gladio: vt null' euadat. m Et omēs i cede corruet. Qd qdē planū est de iudeis qui p romanos destructi sūt. Gladiū aut z cede vocat quālibet p'ssurā vel tribulationē. Nō enī oēs occisi sūt: s oēs afflicti. Vel gladiū vocat mortē corpis. Et ē sēsus: k Numerabo vos i gladio. i. null' vim euadet mortē corpis. m Et oēs i cede corruet. q. d. aīę torqunt' i p'nis: et b vob p'tiger/ o Pro eo q vocauit/ vos p pphas. p Et nō rñdisti/ obedēdo voci meę. q Locut' sū p mentēp sū: qui pus locut' fuerā p ora ppharū. r Et nō audisti/ cre dēdo: quia fides ex auditu: Ro. x. c. Vel q Vocauit/ bona pmittēdo. p Et nō rñdisti/ p timorē: vt cōminatio daret intel lectū auditui. s Et faciebāt/ malū in ocul' meis. i. me vidēte: cui nihil occultū: vt me etiā int' vos corpaliū habitāte. t Et q nolui elegisti. i. phariseoz pcepta z traditiōes qf nolui tenuisti. v Propt h' dicit dñs de: Ecce fui mei zc. Nota q dñs vocat nos mltis modis. Vocat nos pbo/ s'ha gello/ bñficioz exēplo. Et nos debem' rñdere p' bñf' p obediētiā: flagell' p paciētiā: bñficioz p gr'atiā actionē: exēplis p imitatio nē. S; nos nec obedim' p' bñf'is: z murmuram' i flagell': ingrati sum' ad bñficia: nec imitamur exēpla. Un Prover. j. c. Vocauit z renuistis/ extēdi manū meā: z nō fuit q aspiceret: despexit' oēs p'siliū meū: z icrepatiōes meas neglexisti. Quattuor dicit: q significāt qtuor modos qb' nos vocat deus. Vocauit quātū ad p'dicationē: extēdi manū/ quātū ad bñficioz collationē: despexit' oēs p'siliū/ quātū ad exēpla pfectiōis: z icrepatiōes/ quātū ad neglexisti. i. flagella. Quia g sic p'p'sit' v Propt hoc hec dicit dñs de: Ecce fui mei comedet/ pā nē p'bi diuini: vt refectiōne corpis mei: vel i futuro cognitionē diuitiar: fm illō Luc. xxij. c. Et ego dispono vob sic disposit' m p' me' regnū vt edat: z bibat' sup mēsa meā i regnū meo. De ferculis hui' mēse dicit' ē sup. ix. ca. ad Heb. ibi reqrat.

Et vos esuriētis

Vertical text in the right margin, likely a commentary or gloss, partially obscured and difficult to read.

Et vos esurietis: Ecce serui mei bibent et vos sitietis: Ecce serui mei letabunt et vos autem confundemini: In quo notatur quod boni in terra sua omni copia bonorum replebuntur: tamen in victualibus ciborum quod porum ad fructum: et in omni leticia cordis permanebunt et exultatione et laude: sicut quod dicit Jobel. ij. f. Comeditis vescetis et saturabimini: et laudabitis. Et converso mali qui gladio euaserunt: de quo gladio predictum est: esurietem et sitim et confusionem incurrent in die captivitatis. Sed sicut dicit Hieronymus: omnia ista iudei quodam referunt ad fabulam mille annorum: sicut etiam postea dicemus: quoniam videtur mali eicientur de terra sua: et boni erunt tibi omni profueres abundantia et leticia. Sed adhuc de talibus subdit: **Ecce serui mei laudabunt pro exultatione cordis.** Gaudium enim cordis sequitur laus vocalis. **Et vos esurietis et clamabitis pro dolore cordis: et contritione spiritus ululabit:** ut clamor sequatur dolorem: et ululatus contritionem. Per quod verba designat maior et minor pena. Contritio enim plus dicitur quam dolor: et ululatus plus quam clamor. Secundum quod modum etiam dicit Soph. j. c. Et erit clamor a porta piscium et ululatus a secunda. **Et dimittet nomen vestrum in iuramentum electis meis:** quod fit per execrationem. Electi enim mei volentes aliquid affirmare dicent: Si aliter fecero: vel si verum non est quod dico: contingat mihi sicut iudeis pessimis pergit: quod fame et peste mortui sunt: vel gladio et clade. **Et interficiet te dominus deus: et interfectionem exponet et calamitatem.** **Et seruos suos vocabit nomine alio.** I. alio nomine vocabuntur boni quam pueri: quorum nomina putrescent. Vel nomine alio quam patris: quod vocabuntur populus peculiaris: et filij dei: quod plus vocabantur tempore captivitatis: populus alienus et filij belial. **Uti dicitur in loco ubi dicitur eis: non populus meus vos: dicitur eis: filij dei viuatis.** **In quo nomine quod benedictus est super terram: ab hominibus: benedictus in deo amen.** I. vere. I. ois huius nomine appellatur cum benedictus fuerit ab aliquo in terra viuente: benedictus etiam a deo illam benedictionem confirmate. quod dicitur ipsi vocabuntur filij mei et plus me: et sub huius nomine benedictus: non solum ab hominibus: sed etiam a deo. **Qui benedictus est super terram benedictione temporalis.** **Benedictus in deo amen.** I. vere benedictus benedictione spirituali: quod non solum ad fructum in temporalibus multiplicabitur: sed bonis operibus secundum: et in cultu diuino studiosi erunt. **Vel huius quod dicitur amen: potest se poni.** I. sic erit vel sic fiat. **Et qui iurat in terra iurat in deo amen:** id est si aliquem oportet pro aliquo casu iurare: non iurabit in idolo: sed in deo: nec falso iurabit: sed vere. **Et hoc est quod dicitur: iurabit in deo amen:** id est veraciter. Unde Symmachus pro amen transiit fidelis. Sequitur: **Quia obliuioni tradite sunt**

Et vos autem o iudei qui christum crucifixistis: confundemini videtes gloriam meam resurrectionis ubique innotescere: vel videntes alios in locum vestrum successisse: et alios labores vestros comedere: sicut illud Deuter. xxvij. d. Omnes labores tuos comedet populus quem ignoras. Vel confundemini in iudicio: quod

ululabit: et dimittet nomen vestrum in iuramentum electis meis. Et interficiet te dominus deus: et seruos suos vocabit nomine alio. In quo quod benedictus est super terram benedictus in deo amen. Et qui iurat in terra iurabit in deo amen.

confundit fur cum comprehendit: vel in inferno sic confundit fur cum muliere et suspensum. **Ecce serui mei laudabunt in ecclesijs in presentia: sicut illud Ps. lxxij. d. Qui habitant in domo tua etc. Dicitur: Ecce serui mei laudabunt in exultatione cordis: eos ad laudem con-**

pellent: etiam forte ad laudem vocalem. **Et vos clamabitis in inferno.** **Pro dolore cordis.** I. scientie peccatorum re mordens. **Uti ad exprimentum maximum dolore damnatorum subdit: Et contritione spiritus ululabitis.** Contritio enim spiritus plus sonat quam dolor cordis: et ululatus plus quam clamor. Simile Soph. j. c. Et erit clamor a porta piscium: et ululatus a secunda. **Hec etiam ad fructum iudeis euenisse cognoscimus pro romanis: quoniam in obsidione tantam famem passi sunt: ut etiam mulieres filios suos comederent: sicut narrat Josephus.** **Et confusi sunt et capti et distracti et occisi.** De quibus adhuc subdit: **Et dimittetis nomen vestrum in iuramentum electis meis:** ita. s. ut aliquid affirmantes dicant: Si aliter fecero: contingat mihi sicut pergit iudeis: romanorum gladio occisis. **Vel ita: Juro per deum in quo olim crediderunt iudei.** Vel quod deus iuramentum eorum erat: quod christiani modo iurant necessitate compulsi. I. quoniam oportet eos iurare. **Vel aliter. Et dimittet nomen vestrum in iuramentum electis meis.** Nomen quippe eorum est iudeus vel israelita. **Et iudeus dicitur cognatus vel glificans siue laudans: Israelita vero vir videns deum.** **Larnales vero iudei nomen suum reliquerunt in iuramentum electis dei: quod iam ipsum nomen amiserunt: et omnes electi iurant in illud. I. firmiter definiunt ore confiteri ad salutem atque laudare et glorificare christum: quod significat per hoc nomen iudeus: ut sic mereamur ad eius visionem pertinere: quod significat hoc nomen israelita.** **Additur autem comminatio adhuc cum subdit: Et interficiet te dominus deus: vel morte corporali vel gehennali vel quacumque afflictione corporali.** **Interfecit enim populum istum dominus gladio romanorum: et adhuc magis interficiet gladio suo. I. iudiciali sententia: cum venerit in iudicium.** **Interfecit etiam eum dominus qui est verus deus et vita eterna: cum se illi abstulit.** **Job. xliij. a. Ego sum vita veritas et vita.** **Et Quintus pro**

Et vos esurietis: o vos pifidi iudei: et quocumque mali. I. parte mini fame audietis huius dei: ut dicit Amos. vij. d. Vel in futuro deficiet a ferulis paradisi: quod huius saturati estis delictis huius mundi. **Ecce contra Jobel. ij. f. Comeditis vescetis et saturabimini et laudabitis etc.** **Luc. xliij. d. Vultus qui manducat panem in regno dei.** **Laut. v. a. Comedite amici: et bibite: et inebriamini charissimi.** **Unde subdit de potu.** **Ecce serui mei bibent: potum sanguinis mei: aqua viuam doctrinae spiritualis.** **Doctrina enim vel scriptura non solum cibum est: ubi. s. difficilis est: sed etiam potum: ubi est facilis. **Vel vinum gine iocundum: atque. Idem autem erit cibum et potum: ubi: De quo dicit Ps. Inebriabuntur ab veritate domus tue et torrete voluptate: tunc potabis eos.** **Et vos sitietis.** I. predictorum potum defectum habebit. **Luc. xvi. f. Diues epulo gutta aque sitiuit: et non obtinuit.** **Ecce serui mei letabuntur in eterna beatitudine.** **Uti Job. xvi. e. Gaudium vestrum nemo tollet a vobis.** **Vel letabunt etiam in presenti pro acceptionem gratie spiritus sancti: sicut apostoli accepto spiritu sancto letati sunt: Act. ij.****

Et vos esurietis: o vos pifidi iudei: et quocumque mali. I. parte mini fame audietis huius dei: ut dicit Amos. vij. d. Vel in futuro deficiet a ferulis paradisi: quod huius saturati estis delictis huius mundi. **Ecce contra Jobel. ij. f. Comeditis vescetis et saturabimini et laudabitis etc.** **Luc. xliij. d. Vultus qui manducat panem in regno dei.** **Laut. v. a. Comedite amici: et bibite: et inebriamini charissimi.** **Unde subdit de potu.** **Ecce serui mei bibent: potum sanguinis mei: aqua viuam doctrinae spiritualis.** **Doctrina enim vel scriptura non solum cibum est: ubi. s. difficilis est: sed etiam potum: ubi est facilis. **Vel vinum gine iocundum: atque. Idem autem erit cibum et potum: ubi: De quo dicit Ps. Inebriabuntur ab veritate domus tue et torrete voluptate: tunc potabis eos.** **Et vos sitietis.** I. predictorum potum defectum habebit. **Luc. xvi. f. Diues epulo gutta aque sitiuit: et non obtinuit.** **Ecce serui mei letabuntur in eterna beatitudine.** **Uti Job. xvi. e. Gaudium vestrum nemo tollet a vobis.** **Vel letabunt etiam in presenti pro acceptionem gratie spiritus sancti: sicut apostoli accepto spiritu sancto letati sunt: Act. ij.****

seruos suos vocabit nomine alio: ut dicantur christiani a christo: non iudei a iuda: vel israelite a iacob: sed alio quodam nobilitiori vocabulo: quod nouitate et gratiam sonet: ut christiani vocentur. **Act. xj. d. Cognoscit sunt primus antiochie discipuli christiani.** **Ubi enim aliud nomen est sub celo datum hominibus: quod oportet nos saluos fieri: sicut dicit Act. iij. c. Vel in futuro: vocabit seruos suos nomine alio: quia qui hic dicuntur miseri: sicut illud Jaco. iij. c. Miseri estote et lugete: tunc dicent beati. s. lxxij. a. Vocabitur tibi nomen nouum quod os domini nouauit. **Baruch. v. b. Mominabit tibi a deo nomen nouum in sempiternum pax iusticie.** **Apoc. ij. e. Vincenti dabo calculum candidum: id est corpus solidum et glorificatum: et in calculo nomen nouum: quod nemo scit nisi qui accipit.** **Nouum dicitur: contra veritatem culpe et peccati.** **Job. iij. a. Videte qualem charitatem dedit nobis deus pater: ut filij dei nosemur et simus.** **Matth. v. a. Vri pacifici: quoniam filij dei vocabuntur.** **Job. xliij. b. Jam non dicam vos seruos sed amicos meos.** **Pro quo nomine. s. christiano: qui benedictus est super terram benedictione gratie in baptismo: benedictus in deo amen benedictione glorie in celo: vel in iudicio: quoniam dicit illud Bar. xxv. c. Venite benedicti patris mei etc.** **Et qui iurat in terra. i. in hac vita dicitur: iuravit et statui cum stodire iudicia iusticie tue.** **Et iurabit in deo amen. i. in futura vita se et fideliter deum laudabit: et se se laudaturum esse affirmabit.** **Quia obliuioni tradite****

Ps. 85.

Quinto ps

Ps. 118.

Quia obliuioni tradite sunt. i. tradentur/angustie pores. q. d. hec oia sup dicta erut bonis alio noie vocat: qz priores angustie obliuioni tradent: qz. s. in captiuitate susti nuerut: vt memoria pteritoz eos no cruciet. b. Et qz ab scodite sut ab oculis nris. Propbeta illis se conumerat: qz r ipse multas susti nuit afflictiones r mo lestias: a qbus r ipse tandem i morte liberat e. c. Ecce eni ego creo celos.

Quinta pars

Quia obliuioni tradite sut angustie priores: r qz absco dite sunt ab oculis nris. Ec ce eni ego creo celos nouos r terrā nouā: r nō erūt i me moria priora: r nō ascēdēt super cor: sed gaudebitis et exultabit vscq i sempiternū

Quia obliuioni tradite sut angustie priores: r qz absco dite sunt ab oculis nris. Ec ce eni ego creo celos nouos r terrā nouā: r nō erūt i me moria priora: r nō ascēdēt super cor: sed gaudebitis et exultabit vscq i sempiternū

Dystice

Quia obliuioni tradite sut angustie pores: ne sit pars maloz poris angustie memorari. Tūc eni nulla erit me moria alicui rei que affligat. s. liij. a. Moli timere quia non pfinderis neqz erubescas: nō eni te pudebit: qz pfulsōis ado lescētie tue obliuiscer: r opprobriū viduitat' tue nō recordabe ris ampl: qz dñabil tui q fec te. Job. iij. c. Paru' r magn'

Ibi sut: r seruo liber a dño suo. Ibi dñe glo. Erit qdē ibi me moria culpę: non que mentē polluat vel affligat: sed que sine lesione artius beatitudini et leticie astringat: sicut sanari do lorū sine dolore recordamur: vnde amplius medico grāias agim'. b. Et qz abscondite sut ab oculis nostris.

I his q ego creo. Quia ecce ego creo hierlm exultationē et pplm ei' gaudiū: r exulta bo i hierlz r gaudebo i pplo meo: r nō audiet in ea vox flet' vltra r vox clamorū. Nō erit ibi apli' infās dierū: r se nex q nō impleat dies suos:

Ibi dñe glo. Erit qdē ibi me moria culpę: non que mentē polluat vel affligat: sed que sine lesione artius beatitudini et leticie astringat: sicut sanari do lorū sine dolore recordamur: vnde amplius medico grāias agim'. b. Et qz abscondite sut ab oculis nostris. q. d. nec cadent in me moria mē: nec occur rēt sensib' corpis: nec eni agustiarū recorda tio erit: q sit ad agusti am: nec ipfarū visio: sed abscondite erūt ab oculis nris: vt nec ocu li videat aliqd pstrita bile: nec fleant p aliq dolore: Tunc eni ab sterget de' oēs lachry mā ab oculis scōp: sic dñe Apoc. xxi. a. et. s. xxy. c. Propbeta aut iō afflictis se conu merat dicens: Ab oculis nris: qz ipse princeps fuit afflictio nū: vt esset etiā et p solationū: ipse eni multa prulit a iudicis: r tandē terra lignea sec' ē. Sequit: Ecce eni ego creo celos nouos r terrā nouā. q. d. ad glā bōp inouationē faciā creaturarū. Creabit eni nouos celos. i. inouabit eos: et mutabūt fm formā nō fm materiā vel substātiā: r sicut frā et alia elemēta: Prterit eni figura hul' mūdi nō suba: vt dicit apl's. j. Cor. viij. c. Apoc. xxi. a. Et vidit cglū nouū r terram nouā: pmū cglū r pma fra abijt. j. vlt. g. Sic cglū nouū et fra noua q ego facio stare corā me dicit dñs: sic stabit semen ve strū. ij. Pet. iij. c. Nouos po celos r nouā terrā fm pmilla eius expectam' in qbus iusticia habitat. P. S. Opa manuum tuarū sunt cglū: ipsi pibunt tu aut pmanes: r oēs sic vestimen tū veterascēt: et sicut optozū mutabis eos r mutabunt rē. Et nō erūt i memoria pōra: r tormēta. Et nō ascē dēt sup cor: vtm. i. in memoriā viam nō ascēdēt tanq on'. Et priora. i. cglū r fra. i. qitates pōp: nō erūt i memoria: nec ascēdēt sup cor: qz tāta erit pulchritudo eoz q tūc erūt: vt nemo tā istoz q nūc sūt recordari dignet: sed qsi p nihilo quisq reputabit hęc q nūc sūt: et i illis q videbit delectabit. Nā tūc oēs electi gaudebūt sine fine i illis q tūc creata erūt a dño: Vñ subdit: Sed gaudebit' corde. b. Et ex ultabit' corpe. c. Et i sempiternū. i. sine fine. k. In his q ego creo. i. in oib' reb' a me facti: r renouat' ad glo riā vestra. Quia ecce ego creo hierusalē: celestem. Exultationē. i. exultatē. n. Et pplm ei' gaudiū: id ē gaudere. Loquit' aut' emphatice ad expōsiōē magnitudi nis gaudiū: qz tūc electi qsi absorbebunt a gaudio bonoz do mus dñi: fm qd dñe Dat. xxi. b. Intra i gaudiū dñi tui. Jre Job. xvi. e. Petite r accipiet' vt gaudiū vīm plenū sit. s. ij. d. et. xxxv. d. Leticia sempitna sup capita eoz: gaudiū r leticia obtinebūt. Et q abundantia gaudiū r qsi eos q erūt ibi absoz ptos a nimitate gaudiū ostēdat: loquit' sic pbeta: vt non solū pplm celest' hierlm gaudere: s' gaudiū esse dicat. Nā r ferrū videm' in ignē pueri: cū in ignē positū valde succēdit: sic et ppl's scōp cū ingressus fuerit in gaudiū dñi sui cōmutabit ro tus in gaudiū. o. Et exultabo i hierlm: r gaudebo i pplo meo. Dodus loquēdi ē: sic illud Prouerb. viij. d. Delitē meq esse cū filijs hoim. Vel christ' hō gaudebit i po pulo suo: qn int' hoies erit qsi vn' ex eis. i. hō sic aliq in regno cglōz: et h' erit elect' magnū gaudiū: sicut dicit Bern. Hag nū pzoisus gaudiū r omis suauitat' dulcedine plenū: videre hoim hois pditore. p. Et nō audiet in ea vox flet' vltra r vox clamorū. Ibi eni erit gaudiū ptra fletū: et vox exultatiōis s' vocē clamorū. Apoc. xxi. a. Absterget de' us oēs lachrymā ab oculis scōp rē. r. Nō erit ibi apli' infans dierū: r senex q nō impleat dies. Qd sic expōit Breg'. i. morak. li. xvij. ca. xxij. sup illū locū: Dedit ei de' lo cū pnie rē. Infans dierū ē q iā diu vixit: s' adhuc mēte puul' ē. Quisimodi infātes i crepat sapia dices Prouer. j. c. Ulpq' puul' diligitis infantiā. Senex qz q nō impleuit dies suos est: qui multū quidem vixit:

Et opa manuum eorum inueterabunt electis meis. Hanc sram habet diero: et libri correcti. edificia eorum/ v' alia opa q electi mei faciet/ diu pmanebunt z stabilia erunt si/ ue mansiua: et hoc ad vtilitate et vsum eorum. Vel Opera manuum eorum inueterabunt: vt sit ibi punctus. i. in ope/ rando vtilia z fortia permanebunt. Et postea subditur fm q quidam libri habent:

Et. telecti mei

Et. tbn dicitur

Electi mei no la/ borabunt frustra. i. sine fructu/ sine vtilita/ te/ aut mercede. c

Nec generabunt i turbatioe: sed in gaudio z exultatione filios z filias pcrea/ bunt/ z multiplicabunt.

a et opa manuum eorum iuetera/ bunt electis meis: no labora/ bunt frustra: nec generabunt in turbatioe: qz semebndi/ ctoz dñi est: z nepotes eoz

Quia semebndictoz dñi est. q. d. p'dicta erunt eis: qz ipsi snt semē abrae/ isaac/ iacob: q's bndixit dñs. Vel fm diero. Quia semen bndictū dñi est. i. bndicti z multiplicati sunt a dño. s. lxx. c. Isti snt semen cui bndixit dñs. f. Et nepotes eoz. i. filij filioz ipsoz: erunt supple: c. Cū eis. i. cū p'ib' suis. q. d. tamdiu viuent q' vt/ debūt nepotes suos. Vel ita. f. Et nepotes eoz cū eis/ sunt supple semen bndictum a dño. Ecclj. xliij. c. Nepotū eoz semē in testamēto stetit: z filioz ipsoz hereditas p' ipos in eternū manet. h. Eritqz b qd sequit: Anteqz cla/ mēt ego exaudia: adhuc illis loquentib' ego exau/ dia. In h notat celeritas exauditiōis: qz anteqz orōne com/ pleuerint: vel etiā anteqz clamorē ichoauerint/ se eos exaudi/ turū dicit. Multa enī dñs tribuit anteqz petam'. s. xxx. e. Ad vocem clamoris tui statim vt audierit respondebit tibi. m. Lupus z agn' pascent simul: z leo vt bos come/ det paleas. Simile dicit. s. xj. b. Titulus z vsus pascent si/ mul reqescēt caruli eoz: z leo qñ bos paleas comedit. Hoc ad felicitatē aurez hierlm iudei referūt. Dicit enī q' tūc aia/ lia solitaria māfuerabunt: vt nec hoib' noceāt: nec inuicē se im/ pugnēt: sed lupus sit cū agno: z leo sicut bos paleas comedit et nō hoies vel alias bestias deuoret. Sed h falsū ē et vanū. Pōt tñ simplicit' p h notari q' lupus et leo z talia aialia for/ tia non nocebūt eis necqz pecorib' eoz. Scdm quē modū dicit etiā Osee. ij. d. Percutia cū eis s' dñs i illa die cū bestia agri/ et cū volucre celi: z cum

Dyslice

Aliter

Dyslice

Et opa manuum eorum inueterabunt electi mei. i. opa eoz māsiua erūt z stabilia: quia vsqz in finem tenebunt z per/ ficiet opera bona que ceperūt. Qui enī p'seuerauerit vsqz i fi/ nem h saluus erit: Dicit. x. c. et. xliij. b.

Et opa manuum ei' inueterabunt electi mei. Hoc nō mutat. Vñ Apoc. xliij. c. Opa enī illoz sequūt illos. Seq' tur. b. Nō laborabunt frustra: nec generabunt i cō/ turbatioe: qz semē bndictoz/ vel bndictū dñi ē: et nepotes eoz cū eis. Mora singula s'ba. b. Nō labora/ bunt frustra. i. opa sua nō faciet p vanitate: sic hypocrite: q' inānē laudē querūt p bono ope. Dar. vj. a. Dñs opa sua fa/ ciūt: vt videant ab hoib': amē dico vob: receperūt mercedē suā. Esa. lix. a. Telas aranearū texuerūt: z telē eoz nō erūt in vestimētū: necqz opient opib' suis. Vñ Nō laborabunt fru/ stra. i. nō frustrabunt mercede laboz suoz. Sap. iij. c. Red/ det de' mercedē laboz scōz suoz zc. P's. Veniētes aut ve/ niēt cū exultatioe. c. Nec generabunt in cōturbatio/ ne: qui vt verbo veritat' spirituales filios generare possint: omnes vitioz pturbationes z cupiditatū seculariū tumultus eliminabūt a cordibus suis. Sed quid ē qd dicit: Necqz in cō/ turbatioe: Immo p' rariū dicit in P's. Ibi dolores vt pturien/ tis. Irē Gal. iij. c. Filioi mei quos iterū parturio zc. Re/ sponsio. Et si in turbatione generēt: non tñ in cōturbatione: qz nō ex toto nec diu turbant: qz dolor cito alleviat: Vñ et enī cū parit tristitia habet: cū aut peperit puerū iā nō memi/ nit p'sure p' gaudiū qz nat' ē hō i mūdū: vt dicit Job. xvj. e. Hoc ē qd dicit. i. Thessal. ij. d. Qd enī est gaudiū meū z coro/ na glorie mez: nonne vos ante deū: Dicit g: b. Nō labo/ rabunt frustra: bona opa multiplicādo. c. Necqz gene/ raunt i turbatioe/ p'dicādo: qd faciūt illi qui vel opantur

P's. 125.

P's. 47.

magna vel loquunt alta: z tñ non sequit fruct' vel vtilitas alt' qua: qd nunq' accidit i bonis. Quia semē bndictoz dñi ē: qñ p'dicta accident p'lo meo fideli: quia ipse est se/ men bndictoz dñi. i. qz filij snt aploz. Vel Semē bndi/ ctū dñi. i. bndictū a dño. s. lxx. c. Q's q' viderint eos cog/ noscēt illos: qz isti snt semē cui bndixit dñs. s. vj. d. Semē fan/ ctum erit id qd stete/ rit in ea. f. Et ne/ potes eoz. q. d. si/ li filioz ipsoz cū eis sunt. Illi enim sunt fi/ li nri/ quos spūaliter s. ii. b. deo genuim': Nepo/ tes sō nri sunt/ quos tam nostri spūales fi/

cūm eis. Eritqz anteqz cla/ ment ego exaudia: adhuc il/ lis loquentib' ego exaudia. Lupus z agnūs pascent si/ mul: z leo z bōs comedēt pa/

lij spūalit' genuerūt. Quia g' talis p'pagatio mltiplicat in ecclesia fit: recte dicit de sanctis p'ib': qz nepotes eoz cū eis sunt. S' hodie nepotes eoz et platoz nō spūales s' carnales/ vel etiaz forte filij eoz ad sram snt cū eis: sic dicit Job. xxj. a. Sublima ti sunt confortatiqz diuitijs: semē eoz pmanet corā eis: p'pinq' uoz turba z nepotū i p'spectu eoz. Tñ in cōsecratioe aaron filij eius carnales occisi sunt a dño: Leuit. x. a. In signū q' a p'laris p'secrat' ois affectio carnalis amoueri debet: vt nō cō/ raminet vel sup p'ic vel sup matre. Sed hodie sicut dicit brūs Bern. cōsecrato epō/ tota eius episcopaf. p'genies. Vel sic: Nepotes eoz cū eis/ sunt supple semē bndictum dñi. Ecclj. xliij. c. Nepotū eoz semē in testamēto stetit: z filioz ipsoz hereditas p' ipos in eternū manet. Vel sic p'ctan/ dū est. d. Semē bndictoz. i. aploz vel bonoz platoz. e. Dñi est. i. ad honore dñi: vel p' gram dñi genitū z multu/ plicatū. f. Et nepotes eoz cū eis/ sunt supple dñi. Se/ quit: h. Eritqz anteqz clamēt zc. Qd sup dicit: Nō laborabunt frustra: refer' ad vtilē opationē: qd aut sub/ dit: Necqz generabunt i turbatioe: refer' ad fructifera p'dicationē: qd aut dicit: Eritqz anteqz clamēt ego exau/ dia: refer' ad orōnis feruorē. Dñs enī desiderū cordis ex/ audit: anteqz p'ferat vox ipsius orōnis. P's. Desiderū pau/ per exaudiuit dñs zc. Irē Dicit. vj. b. Sit pax vester qd opus sit vobis anteqz petat' eū. k. Adhuc illis loque/ tib' in oratione. l. Ego exaudiam. i. exaudiam eos semper ad eorum salutem: non tñ semper ad eoz volūtate: Sicut patet in paulo: qui petijt stimulum carnis amoueri. ij. Cor. xij. c. Daniel. ix. f. Adhuc me loquēte in oratione mea: ecce vir gabriel quem videram in visione in pncipio cito vo/ lans tetigit me in tempore sacrificij vespertini. Et postea di/ cit: Ab exordio precum tuarum egressus est sermo: ego autē veni vt indicarem tibi quia vir desideriorum tu es. s. xxx. e. Ad vocem clamoris tui statim cum audierit respōdebit tibi. Item. s. lviij. c. Tunc inuocabis z dñs exaudiet: clamabis et dicit: ecce assum. Zach. xij. d. Ipse inuocabit nomē me/ um z ego exaudiam eum: z dicam: populus meus es: et ipse dicit: dñs deus me'. Sequitur: m. Lupus z agnūs pa/ scentur simul. s. xj. b. dicitur idem. Lupus: id est ille q' p'p' us raptor fuerat z persecutor/ vt saulus. n. Et agnūs: id est qui semper fuit mitis z innocēs/ vt ananias. o. Pasce/ tur simul in ecclesia: celesti pabulo. p. Et leo z bos co/ medent paleas: id ē pnceps secularis vt tyrann': z popu/ laris homo pascentur eisdem eloquijs diuinis. Palez enim sunt simplicia verba sacre scripture/ siue vilitas z superficialis hystorie. Vel Leo: id est philosophus. q. Et bos: id est p'dicator laboriosus. r. Comedent paleas: id est sim/ plicem doctrinam hystorie: quia conuersi ad fidem sapientes et philosophi huius mūdi/ prius paleis pascent doctrine sim/ plicis: donec multis laborib' postmodū ad pfunditatē gra/ norum: id est mysteriorum valeant peruenire. Vel fm alium sensum. p. Leo dicitur diabolus: sicut dicit. j. Pet. v. b. Sobrius estote zc. q. Bos/ sō p'dicatorzem designat: si/ cut scriptū est: Non alligabis os boui triturati. j. Cor. ix. b. Palez vero sunt peccatores: de quibus Dicit. iij. c. Pa/ leas comburet igni inextinguibili. Leo igitur z bos comedēt paleas: quia peccatoz alios hostis antiquus deuorat: alios

P's. 9.

* p'dicator dicit

Et cū voluere celi: et cū reptili frē. **Et** rēdit: **a** **Et** serpē
 ti puluis panis ei⁹. q. d. serpens refectio erit fra: nō ho/
 mines. q. d. terrā comedit serpens: et nō nocebit animalibus
 vel hominib⁹. Hoc autē q⁹ dicit ei⁹ / supfluit ad cōstructionē:
 sed talis superadditio ponitur more hebrei idiomatis. Hoc
 autē qd⁹ p̄dicitur: glosar p
 hoc quod subdit. **b**
Nō nocebūt neq⁹ **a** leas / et sp̄eti puluis panis ei⁹.
 occident in omni **b** **Nō** nocebūt neq⁹ occident
 mōte sancto meo: **c** **i** dī mōte sctō meo / dicit dñs.
 id est i tota iudea que
 est mōtuosa: **d** **D**ic

dñs: qd⁹ nō mentit: sed implet ea que p̄mittit.
 p̄dicator: quilibet cōuertit: et sibi incorporat: mittens in vi/
 scera ecclesie. Job. ix. b. Fgnū q̄si bos comedit: dō de diabo
 lo. Breg⁹. Per fgnū et p̄ paleas carnaliū vita d̄signat. **a** **Et**
 serpēti puluis panis ei⁹. Serpens est diabolus: puluis
 autē dicitur oēs mali: qz sicut sunt aridi ab humore gratie: le
 ues et instabiles sine maturitate pondere: incōpacti sine cha
 ritate: steriles sine fructu et vtilitate. Dicit ergo / q⁹ serpens pa
 nis puluis sit siue terra / nō celi: qz diabolus amatores terre
 noz sibi incorporat / nō celestes viros et sp̄iales. Bēn. iij. c. Ter
 rā comedes omib⁹ dieb⁹ vitę tuę. In hebreo autē habet far
 far: qd⁹ sonat fauillā vel cinerem vel puluerē. Et nota q⁹ pul
 vis minutus est: sic mali cōtracti et distracti per diuersa et nu
 merosa peccata diminuunt. Et licet peccator: minutissime sit
 vitiosus p̄ curas et pctā / diabol⁹ tñ vult eū adhuc magi frāge
 re: et minutius partiri per pctm: vnde non integros deuorat
 pctōres: s̄ comedit et masticat eos. **Et** dicit d̄ eo Job. xl. b.
 q⁹ fgnū sicut bos comedit: qz nō solū p̄fringit hoīem i actio
 ne mala: sed etiā ruminat et iter d̄tes masticat eū: sicut bos /
 in p̄suetudine puerfa. **D**ich. vij. d. Lingēt puluerē sicut ser
 pentes: velut reptilia frē turbabunt. Sed qz p̄dicitur bestie ter
 renis tñ nocent in infimis habitātibus: s̄ subdit: **b** **Nō**
 nocebūt neq⁹ occident in omni monte sctō meo dicit
 dñs: leones. i. et serpētes. i. venena suę malitię nō spargēt in
 excelsa iustoz puerfatiōe. Et dicit: **Nō** nocebūt / licz tribula
 tiōes et afflictiones iherāt corp̄i exteri⁹ **c** **Nō** occident / licz
 venena mortifere suggestiōis applicēt mēti interi⁹. **Nō** em̄ im
 mittēdo se et illabēdo aīę temptat demones: s̄ applicādo se / et
 imagines rerū imaginalit̄ apponēdo. **Nō** autē nocēt demōes
 montib⁹. i. mētibus sctis / rēptādo eas: sed iuuāt: licet ipsi ad
 nocendū non ad iuuandū temptent. **B**erū. **J**ocundū dei iu
 diciū: q⁹ ille antiquus malleator humiliū nescius et nolēs san
 ctis coronas fabricat p̄petuas: oēs impugnādo / et oibus suc
 cubēdo. **U**el: **b** **Nō** nocebūt neq⁹ occident i omi mō
 te sctō meo. i. in ecclesia triūphāti. s̄. xxxv. d. **Nō** erit ibi leo
 et mala bestia nō ascēdet per eā: neq⁹ inuentē ibi. **U**el aliter
 s̄m **I**nterlū. **L**eo et lup⁹ cōuersi ad fidē. **b** **Nō** nocebūt
 agnis et bobus: **c** **Nō** occident / ad iheram / vel exēplo. **d**
In omi mōte sctō meo dicit dñs. i. in tota ecclesia: qd⁹ im
 plerū est qñ reges et p̄ncipes q⁹ p̄t⁹ erāt tyranni et occisores
 sctoz / defēsores eoz facti sunt. **E**xpo. **C**ap. LXVI.

Hec dicit dñs: Celi sedes mea etc. Hoc cap/
 tulū s̄m iudeos sic exponit. **S**up̄ enī i p̄cedēti caplo
 quid dñs faceret de iudēis determinauit. i. q⁹ p̄mo ea
 priuarent: et postea quidā eoz misericorditer visitarent: qui
 dā vero supbi de tēplo et de suo iugi sacrificio et ritu legali cō/
 fidentes / nullo modo hoc credere volebāt: imo fratres suos
 hoc credētes deridebāt. **I**n p̄ma ergo pte isti supbi iudēi de
 falsa cōfidentia rephendunt. **I**n scōa boni credētes / et capti
 uitatē cōminatā timētes / a deo cōsolant: ibi: **A**udite x̄bū
 dñi. **I**n tertia pgnā increduloz: et gloriā credētiū eoz qui re
 uertent̄ diffusius psequit̄. **p**pheta: ibi: **Q**uia ecce dñs in
 igne. **D**ic̄ ḡ. **H**ec dicit dñs: Celi sedes mea: fra
 aūt scabellū pedū meoz. i. ego impleo celū et terrā. q. d.
 nolite gloriari in tēplo vestro: q̄si ego in templo vestro inclu
 sus sim: qz ego qui tantus sum q⁹ celū et terrā impleo: tēplo
 vestro cōclusus esse nō possum. **J**udēi autē rudes et carnales
 deū intelligūt ita magnū / et sic localit̄ distēdi: vt in celo sedēs
 deū vsq⁹ ad terrā

Distice **H**ec dicit dñs: Celi sedes mea etc. **H**ystice
 Hoc caplin in pte exponit a sanctis / sicut. s̄. expositū est: in
 pte aut̄ alit̄. **P**rimo autē ponit p̄pheta i p̄sona dñi reprobari
 onē tēpli et legalitū / manifestata et dilucidata p̄tate euāgelij.
 Scōo incredulitatē iudeoz q̄rūdā ostēdit et p̄tēptū in deū:

Hec dicit **C**a. LXVI
 dñs: Celi sedes mea:
 et irrisiones eoz ad
 fratres suos puerfos
 ad fidē: ibi: **H**ec oīa
 elegerit etc. **T**ertio
 tēpli destructionē per
 romanos ostēdit: ibi:
Aor ppli de cui/
 tate etc. **Q**uarto ecclie mltiplicatiōe et gēniū uocationē: ibi
Antē p̄turiet etc. **Q**uinto oēs iuitar ad gaudiū p̄ multi
 modis p̄speritatibus et cōsolationibus ecclesie tam sp̄ualib⁹
 q̄ temporalibus: et tam in p̄senti sculo q̄ in futuro cōferen
 di: q̄s ibidē subiūgit: ibi: **L**etamini cū hierlm. **S**exto ad
 uerū dñi ad iudiciū describit vt timeat: ibi: **Q**uia ecce dñs
 in igne veniet. **S**eptimo ei⁹ aduentū in carnem ostēdit: vt
 qui prius bonū cōceperūt per timorē: nūc cōsummēt illud et
 p̄ficiāt p̄ amorē: ibi: **E**t veniet et videbūt gloriā meā.
Ibidē etiā p̄dicatiōne apostoloꝝ describit: et gēniū conuer
 sionē: et tandem ad iudiciū distriptionē reuertit: qñ cēlos no
 uos et terrā nouā facturū est dñs: quādo et bonoz iugis erit
 solēnitās: et maloz i p̄enis p̄petuitas: et in h̄lber iste termina
 tur. **H**ec est breuiter p̄tinentia hui⁹ capli. **D**icit ḡ. **H**ec
 dicit dñs: Celi sedes mea etc. **C**ōtinuat autē ad p̄cedēs
 sic s̄m **H**iero. **D**ixerat em̄ in fine p̄cedentis capli: **N**on no
 cebūt neq⁹ occident in omni monte sctō meo: **M**e ergo montē
 sanctū intelligemus sion: et iudalco caperemur errore: qui
 putāt extruendā hierlm aureā: et omnia q̄ dñs pollicet̄ ibi ex
 plenda carnaliter: aufert nobis hāc suspitionē dñs: ostēdens
 altiori rōne se in parte rerū nō localiter esse: qz omnia replet:
 nec in edifijs materialibus / sed in corde fidelitū habitare per
 gratiā. **U**n̄ dic̄. **g** **C**eli sedes mea: terra aūt scabellū
 pedū meoz. i. omnia excedo / et oīa impleo / et omnia subiecta
 pedū suoz: ostēdit se omibus interiorē / et superiorē. **E**t quia
 est vbicq⁹ a summis vsq⁹ ad nouissima: celū quippe materiale
 excellit oīa: cui subest aer / cui et ignis et aqua: vltima s̄o terra
 est: **N**am q̄rta pars distinctozū membrorū: et inter ea nouissi
 ma inuenit̄ terra: vt a celo incipiēs / aerem numeres secūdū:
 aquā tertiā / terrā q̄rtā. **C**ū ergo dic̄: **C**eli sedes mea: ter
 ra aūt scabellū pedū meoz / declarat se in omibus ele
 mētis esse: s̄m q⁹ etiā dicit p̄ **H**iero. xxiij. e. **N**ōne celū et ter
 ram ego impleo: **E**t quia in vniuerso mundi corpore maxi
 mam speciē celum habet / et terra minimā: cōgrue deus in ce
 lo sedere dicit: terrā vero calcare: quia celū sursum est / terra

Uel aliter. **g** **C**elum sedes mea: id est in celestibus vi
 ris / et spiritib⁹ angelicis habito. **E**ccl. xliij. a. **E**go in altissi
 mis habito: et thronus meus in colūna nubis. i. in beata vir
 gine. **P**s. **Q**ui sedes sup cherubin etc. **S**ap. vij. d. **I**n aīas **p**s. 79.
 sanctas ipse se trāsfert. **I**bi alia littera: **A**nima iusti thronus
 est dei. **b** **T**erra aūt scabellū pedum meozū. i. terre
 nos homines mea potestare atq⁹ recto iudicio comprimo et
 calco. **U**el celum sunt cōtemplatiui: in quibus quietā habet
 mansionē: **T**erra aūt sunt actiui: q⁹ dicunt scabellū pedū ei⁹:
 quia in illis imprimunt vestigia suarū operationū. **U**el pedes
 christi sūt extremi in ecclesia. i. pauperes vlt⁹ p̄dicatores. **H**o
 rum scabella sunt diuites terreni: qui sustentant et suppo
 rant eos / modicū de terra eis cōcedentes: vt possint deo va
 care. **D**icit ergo. **C**elum sedes mea etc. **B**reg⁹. **D**e⁹ im
 plendo omnia circūdat / et circūdando omnia implet: p̄siden
 do omnia sustinet / et sustinendo p̄sident: et cum totus vbicq⁹ sit
 per plenitudinē diuinitatis suę / dicitur tamē habitaculum et
 locus eius esse in his que sanctiora sunt: s̄m q⁹ ipse dicit: **C**e
 lū sedes mea. **E**t **P**s. **Q**ui habitat in q̄r i celis irridebit eos. **P**s. 2.
Ubicunq⁹ em̄ sit volūtas ei⁹: ibi ē habitaculū et domus dei:
 p̄cipue in angelis: quozum cōuersatio in celis est: et in sanctis

Uel aliter. **g** **C**elum sedes mea: id est in celestibus vi
 ris / et spiritib⁹ angelicis habito. **E**ccl. xliij. a. **E**go in altissi
 mis habito: et thronus meus in colūna nubis. i. in beata vir
 gine. **P**s. **Q**ui sedes sup cherubin etc. **S**ap. vij. d. **I**n aīas **p**s. 79.
 sanctas ipse se trāsfert. **I**bi alia littera: **A**nima iusti thronus
 est dei. **b** **T**erra aūt scabellū pedum meozū. i. terre
 nos homines mea potestare atq⁹ recto iudicio comprimo et
 calco. **U**el celum sunt cōtemplatiui: in quibus quietā habet
 mansionē: **T**erra aūt sunt actiui: q⁹ dicunt scabellū pedū ei⁹:
 quia in illis imprimunt vestigia suarū operationū. **U**el pedes
 christi sūt extremi in ecclesia. i. pauperes vlt⁹ p̄dicatores. **H**o
 rum scabella sunt diuites terreni: qui sustentant et suppo
 rant eos / modicū de terra eis cōcedentes: vt possint deo va
 care. **D**icit ergo. **C**elum sedes mea etc. **B**reg⁹. **D**e⁹ im
 plendo omnia circūdat / et circūdando omnia implet: p̄siden
 do omnia sustinet / et sustinendo p̄sident: et cum totus vbicq⁹ sit
 per plenitudinē diuinitatis suę / dicitur tamē habitaculum et
 locus eius esse in his que sanctiora sunt: s̄m q⁹ ipse dicit: **C**e
 lū sedes mea. **E**t **P**s. **Q**ui habitat in q̄r i celis irridebit eos. **P**s. 2.
Ubicunq⁹ em̄ sit volūtas ei⁹: ibi ē habitaculū et domus dei:
 p̄cipue in angelis: quozum cōuersatio in celis est: et in sanctis
Uel aliter. **g** **C**elum sedes mea: id est in celestibus vi
 ris / et spiritib⁹ angelicis habito. **E**ccl. xliij. a. **E**go in altissi
 mis habito: et thronus meus in colūna nubis. i. in beata vir
 gine. **P**s. **Q**ui sedes sup cherubin etc. **S**ap. vij. d. **I**n aīas **p**s. 79.
 sanctas ipse se trāsfert. **I**bi alia littera: **A**nima iusti thronus
 est dei. **b** **T**erra aūt scabellū pedum meozū. i. terre
 nos homines mea potestare atq⁹ recto iudicio comprimo et
 calco. **U**el celum sunt cōtemplatiui: in quibus quietā habet
 mansionē: **T**erra aūt sunt actiui: q⁹ dicunt scabellū pedū ei⁹:
 quia in illis imprimunt vestigia suarū operationū. **U**el pedes
 christi sūt extremi in ecclesia. i. pauperes vlt⁹ p̄dicatores. **H**o
 rum scabella sunt diuites terreni: qui sustentant et suppo
 rant eos / modicū de terra eis cōcedentes: vt possint deo va
 care. **D**icit ergo. **C**elum sedes mea etc. **B**reg⁹. **D**e⁹ im
 plendo omnia circūdat / et circūdando omnia implet: p̄siden
 do omnia sustinet / et sustinendo p̄sident: et cum totus vbicq⁹ sit
 per plenitudinē diuinitatis suę / dicitur tamē habitaculum et
 locus eius esse in his que sanctiora sunt: s̄m q⁹ ipse dicit: **C**e
 lū sedes mea. **E**t **P**s. **Q**ui habitat in q̄r i celis irridebit eos. **P**s. 2.
Ubicunq⁹ em̄ sit volūtas ei⁹: ibi ē habitaculū et domus dei:
 p̄cipue in angelis: quozum cōuersatio in celis est: et in sanctis
Uel aliter. **g** **C**elum sedes mea: id est in celestibus vi
 ris / et spiritib⁹ angelicis habito. **E**ccl. xliij. a. **E**go in altissi
 mis habito: et thronus meus in colūna nubis. i. in beata vir
 gine. **P**s. **Q**ui sedes sup cherubin etc. **S**ap. vij. d. **I**n aīas **p**s. 79.
 sanctas ipse se trāsfert. **I**bi alia littera: **A**nima iusti thronus
 est dei. **b** **T**erra aūt scabellū pedum meozū. i. terre
 nos homines mea potestare atq⁹ recto iudicio comprimo et
 calco. **U**el celum sunt cōtemplatiui: in quibus quietā habet
 mansionē: **T**erra aūt sunt actiui: q⁹ dicunt scabellū pedū ei⁹:
 quia in illis imprimunt vestigia suarū operationū. **U**el pedes
 christi sūt extremi in ecclesia. i. pauperes vlt⁹ p̄dicatores. **H**o
 rum scabella sunt diuites terreni: qui sustentant et suppo
 rant eos / modicū de terra eis cōcedentes: vt possint deo va
 care. **D**icit ergo. **C**elum sedes mea etc. **B**reg⁹. **D**e⁹ im
 plendo omnia circūdat / et circūdando omnia implet: p̄siden
 do omnia sustinet / et sustinendo p̄sident: et cum totus vbicq⁹ sit
 per plenitudinē diuinitatis suę / dicitur tamē habitaculum et
 locus eius esse in his que sanctiora sunt: s̄m q⁹ ipse dicit: **C**e
 lū sedes mea. **E**t **P**s. **Q**ui habitat in q̄r i celis irridebit eos. **P**s. 2.
Ubicunq⁹ em̄ sit volūtas ei⁹: ibi ē habitaculū et domus dei:
 p̄cipue in angelis: quozum cōuersatio in celis est: et in sanctis

vsq; ad terrā pedes extendat. Sed fm hoc multū longas haberet tibias: **U**n possit queri ab eis: q̄t vine de burello sufficerent ei ad caligas faciēdas. Sequitur. **Q**ue est ista domus quā edificabitis mihi: q. d. puratis me locale et in templo tm̄ manentē: sed / que est ista domus quam edificabitis mihi / vt in ea includat: q. d. nulla potest esse tam magna q̄ me capiat: quia cglum et terram ego impleo. **E**t quis est iste locus quietis mee: id est in q̄ creditis me q̄derez: Quasi nullus est q̄ sufficiat ad hoc. In hoc ergo ad litterā elidit errorem eozū: qui deum loco capi estimabant. **U**nde. iij. Regl. viij. c. Si cglum et celi cglorum te capere nō possunt: q̄to magis dom⁹ hęc quā edificauit tibi. **I**tem. ij. Paral. ij. b. Quis poterit p̄ualere vt edificet ei dignam domum? **O**mnia hęc rē. q. d. Bene dico: q̄s ē iste loc⁹ quietis mee: Nullus: Quia omnia hęc: id ē omnia visibilia et ostensibilia: **M**anus mea fecit: et facta sunt / a me: vniuersa ista. q. d. non omnia sed etiā singula facta sunt a me: dicit domin⁹: et ex hoc sequitur q̄ nō possum capi ab eis. **A**d quē autē respiciam. q. d. non curo de templo vestro: nisi sermones meos timeatis / et humiles et penitētes sitis: Et hoc ē q̄ dicit: **A**d quem autem respiciā / oculo misericordiē. **N**isi ad pauperculū rebus vel humilē. **E**t contritū spiritu. i. de peccatis intime penitēte. **E**t tremētem sermones meos: id est meas cōminationes peccatoribus puulgatas formidātem. q. d. ad nullū alium respiciā nisi ad humilē penitētem tremētem / non sacrificia legalia offerentem. **U**nde subdit: **Q**ui immolat

Et. et quietis

Difficile

Ps. 10.

Alter * Celum multis modis dicitur

Ps. 18.

Ps. 113.

Ps. 10.

Ps. 8.

vero deorsum: vt scriptura loquit. **U**n Proverb. xxv. a. Cglū sursum / et terra deorsum: et cor regū inscrutabile. iij. Regl. viij. c. Deus in cglō desup / et super terrā deorsum. **P**s. Deus in cglō sedes eius: quia in nobilitati et excellētiōi creatura magis relucet auctoris potētia / sapientia / et bonitas. **M**arth. v. f. Dico vobis nō iurare omīno: neq; per cglum / quia thronus dei ē. **H**iero. Per hoc qd̄ hic dicit iudaicū conuincit errorem: qui putant inuisibilē deum et incorporeā et incōprehensibilē posse comprehendī: qd̄ quidem et ipse salomon ex tractor templi in oratione sua ad dominū proluxius profite tur. iij. Regl. viij. c. Si cglū et celi cglōz te capere nō possunt: q̄to magis dom⁹ hęc quā edificauit tibi rē. **A**c ne arbitrare / mur cglō q̄s et fra dei magnitudinē metiēdā: in alio loco de eo legimus: **Q**ui tenet cglū palmo / et terrā pugillo. s. xl. c. Per que ostendit / deus et forinsecus et intrinsecus et infusus et circūfus: dum in solo ambiente nō concludit / et pugillo claudit et palmo. **A**ug⁹. Deus est super omnia non elatus: infra omnia non depressus: extra omnia non exclusus: intra omnia non inclusus.

homīnibus: qui manētes in terra corpore / celestia mente cōtemplant. **M**orandū autē q̄ cglum multis modis dicit. **C**eli dicit trinitas. s. xliij. d. **A**scendā in cglum rē. id est ad equalitatem trinitatis: iā em̄ erat in cglō empyreo. **I**tem cglū dicit de⁹ parer. **P**s. **A** summo cglō egressio eius. **J**ob. iij. d. **Q**ui de cglō venit super oēs est. **I**tem filius dicit cglum. **P**s. **C**eli cglū dicit dñs. **I**tem homo assumptus dicit cglum: vt hic: **C**eli sedes mea ē. **E**t in **P**s. **D**ñs in cglō sedes eius. **I**tem cglum dicitur angeli. **S**en. i. a. **I**n p̄ncipio creauit deus cglum et terram. i. angelicā naturā et terrenā. **I**tem **P**s. **E**levata ē magnificētia tua sup cglōs. i. humanitas christi super angelos. **I**tem cglum dicit celestis cōuersatio. **P**hil. iij. d. **M**ostra cōuersatio in cglis est. **I**tem cglum dicit ecclesia. **M**arth. xij. l. **S**imile est regnū cglōz sagene rē. **I**tem cglū dicit scriptura sacra. s. xxx. iij. a. **C**omplicabunt sicut liber cglī. **I**tem cglū dicit anima sancta. s. i. a. **A**udite cglī et auribus p̄cipe terra. **S**ap. vij. d. **A**nima fusti thronus est dei. **I**tem cglū dicit religio: de qua habet. s. xliij. a. **V**bi dicit: **E**t extendēs cglōs solus. **I**tem firmamētū dicitur

ditur cglū. **S**en. i. a. **A**ppellauitq; firmamētū cglum. **I**tem apostoli dicit celi. **P**s. **C**eli enarrāt rē. **I**tem cglū dicit aer vt superbia. **E**ph. vi. b. **S**piritualia nequitiē in celestibus. **I**tem **M**arth. xij. a. **C**olucres celi comederunt illud. s. xxxij. a. **I**nebruiatus est in cglō gladius meus. **I**tem cglum dicit p̄dicatio euangelij. **J**ob. xxx. viij. c. **S**elu de cglō q̄s genuit: **S**reg⁹. **C**eli est eloquiū dei.

vniuersa ista / dicit domin⁹. **A**d quē autē respiciā / nisi ad pauperculū / et contritū spiritu et tremētem sermones meos:

vt omnia impleā et excedam: quomō tam rudes et stolidi estis / vt me in manufacto templo habitare credatis: **E**t quis est iste locus quietis: q. d. nullus est hic locus vt in eo quiescere possim. **M**eq; enim localiter alicubi quiescere possum. **M**arth. **J**udēi putabant et dicebant q̄ deus omnipotens nullo in loco esset super terram / nisi in templo qd̄ erat hierosolymis factū a salomone: estimantes illum localem esse / non recordantes q̄ salomō dixerat die dedicationis eiusdē templi. iij. Regl. viij. c. **E**rgo ne putandū q̄ deus habitet super terram: **S**i em̄ cglum et celi cglōz te capere nō possunt: q̄to magis domus hęc quā edificauit: sed respice ad orationē seruī tui. **I**tem. ij. Paral. ij. b. **Q**uis poterit p̄ualere / vt edificet ei dignā domū? **O**mnia hęc visibilia et inuisibilia: **M**anus mea fecit: id est potētia mea: **E**t facta sunt vniuersa / a me s; dicit dñs. **C**um ergo facta sint a me: quomodo caperēt me: ego em̄ in manufactis et i materialibus habitaculū nō habeo: quia cum sim spiritus / spirituale domū quero. **H**iero. **H**oc autē testimonio p̄betali vsus est stephanus **A**ct. vij. f. **S**alomon autē edificauit illi domū: sed nō excelsus in manufactis habitat: sicut per p̄phetam dicit: **C**elum mihi sedes est: terra autē scabellū pedum meozū: quā domum edificabitis mihi / dicit dñs: **I**tem paulus in eodē. xvij. f. **D**e q̄ fecit mūdū et q̄ in eo sunt: nequaquā in templis manufactis habitat. **S**ed vt ostēderet p̄pheta vbi esset locus quietis eius: quē spiritualiter per gratiā inhabitat: subiungit / dicens: **A**d quē autē respiciam: vt sed ad eū diuertā: et mansione in eo faciā: **N**isi ad pauperculū et contritū spiritu: et tremētem sermones meos. **P**auperculum / dicit: id est valde pauperem: contra diuitias. **E**t contritū spiritu. i. spiritualiter vel intime dolentem: contra delicias. **E**t tremētem sermones meos: contra ambitioēs et iactantias et p̄sumptiones. **T**imor em̄ omnem tumorē superbiē et p̄sumptionē impugnat et fugat: fm̄ q̄ dicit **S**ap. xvij. c. **N**ihil est em̄ aliud timor: nisi p̄sumptiois adiutorij. **I**n talibus habitat sapientia: et ad tales oculos misericordie suę dirigit / paupes meliores et in humilitate tremētes. s. lviij. c. **I**n sancto habitās et cum cōtrito et humili spiritu: vt viuificet spiritū humiliū et cor contritorū. **E**ccl. xv. d. **O**culi dñi ad timētes eum. **I**tem **E**ccl. xxxij. c. **A**d quē respicit: et quis est fortitudo eius: oculi dñi sup timētes eum / p̄tector potētis / firmamētū virtutis / tegimen ardoris et vmbra culū meridiani / deprecatio offēnsiois et adiutorij casuali exaltans animā et illuminās oculos / dans sanitatē et vitam et benedictionē. **H**ęc omnia cōfert deus et efficit in illis quos respicit: et in q̄bus mansione eligit. **E**t nota q̄ contra hęc tria q̄ hic dicit / dicit tria i **J**ob. xxvij. b. in q̄b sapientia nō q̄scit. **N**on enim inuenit in terra suauiter viuentiū. i. in delitiosis. **A**bysus dicit: nō ē in me. i. cor auari. **E**t mare loquit: nō ē me cum. i. mens impij et supbi. **I**mpij em̄ quasi mare seruēs et tu mescēs: sicut dicit. s. lviij. d. **V**el aliter. **A**d pauperculū rē **P**er hęc tria significat quomō se homo debeat habere q̄ntū ad p̄sentia / p̄terita et futura. **P**aupercul⁹ em̄ debet esse q̄ntū ad p̄sentia: vt nō solum sit pauper / sed pauperculus. i. valde humilis et modic⁹ i oculis suis: ita vt nihil horū ex se habere putet / sed totum ex gratia dei: contritus spiritu / pro p̄teritis peccatis: tremens ad sermones domini / pro p̄gnis futuris. **V**erba enim domini debent audiri et p̄ferri vt contritū

* Ps. Vox tonitru

Qui immolat bouem: in sacrificio. **Quasi qui interficiat virum.** q. d. mibi displicent oblationes vestre & sacrificia: q. cum sacrificijs iugitis homicidia. Nec vult dicere q. raris peccet immolans boue pro tempore illo: quantum interficiens hominem: sed vult dicere q. immolatio bouis non est ei accepta / si nec in terfecio hominis nisi forte deuotio offerentis / que pro tempore illo grata erat deo.

Qui immolat bouem: quasi qui interficiat virum: id est sacerdotes imolatores bouum & latrones occisores hominum / socij sunt. s. j. f. Principes tui infideles socij furum. Dece. vij. c. Balaad civitas operantis idolum: particeps sacerdotum in vna interficiendum pergeres de sicheim. **Qui mactat pecus:** quasi qui excerebret canem: id est quasi sanguine canis effundat super altare: cuius oblatio prohibita est: quia nec canis nec pecium canis fm legem offertur. Deut. xxiij. c. Non offeres in domo dñi dei tui mercedem meretricis: nec pecium canis.

Qui offert oblationem legalem. **Quasi qui sanguinem suillum offerat:** qd contra legem offertur: Leuit. xi. a. **Qui recordat thuris ad offerendum:** quasi qui benedicat idolo: id est quasi laudet & veneret idolum. q. d. nulla sacrificia vestra legalia accepto / sed detestor: quia facitis cum homicidio / rapina et cu alijs vitijs qbus pleni estis. Uti subdit. **Hec omnia:** id est pdicta sacrificia: **Elegerunt.** i. ex proprio arbitrio et voluntate sua / non mea fecerunt. Ipsi dico manentes: **In vijs suis:** id est in peccatis et concupiscentijs: que sunt vige eorum / non meq.

Et in abominationibus suis. i. in idolatrijs: et alijs peccatis & horredis & detestabilibus. **Animam eorum delectata est:** id est non ex surreptione sed ex animo in talibus delectationes querunt. **Unde et ego eligam illusiones eorum:** id est quibus illudant: Uel. i. illusiones illis competentes que respondeant nequitie eorum. q. d. Ipsi eligunt ex proprio consilio ea in quibus magis delectant: & ego eligam ex proprio iudicio illa tormeta & opprobria in quibus magis pfundant: vt sic ipsi elegerunt culpam de culpa: ita ego eis eligam penam de pena. Uel. **Ego eligam illosores eorum:** fm littera dñero. id est eligi permittam in principes & reges tales qui illudebant

eis: & qui adhuc **iter** * Ps. Vox tonitruus tui in rota: id est in illis qui circueunt templa ambiendo et amando ea. Tales enim dure increpandi sunt. Eccl. vij. a. Sermo domini potestate plenus est: et id timendum: nec dicere ei quis potest cur ita facis: Sequitur. **Qui imolat bouem &c.** dñero. Sublato altari teploque terreno qd humana construxerat manus: recte auferunt & vitium iudeorum: ne forsitan dicerent: Non tam stulti sumus vt deum putemus loco posse concludi: sed in separato ad sacrificandum loco victimas deo imolamus que in lege pcepte sunt. Ideo dñs per prophetam hic sacrificia eorum reprobat: que nunquam ei ppter se placuerunt: sed propter deuotionem offerentium: & propter figuram reru futurarum: & ne ea idolis immolarer. Ostendens ergo illa veniente veritate reprobanda et detestanda dicit: **Qui immolat bouem / quasi qui interficiat virum:** qd in lege prohibetur. Exo. xx. b. Non occides. q. d. vterque magna pena dignus est: & bouem imolans / & vtrumque perimens.

Qui mactat pecus. i. capram / vel ouem. **Quasi qui excerebret canem:** id est simile vel equalē facit abominationem / ac si super altare dei cerebrum canis effunderet: qd in lege phibitum est. Deut. xxiij. c. Non offeres mercedem meretricis: nec pecium canis in domo dei tui. Et bene canis & meretrix copulant: quia similitudinem libidinant. **Qui offert oblationem quilibet legalem:** **Quasi qui sanguinem suillum offerat:** qd in lege prohibet: Leuit. xi. a. **Qui recordat thuris in sacrificio.** i. vt offerat quod lex precepit Leuit. ij. a. pugillum plenum simile & olei / ac torum thus & po-

nat memoriale super altare: **Quasi qui benedicat idolo:** id est par committit sacrilegium ac si benediceret idolo. Paria enim sunt hec sacrificia sacrificijs idolorum. Tantumdem enim perditionis est seruire carnalibus obseruantijs et salutem per eas querere / qm idola querere: Nam ponere sacrificia / & querere spem salutis et iustificationis vbi non est idolatria est. Si quis igitur in his sanctitatem & iusticiam putet esse / idolatria est: que reus et credens salutem vbi non est: et vmbra adhuc seruare / nega-

Qui recordat thuris / quasi qui benedicat idolo. Hec omnia elegerunt in vijs suis: et in abominacionibus suis aia eorum delectata est: vñ & ego eligam illusiones eorum

re est veritatem aduenisse. Nam si adhuc seruat / aut significat non fuisse pmissus christus: aut adhuc promittit venturus: et negatur venisse: crimen est par idolatrie. Simile habet. s. j. c. Quo mihi multitudinem victimarum vestrarum dicit dñs: Plenum sum: Holocausta arietum: & adipem pinguium: & sanguinem vitulorum & agnorum & hircorum nolui. Glo. vñq. Itē dñere. vj. e. Et qd mihi thus de saba offert: Et. j. eodē. Holocaustomata via non sunt accepta: victimę vestre non placebunt mihi. Itē dñere. vj. e. Non pcepti eis in die qd eduxi eos de fra egypti de verbo holocaustomatum & victimarum: s. h. verbu pcepti eis dices: Audite vocem meam: et ero vobis deus: et vos mihi populus. Amos v. f. Non capiam odorem vestrorum: q. si obtuleritis mihi holocaustomata et munera / non suscipiam vota pinguium vestrorum. Et. j. eodē. g. Nunquid hostias & sacrificia obtulistis mihi in deserto. xl. annis: Dicheg. vj. b. Nunquid placari potest deus in milibus arietum: aut in multis milibus hircorum pinguium: Dece. vj. c. Misericordiam volo et non sacrificium. Ps. Sacrificium & oblationem nolui: Itē. Nunquid mada-

cabo carnes taurozum &c: Balach. j. c. Dun non suscipiam de manu vestra: Ab ortu enim solis vsq. ad occasum magnus est nomen meum in gentibus. De his autē qui ritum legalem ad huc volunt tenere cum pfidis iudeis: subiungit. **Hec omnia / supradicta sacrificia.** **Elegerunt:** non mea voluntate / sed proprio arbitrio. Ipsi dico incedentes: **In vijs suis.** i. in proprijs traditionibus / non in mandatis dei. **Et in abominacionibus suis.** Uat. id est in peccatis q abominari debuerant. **Animam eorum delectata est.** i. studiose & ex animo delectati sunt in talibus. Uel vige malorum sunt operationes male: abominaciones autē sunt adinuentio / nes & peccatorum excogitationes. In his autē que abominat deus / delectant mali et exultant. Proverb. ij. c. Qui letatur cum male fecerint: & exultant in rebus pessimis. Job. xxx. a. Esse sub sensibus delicias copurabat. Sequitur. **Unde et ego eligam illusiones eorum:** id est quia elegerunt abominaciones: ideo ego eligam illusiones eorum. i. eis competentes. Et dicit / **ego eligam:** quasi de diuersis generibus illusionum et tormentorum inferam eis grauiora. Dicit ergo: **Eligam illusiones eorum:** id est eleganter illudam eis per Romanos fm sua merita. Uel fm dai. **Eligam illusiones eorum.** Illusiones posuit pro eo qd est illosores. Et est simile. ij. Thesal. ij. c. Dabit eis operationem iniquitatis: id est operationem diabolum scilicet vel antichristum. Illufores autē duobus modis possumus intelligere: vel pessimos principes et doctores / vt fuerunt scribe et pharisai: et malos sacerdotes / vt fuerunt filij belli. Uel alij dicunt illosores demones: quibus illi traditi sunt. Est ergo sensus: **Eligam illusiones eorum:** id est permittam eis dñari malos principes & doctores / scribas et pharisos et sacerdotes: vel romanos & demones. De quibus illosozibus dicitur. s. xxvij. d. Audite verbum dñi viri illosores: qui dominamini in populo meo. Similiter hodie multi illosores sunt in ecclesia: scilicet prelati qui oculos intuentium deludunt. Vident enim curam gerere animarum / cum curam gerant palearum: videtur dominari vitijs & omnibus succumbunt: videntur viuere animalia / & sunt idola mortua. ij. Pet. ij. a. Venient in nouissimis diebus illosores supra proprias concupiscentias ambulantes. Baruch. ij. b. Ubi sunt principes gentium: & qui

B

Ps. 39. Ps. 89.

Secunda pars.

B 2 * tium: & qui

vix clustratis et tēpli. Quē vox dī dñi: qz dño auxiliante eos vicerūt. Sic ergo mali confundent p chaldeos: sed boni non pñdent ad vltimū: imo reuertent z multiplicabunt. **Uñ subdit:** **a Anteq̄ parturiret pepit.** Loquit̄ dñs sion siue de hierusale: q̄ dicit̄ peperisse añ parturitionē. i. anteq̄ videre/ tur dolores partus su/ stinuisse. Loquit̄ em̄ de sion ad similitudi/ nem matris. q. d. citis/ sime et insperate ge/ runt filios: sicut si mu/ lier aliq̄ subito libera/ ret a partu: posset di/ ci peperisse añ partu/ ritionē. i. anteq̄ mul/ tos dolores sustinuis/ set: sicut aliq̄ mulieres solēt sustinere: Vel si/ cur aliq̄s qui cito facit aliqd̄ z subito complet illud/ dicit̄ cō/ plesse anteq̄ inceperit. i. anteq̄ videre inceperit. **b Ante**

100.18.c

a Anteq̄ parturiret peperit:
b anteq̄ veniret partus eius
c peperit masculū. Quis au/ diuit vnq̄ tale: z quis vidit huic simile? Nunquid par/ turiet terra in die vna: aut parietur gens simul? quia parturuit z peperit sion fili/

os suos. Nunquid ego q̄ alios parere facio: ipse nō pariam dicit dominus? Si ego qui generationē ceteris tribuo sterilis ero: ait dominus deus tuus. Letamini cum hierusalem: et exultate in ea omnes qui diligitis eam.

Anteq̄ pturiret pepit: qz sine dolore pepit beata maria christū. Uñ i antiphona. **Melciēs mat̄ virgo virū zc.** **Anteq̄ veniret ptus eius pepit masculū:** Mō em̄ p natura lem tps successione: sed p mirabile gr̄e collationē pepit: licz tēpus seruauerit alijs mulierib⁹ statutū pariēdi post pceptū. **Aliter fm̄ dñi.** Anteq̄ pturiret virgo maria z anteq̄ veniret ptus eius genuit de⁹ pater masculū sine tpe/ verbū. i. z filiū suū fortissimū: p quē fecit z gubernat oīa: quē in tpe cōcepit et pepit virgo maria. De isto masculo dī Apoc. xij. b. **Peperit mulier filiū masculū qui rector⁹ erat oēs gentes in virga ferrea. i. i rectitudine virgē: z duricia penitentiē.** Irē fili⁹ pturūt z pepit filios i cruce. Uñ. s. xlvj. a. **Qui portamini a meo vtero: qui gestamini a mea vulua.** Irē platus ē mater. Gal. iij. c. **Filioli mei quos sterū pturio/ donec forme⁹ chzibus in vobis.** Irē qlibet debet parere masculū. i. bonū. ppositum in virile opus pducere. **Matth. xij. d. Quicūq̄ fecerit volūtatē patris mei q̄ i celis ē: ille me⁹ frater/ soror z mī ē.** Mō dicit̄ p: qz boni opīs mīres sum⁹. **Cōcepit em̄ liberū arbitriū a gr̄a tanq̄ a pte.** Auctoritas em̄ boni opīs ē i deo vlt in gr̄a/ nō i libero arbitrio. Sed q̄. **Quis audiuit vnq̄ tale et q̄s vidit huic simile?** Nunq̄ em̄ tale quid sup terrā accidit: vt in breui tpe crederēt oēs nationes/ z de vniuersis gētib⁹ vna gens fieret christianoz: z cōpleret dictum apli. ij. Cor. v. d. **Cetera transferūt/ et ecce oīa facta sunt noua.** Uñ subdit̄ ad huc. **Nunquid parturiet terra in die vna aut parietur gens simul: qz pturuit z peperit sion filios suos:** Apli em̄ filios suos tanq̄ vna die et simul genuerūt: qz i christo/ q̄ lux ē z dies: vt dī Job. xij. g. z. vij. b. z i volūtatē fidei eos puerterūt. **Et nota q̄ dicit̄ parturuit z peperit/ Parturuit exhortādo fatigata: peperit pueredo letificata.** Ecclesia em̄ q̄ prius anteq̄ parturiret pepit: postea vt pareret pturuit: qz vt filios deo generare posset/ multis conatib⁹ enira ē: et multis dolorib⁹ cruciata/ verbū dei p̄dicās: z eos quos intra vterū charitatē portabat/ in fide vlt in bona puerfatiōe genuit. Sed qz a deo factū est istud/ ideo pulchre subligit̄. **Nunquid ego qui alios parere facio/ carnaliter oēs/ z cōmuniter oēs creo.** **Ipse nō pariat dicit dñs: q. d. immo: ego em̄ qui oēs hoies creau ex nihilo: creabo mibi ex omib⁹ gentib⁹ ecclesiā vnā/ que edificat̄ de lapidib⁹ viuīs. i. Pet. ij. a. Uñ subdit̄.** **Si ego q̄ generationē ceteris tribuo sterilis ero ait dñs: q. d. Mō: immo filios spūales mibi multiplicabo: q̄ ceteris do carnales.** Vel non sterilis ero a filio cōterno ego eternus: qui temporalibus do filios tpales. **Letamini cū hierim.** Inuitat angelos/ vel aplos/ vel quolibet eccleie filios: vt gaudeāt de bonis hierim. q. d. **Ō angeli z apli tristes de p̄ditōe iudgorū infidelitū/ letamini psolati de fide et salute gentiū: de q̄bus edificat̄ ecclesia.** **Et hē.** **Letamini corde: o angeli/ o apli o fideles filij: m̄ hē hierim: m̄ hē vza cęlesti: z cū ecclesia p̄fēti de gētib⁹ collecta.** **Et exultate/ voce z corpe pāden tes signa leticię.** **Ō in ea. i. pro ea. i. p fide cōuersoz/ q̄ in ea numero habitāt z merito.** **Ō dēs q̄ diligitis eam.** Soli em̄ habētes celū z dilectionē animaz/ gaudēt z exultāt

tyrīb⁹: z alte clamauit in p̄fessorib⁹/ vt filios deo in fide generaret: ita vt recte dicat̄ de ea: **Mulier clamabat parturēs: z cruciat̄ vt pariat.** Et. ij. eodē dicit̄: **Parturuit z pepit sion filios suos.** In vltimo aut̄ statu q̄ nūc ē ecclesia sine i ptu parturit. **Mulier em̄ sūt dolores ecclie: s̄ pauci filij multiplicant̄. s̄: xxxvij. a. Generūt filij vsq̄ ad partū: z nō est vtr⁹ pariēdi.** Uñ **ltere. iij. e. Ventrē meū doleo/ ventrem meū doleo.** Vel ecclesia prurit masculū: quō suo gremio eligit vlt rē plātū. Sed tales vult pharao in flumī/ ne p̄ccere diuitiarū: **Exo. j. d. Irē de beata virgine expōit. a**

Al. t dolore.

Al. t cunctis.

Anteq̄ pturiret pepit: qz sine dolore pepit beata maria christū. Uñ i antiphona. **Melciēs mat̄ virgo virū zc.** **Anteq̄ veniret ptus eius pepit masculū:** Mō em̄ p natura lem tps successione: sed p mirabile gr̄e collationē pepit: licz tēpus seruauerit alijs mulierib⁹ statutū pariēdi post pceptū. **Aliter fm̄ dñi.** Anteq̄ pturiret virgo maria z anteq̄ veniret ptus eius genuit de⁹ pater masculū sine tpe/ verbū. i. z filiū suū fortissimū: p quē fecit z gubernat oīa: quē in tpe cōcepit et pepit virgo maria. De isto masculo dī Apoc. xij. b. **Peperit mulier filiū masculū qui rector⁹ erat oēs gentes in virga ferrea. i. i rectitudine virgē: z duricia penitentiē.** Irē fili⁹ pturūt z pepit filios i cruce. Uñ. s. xlvj. a. **Qui portamini a meo vtero: qui gestamini a mea vulua.** Irē platus ē mater. Gal. iij. c. **Filioli mei quos sterū pturio/ donec forme⁹ chzibus in vobis.** Irē qlibet debet parere masculū. i. bonū. ppositum in virile opus pducere. **Matth. xij. d. Quicūq̄ fecerit volūtatē patris mei q̄ i celis ē: ille me⁹ frater/ soror z mī ē.** Mō dicit̄ p: qz boni opīs mīres sum⁹. **Cōcepit em̄ liberū arbitriū a gr̄a tanq̄ a pte.** Auctoritas em̄ boni opīs ē i deo vlt in gr̄a/ nō i libero arbitrio. Sed q̄. **Quis audiuit vnq̄ tale et q̄s vidit huic simile?** Nunq̄ em̄ tale quid sup terrā accidit: vt in breui tpe crederēt oēs nationes/ z de vniuersis gētib⁹ vna gens fieret christianoz: z cōpleret dictum apli. ij. Cor. v. d. **Cetera transferūt/ et ecce oīa facta sunt noua.** Uñ subdit̄ ad huc. **Nunquid parturiet terra in die vna aut parietur gens simul: qz pturuit z peperit sion filios suos:** Apli em̄ filios suos tanq̄ vna die et simul genuerūt: qz i christo/ q̄ lux ē z dies: vt dī Job. xij. g. z. vij. b. z i volūtatē fidei eos puerterūt. **Et nota q̄ dicit̄ parturuit z peperit/ Parturuit exhortādo fatigata: peperit pueredo letificata.** Ecclesia em̄ q̄ prius anteq̄ parturiret pepit: postea vt pareret pturuit: qz vt filios deo generare posset/ multis conatib⁹ enira ē: et multis dolorib⁹ cruciata/ verbū dei p̄dicās: z eos quos intra vterū charitatē portabat/ in fide vlt in bona puerfatiōe genuit. Sed qz a deo factū est istud/ ideo pulchre subligit̄. **Nunquid ego qui alios parere facio/ carnaliter oēs/ z cōmuniter oēs creo.** **Ipse nō pariat dicit dñs: q. d. immo: ego em̄ qui oēs hoies creau ex nihilo: creabo mibi ex omib⁹ gentib⁹ ecclesiā vnā/ que edificat̄ de lapidib⁹ viuīs. i. Pet. ij. a. Uñ subdit̄.** **Si ego q̄ generationē ceteris tribuo sterilis ero ait dñs: q. d. Mō: immo filios spūales mibi multiplicabo: q̄ ceteris do carnales.** Vel non sterilis ero a filio cōterno ego eternus: qui temporalibus do filios tpales. **Letamini cū hierim.** Inuitat angelos/ vel aplos/ vel quolibet eccleie filios: vt gaudeāt de bonis hierim. q. d. **Ō angeli z apli tristes de p̄ditōe iudgorū infidelitū/ letamini psolati de fide et salute gentiū: de q̄bus edificat̄ ecclesia.** **Et hē.** **Letamini corde: o angeli/ o apli o fideles filij: m̄ hē hierim: m̄ hē vza cęlesti: z cū ecclesia p̄fēti de gētib⁹ collecta.** **Et exultate/ voce z corpe pāden tes signa leticię.** **Ō in ea. i. pro ea. i. p fide cōuersoz/ q̄ in ea numero habitāt z merito.** **Ō dēs q̄ diligitis eam.** Soli em̄ habētes celū z dilectionē animaz/ gaudēt z exultāt

Quinta pars.

gaudete cū ea gaudio
cleric⁹ debet loq̄ de tēplo. i. de diuinis. Sequit̄. **a Anteq̄ parturiret zc.** Post destructionē iudgorū/ loq̄ de multiplicationē gētiū: **Reprobata em̄ synagoga/ edificat̄ z mltificat̄ ecclesia.** Et hoc ē q̄ dicit̄: **a Anteq̄ parturiret peperit: anteq̄ veniret part⁹ eius pepit masculū. i. citissime z insperate multiplicati sunt filij eccleie: vt sicut mater sine dolore parturitōis videat̄ partū effudisse.** Dicit̄ aut̄ ecclesia parere masculū/ z beata virgo/ z deus/ z platus/ z subdit̄. **Ecclesia em̄ i velocitate tps: c Peperit masculū:** id est pplm̄ fortē: qñ vna die crediderūt/ tria milia. Act. ij. g. **Et alia die quinq̄ milia:** Act. iij. a. **Ecclesia q̄ anteq̄ parturiret peperit: qz anteq̄ p̄secutionis multas angustias pateret/ mltiplicē spūaliū filioz sobolē edidit.** **b Et anteq̄ veniret part⁹ ei⁹. i. anteq̄ videre⁹ posse generare filios.** **c Peperit masculū. i. fortē populū:** Subito em̄ ad fidē multitudine cōuersa est iudgoz: z gentiliū fortū in fide/ z strenuozū in opatione. Sed cōtra Apoc. xij. a. **Mulier clamabat parturēs z cruciat̄ vt pariat.** Ecclesia em̄ clamādo parturit/ q̄stū ad verba: et cruciat̄ q̄stū ad exempla: quō ergo dicit̄ hic: anteq̄ parturiret peperit: **Solutio. Triplex ē stat⁹ eccleie: Primitiuus: medi⁹ z vltim⁹.** In p̄mo statu sine parturitōe peperit: qñ sine difficultate et obstaculo multa milia ad fidē cōuertit. In scdo aut̄ statu cū parturitōe pepit: qñ dira sustinuit i mar

gaudete cū ea gaudio
cleric⁹ debet loq̄ de tēplo. i. de diuinis. Sequit̄. **a Anteq̄ parturiret zc.** Post destructionē iudgorū/ loq̄ de multiplicationē gētiū: **Reprobata em̄ synagoga/ edificat̄ z mltificat̄ ecclesia.** Et hoc ē q̄ dicit̄: **a Anteq̄ parturiret peperit: anteq̄ veniret part⁹ eius pepit masculū. i. citissime z insperate multiplicati sunt filij eccleie: vt sicut mater sine dolore parturitōis videat̄ partū effudisse.** Dicit̄ aut̄ ecclesia parere masculū/ z beata virgo/ z deus/ z platus/ z subdit̄. **Ecclesia em̄ i velocitate tps: c Peperit masculū:** id est pplm̄ fortē: qñ vna die crediderūt/ tria milia. Act. ij. g. **Et alia die quinq̄ milia:** Act. iij. a. **Ecclesia q̄ anteq̄ parturiret peperit: qz anteq̄ p̄secutionis multas angustias pateret/ mltiplicē spūaliū filioz sobolē edidit.** **b Et anteq̄ veniret part⁹ ei⁹. i. anteq̄ videre⁹ posse generare filios.** **c Peperit masculū. i. fortē populū:** Subito em̄ ad fidē multitudine cōuersa est iudgoz: z gentiliū fortū in fide/ z strenuozū in opatione. Sed cōtra Apoc. xij. a. **Mulier clamabat parturēs z cruciat̄ vt pariat.** Ecclesia em̄ clamādo parturit/ q̄stū ad verba: et cruciat̄ q̄stū ad exempla: quō ergo dicit̄ hic: anteq̄ parturiret peperit: **Solutio. Triplex ē stat⁹ eccleie: Primitiuus: medi⁹ z vltim⁹.** In p̄mo statu sine parturitōe peperit: qñ sine difficultate et obstaculo multa milia ad fidē cōuertit. In scdo aut̄ statu cū parturitōe pepit: qñ dira sustinuit i mar

de cōuersione pctōz

Gaudete cum ea gaudio de eius prosperitate. **U**niuersi qui lugetis super eam pro eius captiuitate et afflictione. **G**audete dico ita: **U**t sugatis et replemini ab vberibus consolationis eius. Loquitur de hierusalē quasi de matre pluribus filiis lac presentē: et de populo loquitur quasi de filiis parulis qui delectantur in vberē. **U**n̄ adhuc scribit. **U**t mulgeatis lac consolationis vel prosperitatis. **U**el abundantiam lactis significat in terra illa et mellis: per hoc quod dicitur: **S**ugate et mulgeatis: sicut dicitur Deut. xxxij. b. **U**t sugeret mel de petra: oleum de saxo durissimo: butyrum de armēto et lac de ouibus etc. **E**t delitijs affluatis ab omnimoda gloria eius. Pro magnis enim delitijs reputabitur videre plenam et pristinam gloriam ipsius hierusalem: sicut hęc gloria maior erit. **Q**uia hęc dicit dominus: ecce ego declinabo super eam. i. sup hierusalē: **Q**uasi flumē pacis: id est dabo eis pacem quasi flumen. i. pacem copiosam et indeficientē: sicut exponit Andreas. **E**t quasi torrentē inundantē gloriam gentium: declinabo. i. sup eam. **Q**uasi sugatis: id est ego plures faciam profelytos de gentibus qui ad eos sicut torrens inundans in velocitate et multitudine conuertentur: quod erit ad gloriam hierusalē: et ad delectationē vestram. **U**el Gloria gentium. i. diuitias in quibus gētes gloriabuntur: dabo vobis: sicut exponit Andreas. **Q**uam sugeritis: id est ita in gloria eorum delectabimini: sicut pueri in sugendo lac delectantur. **A**d vbera portabimini: et super genua blandient vobis. Prosequitur metaphoram paruulorum sugentium. q. d. sicut matres paruulos ad vbera portat: ut portado eos reficiat: et sup genua eos sustinēdo consolant: et eis blandiunt: ita gētes et nationes et reges etiā eam vobis lac diuitiarum et deliciarum ministrabunt: et vos sustētabunt: sicut etiam quod habet. s. l. c. **E**t suger lac gentium: et in manilla regum lactaberis. **U**bi sicut litterā Septuaginta habet: Diuitias regum comedes. **A**d vbera mea portabimini: et super genua blandient vobis.

B **U**t mulgeatis lac consolationis vel prosperitatis. **U**el abundantiam lactis significat in terra illa et mellis: per hoc quod dicitur: **S**ugate et mulgeatis: sicut dicitur Deut. xxxij. b. **U**t sugeret mel de petra: oleum de saxo durissimo: butyrum de armēto et lac de ouibus etc. **E**t delitijs affluatis ab omnimoda gloria eius. Pro magnis enim delitijs reputabitur videre plenam et pristinam gloriam ipsius hierusalem: sicut hęc gloria maior erit. **Q**uia hęc dicit dominus: ecce ego declinabo super eam. i. sup hierusalē: **Q**uasi flumē pacis: id est dabo eis pacem quasi flumen. i. pacem copiosam et indeficientē: sicut exponit Andreas. **E**t quasi torrentē inundantē gloriam gentium: declinabo. i. sup eam. **Q**uasi sugatis: id est ego plures faciam profelytos de gentibus qui ad eos sicut torrens inundans in velocitate et multitudine conuertentur: quod erit ad gloriam hierusalē: et ad delectationē vestram. **U**el Gloria gentium. i. diuitias in quibus gētes gloriabuntur: dabo vobis: sicut exponit Andreas. **Q**uam sugeritis: id est ita in gloria eorum delectabimini: sicut pueri in sugendo lac delectantur. **A**d vbera portabimini: et super genua blandient vobis. Prosequitur metaphoram paruulorum sugentium. q. d. sicut matres paruulos ad vbera portat: ut portado eos reficiat: et sup genua eos sustinēdo consolant: et eis blandiunt: ita gētes et nationes et reges etiā eam vobis lac diuitiarum et deliciarum ministrabunt: et vos sustētabunt: sicut etiam quod habet. s. l. c. **E**t suger lac gentium: et in manilla regum lactaberis. **U**bi sicut litterā Septuaginta habet: Diuitias regum comedes. **A**d vbera mea portabimini: et super genua blandient vobis.

Difficile de conuersione peccatorum. **C**haritas enim non gaudet super iniquitate: congaudet autē veritati. **I**. Cor. xij. b. **E**x hoc patet quod illi qui dolent quando socij sui vel carnales amici intrant religionē: vel bona alia faciunt: non diligebant illos. **G**audete cum ea gaudio vniuersi: non solum omnes: sed singuli. **U**niuersi qui lugetis: vel iugebatis super eam: vos. i. apostoli: qui doleris de perfidia iudeorum: gaudete de multitudine gentium puerfay. **U**el: **G**audete cum ea gaudio vniuersi qui lugetis super eam: id est qui lugetis damna que patitur ecclesia in quibusdam: gaudete in lucris que adificatur in alijs. **U**el: **G**audete qui lugetis. q. d. continue gaudium gratie usquequo perueniatis ad habitaculum celestis gaudij et leticie: **D**e quo dicitur Job. xvj. e. quod gaudium vestrum nemo tollet a vobis. **Q**uod gaudium lugentibus datur: quia illi participes sunt consolationum qui socij sunt passionum. **I**. Cor. j. b. **S**icut socij passionis estis: sic eritis et consolationis. **I**deo iusti etiam in presenti gaudent in tribulationibus: sicut dicit apostolus **I**. Cor. j. d. **G**audeo in tribulationibus meis etc. **E**t **I**aco. j. a. **O**mnne gaudium existimate fratres etc. **D**icitur. **G**audete cum ea gaudio vniuersi qui lugetis super eam: id est gaudete o paruuli ecclesie cum matre vestra in tribulationibus lugentes. **E**t loquitur vel ad paruulos ecclesie: vel ad apostolos. **D**upliciter enim potest legi. **G**audete dico ita ut sugatis et replemini ab vberibus consolationis eius: id est ut sugatis lac vberum quo vel quibus consolatur hierusalē: id est ecclesia. **U**bera enim sunt duo testamenta. **I**n istis vberibus sugitur lac a paruulis: et in paruulis sugitur a presertim: quia perfecte subditorum consolatio est et refectio presertim. **L**ac ergo trahit ab vberibus: quia de nouo et vete

ri testamento trahunt verba et exempla: quibus nutriuntur et consolant paruuli: quando per verba simplicis et fidelis doctrinę edificant ad fidem: et per exempla roborantur ad bonam operationem. **H**ęc vbera etiam sugunt presertim: quando in fide subditorum et bona operatione delectantur.

hęc dicit dominus: **E**cce ego declinabo super eam quasi flumē pacis: et quasi torrentē inundantē gloriam gentium: quam sugeritis. **A**d vbera portabimini: et super genua blandient vobis.

Ut mulgeatis et delitijs affluatis: hoc est ut affluatis eorum simplici fide: et perfectione eorum abundetis. **E**t **U**el Ab omnimoda gloria eius: id est a scientia diuinitatis et humanitatis christi: quam habet ecclesia. **S**ancta enim ecclesia in omnibus

et operationem: in alijs autem affluit omnimoda gloria. i. charissimum abundantiam et scientia diuinitatis et humanitatis christi. **S**ancti enim presertim dicatores in omnibus delectantur: tanquam carpentes ab alijs. **S**equitur. **Q**uia hęc dicit dominus: **E**cce ego declinabo super eam quasi flumē pacis: id est delectare faciam super eam plenam et perseuerantē pacis affluentiam. i. spiritus sancti abundantiam: quo reconciliamur deo et angelis et quo quiete et pacifice inter proximos conuersamur. **E**t dicit. **D**clinabo: id est a iudeis superbis ad gētes humiles declinare et descendere faciam. **H**umilibus enim datur gratia: et ad valles declinat aquarum copia. **P**s. **I**nter mediū montium: id est in vallibus pertransibunt aque: id est gratie. **E**t quasi torrentem inundantē gloriam gentium quam sugeritis. i. multitudinem gentium et fortitudinē earum ad fidem conuertā abundanter et affluenter: ita ut in eis delectemini. q. d. duo dabo ecclesie: copiam. i. charissimam et gratiarum: hoc est vnum flumen: et multitudinē conuersorum: hoc est aliud. **U**el fluius vnus est abundantia pacis quantum ad proximos: alius est torrens glorie gentium: id est timor quo ad deum: **G**loria enim gentium est timor domini: sicut dicit **E**ccl. x. c. **G**loria diuinitum honoratorum: et pauperum timor dei est. **D**e primo fluuiō dicit. s. l. xij. d. **U**tinam attendisses mandata mea: facta fuisset quasi flumē parua. **D**e secundo subditur. **E**t iusticia tua sicut gurgites maris. **I**usticia enim refertur ad timorem: quia timor domini iustificat: **P**eccatum enim expellit: ut dicit **E**ccl. j. c. **B**aruch. liij. b. **S**i in via dei ambulasses: habitasses vtiq; in pace super terrā. s. l. iij. d. **D**ona multitudinē pacis filijs tuis. **E**ccl. xxxix. c. **B**enedictio illius quasi flumē inundabit. **U**el primus fluius est fluius gratie: secundus est torrens doctrinę. **P**rimus dicitur fluius pacis: quia per gratiam obtinemus peccatorum veniā. **S**ecundus dicitur torrens glorie gentium: quia in doctrina ecclesie est gloria audientis turbę. **D**e istis fluuijs dicit in **P**s. **F**luminis impetus iustificat ciuitatē dei. **I**re **J**oh. vij. f. **Q**ui credit in me sicut dicit scriptura: flumina de ventre eius fluent aque viue. **S**equitur. **A**d vbera portabimini: et super genua blandient vobis. **L**oquitur ad gētes credituras: quibus triplex officium exhibendum est ab apostolis: et similiter subditis exhibendum est a presertim: **L**actatio: portatio: et blanditio. **D**ebent enim lactando portare eos. i. docendo et instruendo eos supportare in infirmitatibus eorum. **U**el portare debent eos: id est per bona exempla eos ad meliora peruehere: ut non timore lactent: sed exemplo ad bona puebant. **J**o dicit: **A**d vbera: consolationis predicatio: portabimini: adiuncto exemplo bonę puerfationis. **U**el ad vbera portabimini. i. supportabimini: sicut illud **Gal. vi. a**. **S**i preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto etc. **S**ed quod frequenter onus grauat portatē et asportatē reddit: sicut habet exemplum de moyse **Numeri. xi. c**. **U**numquid ego concepisti hanc multitudinē: vel genui eam: ut dicas mihi: porta eos in sinu tuo quemadmodum solet nutrix portare infantem etc. id subdit. **E**t super genua blandient vobis. q. d. portado vos non exasperabit vos: sed consolabit et blande vob loquent: sicut nutrix paruulo ploranti blandit et frangit vocem suam: loquens et blandiens puero. **P**resertim enim cum paruulis non debet loqui

Ps. 119

Ps. 46

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible due to fading and angle.]

Genua blandiet vobis: id est ego lactabo vos et susten-
 tabo dicit dominus: sicut mater filium paruulum. Unde subdit.
 a **Quomodo si cui mater blandiat: ita ego conso-**
 labor vos: lac prosperitatis vobis copiose fundedo: lachry-
 mas miserie et calamitatis abstergendo / super genua patien-
 tie mee suppo: tando.
 c **Et in hierusalem**
 consolabimini: qua-
 do ad eam de captiui-
 tate prospere reuert-
 mini. **Uidebitis**
 et implera q̄ mo au-
 ditis p̄missa. **Et**
 gaudebit cor ve-

stra quasi herba germinabunt: id est vos qui fuistis
 quasi ossa arida et mortua in captiuitate: reuiuiscetis / et flore-
 bitis ad humore prosperitatis / et liberatiōis de captiuitate: sicut
 herba q̄ in hyeme mortua est: in vere autē rediuiua est. **Un-**
de hic p̄pheta duplicē seruat metaphora: ossium et herbarū.
 De ossibus simile habetur **Ezech. xxxvij. b.** vbi dicit. **Ossa**
arida audite verbū dñi: Hęc dicit dñs deus ossibus his: Ec-
ce ego immittā in vos spiritū et viuetis rē. De herbis simile
habef. s. xliij. a. Germinabunt inter herbas quasi salices iux-
ta p̄terfluentes aquas. Et cognosceť manus do-
mini seruis eius: id est potentia domini / vel largitas eius
cognosceť in seruoꝝ liberatiōe / et bonoꝝ collatione. h. Et
indignabit inimicis suis. q. d. p̄dicta bona faciet bonis iu-
deis: sed malis et incredulis voci domini / destruet et vastabit.
 Unde subdit. **Quia ecce dominus in igne veni-**
 et: quod factum est quādo exercitus babilonis ciuitates iu-
 de destruxit et combussit / et etiam hierusalem: et septius etiā
 pro peccatis suis combussę sunt ciuitates eorum et edificia.

Et quasi turbo
 nō debet loqui plena voce: sed ficta et mansucta: quia sicut di-
 cit **Ps. 89.** Superuenit mansuetudo et corripimur. Paruulus
 terre plena voce: qui ficta voce quiescit et placat. Ad vbera
 portauit apostolus illos quibus dicebat: **Tanq̄ paruulis in**
christo lac vobis potum dedi nō escam. j. Cor. ij. a. Et sup-
genua: id est super exempla bonoꝝ operum suozū blan-
diatur eis: quibus dicebat Phil. iij. b. Quęcūq; sunt ve-
ra / quęcūq; pudica / quęcūq; iusta / quęcūq; amabilia / quęcū-
q; bone fame: siqua virtus / siqua laus disciplinę: hęc cogitate
quę et didicistis / et accepistis / et audistis et vidistis in me: hęc
agite et deus pacis erit vobiscū. Itē Ro. xij. a. Obsecro vos
per misericordiā dei vt exhibeatis corpora vestra hostiam
deo rē. Vox ista est blandientis. Item. j. Pet. ij. c. Obsecro
vos tanq̄ aduenas et peregrinos rē. Itē sicut nutrix quādo
vult paruulo blādiri / dat ei quicquid habet / vt puer quiescat
a fetu: Ita apostolus faciebat. j. Thessal. ij. b. Tanq̄ si nu-
trix foueat filios suos: ita desiderātes vos cupide / volebam
tradere vobis nō solum euangeliū dei: sed et animas nostras.
Similiter et ceteri sancti doctores portauerunt et portant mo-
re matrū ad vbera doctrine paruulos suos: et in exemplis bo-
noꝝ operū velut in genibus fouēdo eos sustentant ac blan-
diunt eis vt proficiant. Nam q̄ in genibus opera designen-
tur / ex historia geodeonis cognoscimus: vbi trecēti viri qui re-
cto genu aquā biberant vicisse referunt: Judic. vij. b. Aqua
enim est sacra scientia: genu autē rectū est operatio ad cęlum
erecta: Recto autē genu aquā bibit: q̄ cū recta operatione sa-
cram scripturā addiscit: vt prius faciat sibi q̄ doctrine intē-
dat. Qui enim prius fecerit / facilius postmodū addiscit: quia
intellectus bonus omnibus facientibus eū. a. Quomodo si
cui mater blādiat: ita ego cōsolabor vos. Glo. Om-
nipotēs deus tanq̄ misericors et miserator: in modo aquile / mo-
do gallinę modo matri blandiēti se comparat: vt nos saltem
blanditijs alliciat. Mater enim maximū habet affectum ad
filios: gallina et aquila ad pullos. Aquila enim vt dicit Glo.
plus omnibus bestijs / iumentis / pecudibus / aibusq; fetus
diligit / vt aiunt qui de animantium scripsere naturis. Dicit

ergo: Quomodo si cui mater blandiat rē. i. sicut ma-
ter paruulo flenti blanditur vocem frangendo et fingendo / la-
chrymas manibus proprijs abstergendo / poma et alia ama-
bilis et tribuēdo: b. Ita ego cōsolabor vos / blāda locu-
tiōe: lachrymarū absterfione: bonoꝝ collatione. Nō em̄ so-
lum sic mater vestra:
s plusq; mater. s. xlix.
d. Nunquid potest
mater obliuisci infan-
tē suū / vt nō misereat
filio vtēri sui: et si illa
oblita fuerit / ego tñ nō
obliscar tuī. Eccl. iij.
b. Diserebit tui ma-

tra q̄si herba germinabunt.
Et cognosceť manus do-
mini seruis eius: et indigna-
bitur inimicis suis. Quia
ecce domus in igne veniet:
 glis q̄ mater. Et nota q̄ dupliciter mater cōsolat paruulū
 flētē. Primo em̄ dicit ei: Bone fili / q̄s fecit tibi h: q̄re fles: q̄re
 luges / dic mihi: et tūc puulus magis erūpit in flētū / quanto
 magis q̄rit a matre causa flēt: et licet magis ploret / tñ ē et cō-
 solatio vox matris flētū inquirētis. Postea mater alio mo-
 do blandit ei: dādo ei aliquid et lachrymas abstergendo et
 ad vbera subleuando. Eodem modo dominus paruulis suis
 lugentibus dat consolationem duplicem: vnam in p̄sentī
 aliam in futuro. Primo enim querit a paruulo causam fle-
 tus: quando ei ostendit et reuelat vallem miserie huius: et
 lutum sc̄cis: et sic paruulum consolando / magis ad legendū
 prouocat: In futuro autē omnino absterget lachrymas san-
 ctioꝝ ab oculis eozum: sicut dicit **Apoc. xxi. a. et s. xxv. c.**
Tūc eos ad vbera suę cōsolatiōis allocutionis et benedictio-
nis subleuabit / quādo dicit: Venite benedicti patris mei rē.
Et portabit ad locum eterne et hereditarie mansionis. Un-
de subdit. Et in hierusalem consolabimini: id est
in ecclesia cęlesti mea p̄sentia reficiemini et consolabimini:
qui hic in babilone consolationem noluistis: Sicut illi de
quibus dicitur **Luc. vj. d. Tę vobis diuitibus qui habetis**
hic consolationem vestram. Uidebitis rē. In hieru-
salem enim quę pacis visio interpretatur / videbitis sicuti est
gloriā creatoris: s̄m q̄ dicit Apostolus. Tunc videbimus
facie ad faciem. j. Cor. xij. d. Matth. v. a. Beati mundo
corde quoniam ipsi deum videbunt. j. Joh. ij. a. Tunc vi-
debimus eum sicuti est. Et gaudebit cor vestrum:
id est ex corde et intime gaudebitis: non superficialiter / sed
veraciter: quia medulle cordis in domino exultabunt in ei-
us aspectu. Joh. xv. e. Iterum video vos. i. faciam vos
me videre: et gaudebit cor vestrum rē. Et nota q̄ visionem
seq̄ gaudij. Ideo autē nos nō gaudem⁹ in sp̄ialib⁹: q̄ nō ea
videmus: id est nolumus videre. Tob. v. b. Quale gaudium
mibi erit qui in tenebris sedeo: et lumen cęli nō video: Et nō
tñ gaudium habebunt cordis: sed et corporis gloriā. Un-
de subdit: Et ossa vestra q̄si herba germinabunt:
id est de puluere reuiuiscēt atq; virescēt / et immarcessibilis
gloria vernabunt: sicut herba quę hyeme mortua est: in ve-
re autem rediuiua. s. xxvj. d. Expergiscimini et laudate qui
facetis in puluere. Daniel. xij. a. Qui dormiunt in puluere
tre euigilabūt. Job. xix. d. Rursū circūdabor pelle mea rē.
Ezech. xxxvij. b. Ossa arida audite verbum domini: Hęc di-
cit dominus ossibus his: ecce ego intromittam in vos et suc-
rescere faciā super vos carnes rē. Hęc autē ita debere intel-
ligi / sequētia declarāt eū. prius subdit. Et cognosce-
tur manus dñi seruis eius: et indignabit inimicis
suis: Quia ecce dñs in igne veniet rē. Manus dñi
dicit filius / vel potētia eius: et operatio siue vindicta / vel mu-
nificētia. Cognosceť autē manus domini / in iudicio
seruis eius. i. ad vtilitatem seruoꝝ suoz: quia dextera suę
potētię liberat eos / et munificētia sua coronabit eos: quādo
dicit eis: Venite bñdicti patris mei rē. b. Et indignabi-
bitur inimicis suis. i. omnibus q̄ eū ex corde non amauerūt:
q̄b⁹ dicit: Itē maledicti i ignē eternū: Quia ecce dñs
in igne veniet / ad iudiciū. In p̄mo aduentu venit in roze.
In secdo in igne. Prim⁹ aduentus fuit gr̄e et veniē. Sc̄ds erit
vindictę et p̄gne. Ipse autē in igne veniet: q̄ ignis ante ipm

Matth. 25.6.

Matth. 25.6.

Sexta pars

Ps. 96.

W 4 * p̄cedet et infāmabit

Et quasi turbo quadrigæ eius: id est currus eius. Lo/ quis enim de dño sub metaphora bellantis vel triumphantis imperatoris. Vel quadrigas dñi vocat ipsos currus chaldeorum/ et aliorum hostium iudaici populi: qui in tanta multitudine et celeritate veniunt: ut quasi turbo dicantur quadrigæ eorum. **Reddet in indignatione furorem suum.** Vel fm Hiero. et ali/ os: reddere in indignatione. i. ad reddendum cum indignatione malis iudeis. **Et furore suum: id est vindictam fm merita eorum.**

Al. t. reddere

Al. t. diju- dicabitur.

Et increpationem suam in flamma ignis. i. cum indignatione punit malos iudeos et p combustionem civitatis suae eos increpabit. **Et sicut. Quia in igne dñs iudicabit et in gladio suo ad omnem carnem.** i. multos eorum gladio hostium suorum cadere faciet in bello et edificata et civitates eorum comburi. **Al fm Hiero. et Haimo. littera est: In igne domus iudicabitur etc.** id est eius potentia et iusticia siue iusta vindicta in igne approbabit: quia comburendo hostes suos iustus iudex ostendet et gladio eos occidendo. **Quod autem dixerat: Ad omnem carnem expedit sedit.** **Et multiplicabuntur interfecti a dño.** i. multi erunt interfecti a dño eis iuxta merita retribuente. Pro quibus autem peccatis interfecti erunt subdit dicit. **Qui sanctificabant et mundos se putabant:** id est sanctificatos et mundos se putabant abluunt in fontibus / vel in baptisimatibus que sibi in locis amoenis parabant / ubi et luxuriabant libentius: ut statim se mundarent et abluerent / tanquam sic mundari potuissent. **Et hoc est quod dicit: In hortis post ianuam intrinsecus.** Sic construe. **Ipse dico luxuriantes in hortis.** i. in locis amoenis cum masculis et feminis more canum. **Et hinc post ianuam intrinsecus.** i. non in porta naturali actu illius libidinis exercetes: sed post ianuam: id est retro intrinsecus in ipso corpore. **Quod turpe est dicere: sicut dicit ad pusionem eorum: quod nec erubescunt facere: Que enim in occulto sunt ab ipsis turpe est dicere: ut dicit Eph. v. c. Vel sic puncta. **Post ianuam intrinsecus: quod comedebant carnem suam: ut sic sensus: Qui comedebant carnem suam** retro ostium intra domum ad honorem simulacri turele. **Quicquid Septuaginta concordat: dicitur sic: In liminibus comedentes carnem porcinam etc.** **Al fm qd dicitur: Post ianuam intrinsecus. Post id est retro: Unam rem supple. Verecundie enim ca tacet tam****

Al. t. pcedet

Matth. 25. d.

Matth. 25. d.

fedum rei nomine precedet et inflamabit in circuitu inimicos eius: et purgabit / supple electos. **Malach. iiij. a. Dies dñi veniet succesa quasi caminus.** **Hiere. xv. c. Ignis succensus est in furore meo: super vos ardebit.** **Deut. xxxij. c. Ignis succensus est in furore meo et ardebit usque ad inferni novissima.** **Matth. j. b. Indignatio eius effusa est quasi ignis: et petre dissolutæ sunt ab eo.** **Et quasi turbo quadrigæ eius.** **Modus loquendi est.** **Dicit enim: venite: venite in curribus et quadrigis: quia veniet tunc triumphaturus et adversarios debellaturus et dispersurus: sicut turbo omnia dispergit.** **Al quadrigas vocat virtutes angelicas.** **Dicit ergo. Et quasi turbo quadrigæ eius: id est virtutes angelicæ in quibus sedet / venient sicut turbo: ut reprobos omnes subruant / et quasi paleas de mundo tormentis exagitantes exagitent.** **Matth. j. a. Dominus in tempestate et turbine viæ eius.** **Hiere. xxx. d. Ecce turbo domini furor egrediens: procella ingens in capite impiorum conquiescet.** **Sed ad quid veniat in igne et turbine subdit. **Reddet in indignatione furorem suum: quando cum indignatione dicit: Ite maledicti in ignem etc.** **Et increpationem suam in flamma ignis.** **Iustus enim sublevaris in altum / et peccatoribus in medio ignis illius qui spatium huius aeris occupaturus est in imo derelictis: reddet dominus eisdem peccatoribus in flamma ignis increpationem suam / dicens: Esuriui et non dedistis mihi manducare etc.** **Quia in igne dñs iudicabit: vel verius: diju-****

dicabit: fm Hiero. et Haimo. et alios exposto: es **Et in gladio suo ad omnem carnem.** i. contra omnem carnalem qui hic carnalia desideria securus est: et qui gloriam incorruptionis non fuerit adeptus. **De qua carne dicitur. j. Cor. xv. f. Caro et sanguis regnum dei non possidebit.** **Hec igitur caro igni et gladio traderetur.** **Et ni arderet et gladio: id est illi sententiæ iudiciali: Ite maledicti etc.** **In illo ergo igne et gladio dominus dijudicabitur ad omnem carnem: quia quando dominus reddet vni-**

cuique quod meretur: tunc omnes cognoscent illum / et laudabunt eius iudicium: et tunc comprobabitur / quod iuste erga impios in omnibus ipse egerit: imo quod pigri et ediverfo quod iniuste illi erga illum semper egerint. **De hoc autem gladio dicit Amos. ix. c. Gladio domini peribunt omnes peccatores. s. xxvij. a. In die illa visitavit dominus in gladio suo duro / forti et gradi super leviathan serpentem vectem: et super cetum qui in mari est. Post predicta autem sententia valde formidanda subiungitur. **Et multiplicabuntur interfecti a dño: qui sanctificabant et mundos se putabant in hortis post ianuam intrinsecus.** **Multi enim qui se mundos putant a peccatis: digni morte inveniuntur in districti iudicis examine.** **Quid enim per ianuam interiori / nisi ingressus religiosioris et secretioris conversationis intelligitur: ut eorum qui seculo renunciant: vel qui ad altaris officium accedunt: Et quod hortorum nomine: nisi conversationes talium designantur / ad ornatum virtutum floribus: et bonorum operum virore vernantes: in quibus significat: quia sanctitatis actiones faciunt / et mundos se putant: quia iam se purgatos a peccatorum sordibus putant: atque mundiciam sanctitatis sibi arrogat: cum tamen scriptum sit: **De propitiari peccatorum noli esse sine metu: Eccl. v. b. Et quia de suis meritis presumunt: idcirco veniente eo qui omnem superbiam percussit interficiunt.** **Hinc nanque est quod vnicuique talium dicit Eccl. xxxij. d. Quo pulchrior es descende et dormi cum incircūcis. Omnis enim qui sedentem suam infirmitatis considerare negligit / se per elationis fastum virtutis suae gloriam attendit / que pulchrior est: inde descendit: quia extollendo se de suis meritis: inde deterior in terra corruit: unde gloriosum se esse putavit: qui descendens cum incircūcis dormit: quia in eterna morte cum ceteris peccatoribus deficiet. Bene ergo dicitur quod multiplicabuntur interfecti a dño: quia multi erunt damnati / qui sanctificabant et mundos se esse putabant. **In hortis: id est in excultis virtutum plantariis: **Post ianuam intrinsecus: id est post ingressum sanctioris vite: quia multi qui nunc religiosiores et deo viciniore esse videntur / in illa die gladio animadversionis eius interficiuntur.** **Ad litteram tamen iudei in hoc verbo notantur: immo scribae et pharisæi: qui iuxta domini sententiam mundantes quod foris erat calicis et parapsidis / intus pleni erant immundicia. Preceperat enim deus per moysen / Numeri. xij. b. ut si quis preuentus fuisset in peccato / vacce ruse aspersus diceret: et alijs exprobrationum modis: per sacrificia et victimas rediret ad templum. Quod illi negligentes / in locis deliciarum et voluptatum: id est in hortis amenissimis / vel baptisteria extruebant vel piscinas ad areolas irrigandas: adulteria / et omnium libidinum turpitudinem / simplicibus aquis abluere se putantes. Dum enim et scortis horrent / in modum canum / et masculi in masculos turpitudinem exercerent: sanctificabantur in hortis: id est abluabantur / et mundos se putabant: sed in adventu eterni iudicis damnabuntur. Illi quoque iudei his verbis arguunt: qui latentur in hortis suis colebant idola: et ibi sanctificabantur: id est laudabantur: et mundos se putabant. Quod autem dicitur: **post ianuam intrinsecus: id est absconditis locis hortorum: vel sicut in prima lectura litterali exposuimus. **Qui comedebant carnem suam et abominationem et murem simul consumuntur dicit dominus. **Id murantur a prima lectura.****************

Et in gladio suo ad omnem carnem. i. contra omnem carnalem qui hic carnalia desideria securus est: et qui gloriam incorruptionis non fuerit adeptus. De qua carne dicitur. j. Cor. xv. f. Caro et sanguis regnum dei non possidebit. Hec igitur caro igni et gladio traderetur. Et ni arderet et gladio: id est illi sententiæ iudiciali: Ite maledicti etc. In illo ergo igne et gladio dominus dijudicabitur ad omnem carnem: quia quando dominus reddet vnicuique quod meretur: tunc omnes cognoscent illum / et laudabunt eius iudicium: et tunc comprobabitur / quod iuste erga impios in omnibus ipse egerit: imo quod pigri et ediverfo quod iniuste illi erga illum semper egerint. De hoc autem gladio dicit Amos. ix. c. Gladio domini peribunt omnes peccatores. s. xxvij. a. In die illa visitavit dominus in gladio suo duro / forti et gradi super leviathan serpentem vectem: et super cetum qui in mari est. Post predicta autem sententia valde formidanda subiungitur. Et multiplicabuntur interfecti a dño: qui sanctificabant et mundos se putabant in hortis post ianuam intrinsecus. Multi enim qui se mundos putant a peccatis: digni morte inveniuntur in districti iudicis examine. Quid enim per ianuam interiori / nisi ingressus religiosioris et secretioris conversationis intelligitur: ut eorum qui seculo renunciant: vel qui ad altaris officium accedunt: Et quod hortorum nomine: nisi conversationes talium designantur / ad ornatum virtutum floribus: et bonorum operum virore vernantes: in quibus significat: quia sanctitatis actiones faciunt / et mundos se putant: quia iam se purgatos a peccatorum sordibus putant: atque mundiciam sanctitatis sibi arrogat: cum tamen scriptum sit: De propitiari peccatorum noli esse sine metu: Eccl. v. b. Et quia de suis meritis presumunt: idcirco veniente eo qui omnem superbiam percussit interficiunt. Hinc nanque est quod vnicuique talium dicit Eccl. xxxij. d. Quo pulchrior es descende et dormi cum incircūcis. Omnis enim qui sedentem suam infirmitatis considerare negligit / se per elationis fastum virtutis suae gloriam attendit / que pulchrior est: inde descendit: quia extollendo se de suis meritis: inde deterior in terra corruit: unde gloriosum se esse putavit: qui descendens cum incircūcis dormit: quia in eterna morte cum ceteris peccatoribus deficiet. Bene ergo dicitur quod multiplicabuntur interfecti a dño: quia multi erunt damnati / qui sanctificabant et mundos se esse putabant. In hortis: id est in excultis virtutum plantariis: Post ianuam intrinsecus: id est post ingressum sanctioris vite: quia multi qui nunc religiosiores et deo viciniore esse videntur / in illa die gladio animadversionis eius interficiuntur. Ad litteram tamen iudei in hoc verbo notantur: immo scribae et pharisæi: qui iuxta domini sententiam mundantes quod foris erat calicis et parapsidis / intus pleni erant immundicia. Preceperat enim deus per moysen / Numeri. xij. b. ut si quis preuentus fuisset in peccato / vacce ruse aspersus diceret: et alijs exprobrationum modis: per sacrificia et victimas rediret ad templum. Quod illi negligentes / in locis deliciarum et voluptatum: id est in hortis amenissimis / vel baptisteria extruebant vel piscinas ad areolas irrigandas: adulteria / et omnium libidinum turpitudinem / simplicibus aquis abluere se putantes. Dum enim et scortis horrent / in modum canum / et masculi in masculos turpitudinem exercerent: sanctificabantur in hortis: id est abluabantur / et mundos se putabant: sed in adventu eterni iudicis damnabuntur. Illi quoque iudei his verbis arguunt: qui latentur in hortis suis colebant idola: et ibi sanctificabantur: id est laudabantur: et mundos se putabant. Quod autem dicitur: post ianuam intrinsecus: id est absconditis locis hortorum: vel sicut in prima lectura litterali exposuimus. Qui comedebant carnem suam et abominationem et murem simul consumuntur dicit dominus. Id murantur a prima lectura.

* Do. alt: per suam

a Et assumā ex eis: id est iudeis. **b** In sacerdotes et leuitas. **d** Dicit dominus: qui nō mentit. **e** Quia sicut celi noui et terra noua que ego facio stare corā me dicit dñs: sic stabit semē vestrū et nomē vestrū. **f** sicut celum et terra in eternū stabilia sunt: et immutabiliter ante me perseverabūt: nec vetustate consumentur. **g** Semp stant ac si modo creata essēt noua: sic vestra posteritas et nomē vestrū p̄seuerabit. Iudei tñ quidā ad aureā hierusalē referunt: quādo dicunt solem nouū et terram nouam deum sibi facturū. Sequit̄. **h** Et erit mensis ex mense. Bene grece/luna latine. In quolibet autē mēse erat festū neomeniē. i. noue lune: siue festū calendarū. Dicit ergo: **i** Erat mensis ex mense. i. post neomeniā veniet alia: ita q̄ iugiter sua festa obseruabūt sine aliquo impedimēto. **k** Et sabbatū erit ex sabbato. i. cōtinue sicut venient sabbata ea obseruabūt. q. d. optime celebrabūt sua sabbata et suas festiuitates alias. Per hęc enī duo genera festiuitatū/ocēs alias festiuitates volunt intelligere. **l** Et erit mensis ex mense: et sabbatū ex sabbato. i. cōtinue post vnā festiuitatē erit alia: ita vt iugis sit solēnitās inter vos: qd̄ dicunt iudei futurum in aurea hierusalē. **m** Veniet omnis caro: id est omnis homo. i. de omni genere hominū aliqui. **n** Et adoret coram facie mea dicit dñs. i. multi p̄felyti de gentibus et iudei de captiuitate redeuntēs: veniēt vt adorent me corā facie mea dicit dñs. i. in tēplo hierusalē vbi specialiter oculos meos misēricōdię habeo. **o** Et egredientur. i. omēs venientes vt adorent coram me: egredientur de ciuitate hierusalē. **p** Et videbūt cadauera viroꝝ qui p̄uaricati sunt in me. i. videbūt locū illū in q̄ pietate fuerūt cadauera mortuorū: in valle. s. tophe: vbi prius solebāt idolis imolare. Et hęc q̄ dicit: **q** Viroꝝ q̄ p̄uaricati sunt in me. i. q̄ a recitudine cultū mei et legis meę ad idolatriā incuruati sunt.

r Erunt eis **a** Et assumā ex eis. i. ex gētib⁹ reprobato sacerdotio iudeorū. **b** In sacerdotes et leuitas dicit dñs: quia nō iā de sola tribu leui: s̄ etiā de cūctis nationib⁹ sacerdotes et leuitē digni deo eliguntur ad s̄ram. **c** Et assumā ex eis. i. ex iudeis: vel ex vtriscq̄ scz iudeis et gētib⁹. **d** Assumā ex eis: id est quōsdā eorū assumā de mūdo: de negocijs mūdi: de affectu carnali. **e** In sacerdotes: sc. i. et alios sc̄rificātes. **f** Et leuitas: id est ministros. Dominus enim illos quos eligit facit sacerdotes deuotos in oratione: sedulos in carnis maceratione. Hęc est duplex oblatio sacerdotis: thuris scz et carnis. Ro. xij. a. Obsecro vos per misericordiā dei vt exhibeatis corpora vestra etc. Apoc. i. b. Fecit nos deo nostro regnum et sacerdotes. s. lxj. b. Vos autē sacerdotes dñi vocabimini: ministri dei nostri diceb̄ vobis etc. Facit etiam eos leuitas. i. ministros: per cordis humilitatē et operis strenuitatē. Tales assumit deus et eligit de mūdo: et affectu carnali: et cura seculi. Job. xv. c. Ego elegi vos de mundo. Deut. xxxij. a. Qui dixerūt patri et matri nescio vos: et fratrib⁹ ignoro illos etc. Unde etiā simon qui tulit crucem dñi: de villa veniebat: Marc. xv. b. de illa. s. villa de qua dicit Luc. xij. d. Villam emi et necesse habeo exire et videre illam: quia curā seculi et negocia mundi debet relinquere qui crucem dñi. i. penitentiam assumit. Sic ergo fideles per p̄dicatores/p̄ apostolos et apostolicos viros: ad deū adducūt: et a deo assumūt vt dicitur est. Sed qz hi quos sancti p̄dicatores adducūt ad ecclesiam: deo in eternū placent: et cum eo in p̄petuum regnāt: pulchre subiūgit. **e** Quia sicut celi noui et terra noua que ego facio stare coram me dicit dñs: sic stabit semē vestrū et nomē vestrū: id est sicut celi aerei et terra innouata s̄m formā et figurā in eternū manebunt immobilia: et sta-

būt aī me p̄seuerātia et stabilia: **f** Sic stabit semē vestrū coram me: id est filij spiritalēs quos vos o p̄dicatores p̄ euangeliū genuistis: qui s̄m q̄ celi sunt. i. s̄m naturā spiritualem et celestē. i. s̄m animā: et s̄m q̄ terra sunt. i. s̄m corporalē naturā innouabunt: et omnino innouati/in nouitate permanebunt glorię: si fuerint innouati p̄ gratiā a vetustate culpe. De qua nouitate dicitur Eph. iij. f. Renouamini spiritu mētis vestre et induite nouū hominem etc. Ro. vi. a. Quādmōdū christ⁹ mortu⁹ ē et resurrexit: ita et nos in nouitate vite ambulemus. **g** Et nomen vestrū: id est nomen vestrū. i. filioꝝ vestroꝝ. s. christianū: cui aliud nō succedit: vt nomē filiationis et adoptionis. **h** Et erit mensis ex mense: id est ecclesia celestis constructa ex p̄senti. Bene enim grece/luna latine: inde neomenia: id est noua luna. Per mēse ergo lunam intelligit: per lunam ecclesiam. Dicit ergo. **i** Erat mensis ex mense: id est ecclesia triumphans de militatī: **k** Et mensis erit ex mense etc. sicut expōit Greg⁹: mensis pro perfectione positus est. Quid enī est mensis: nisi perfectio dierū: Quid vero sabbatū nisi requies: in qua fieri opus seruale non licet: **l** Erat ergo mensis ex mense: quia qui hic perfecte vixerūt in gratia: illic ad perfectionē adducētur in gloria. **m** Et sabbatū erit ex sabbato: qz q̄ hic cessauerūt a peruerso opere: illic quiescēt in celesti retributio: ne: vt sabbatū p̄toris sequat sabbatū eternitatis. De hoc sabbato Heb. iij. c. Itaqz relinquet sabbatū populo dei: qui enim ingressus est in requiem ei⁹: et ipse requieuit ab operibus suis etc. s. lviij. d. Et vocaberis sabbatū delicatū et sanctū dñi gloriosum. **n** Et mensis ex mense: et sabbatum ex sabbato. i. iugiter et continue solēnitabunt. Unde in prosa. Hęc est illa ciuitas in qua iugis solēnitās. **o** Et mensis ex mense: id est defectus sequetur defectum: q̄m ad malos: qui deficient in p̄mio: quia defecerunt in merito. **p** Et sabbatū ex sabbato: q̄m ad bonos: qz quietē gratię sequetur quietē eterne glorię. Et quia dominus in die resurrectionis et corpora iustorum in illam viuentium patriam introducet: congrue subditur. **q** Veniet omnis caro: vt adoret coram facie mea dicit dominus: id est omnes electi receptis corporib⁹ ingrediētur aulā perpetui regni: et ante sedem maiestatis eius veniētēs prociēdēt in facie suam leti/gratias deo agentes: sicut dicitur Apoc. v. d. s. xl. b. Videbit omnis caro salutare dei. Sancti autem **Luc. 7. 34** mor vt in circūscriptū lumen dei viderint: q̄ angusta sint omnia que creata sunt deprehendēt: et quid agatur in omni creatura facile videbunt: Unde subditur. **m** Et egredientur et videbunt cadauera viroꝝ qui p̄uaricati sunt in me. Egredientur: nō loci mutatione: sed visionis magnitudine: quia mentis eorū latitudinem celi latitudo non poterit concludere: sed visus eorū/limites patrię celestis excedet: vt non solū ea que intus: sed ea que foris fuerint manifeste cōspiciant. Unde non loci mutatione: sed latioris et purioris visus assumptione dicunt egressuri: vt videāt cadauera viroꝝ p̄uaricatoꝝ. i. corpora peccantiū in supplicijs ardētia. Iusti enī: in tormētis semp̄ intuent̄ iustos: vt ide eorū gaudiū crescat: q̄ ad bonū spiciūt quod misericorditer suscipiūt. Quid aut̄ mirū: si iusti iniustorū tormēta spiciāt: vt et hęc eueniat in obsequiū gaudiōꝝ: q̄ in pictura niger color subternit: vt albus vel rube⁹ dario: videat: Cadauera autē appellat corpora reproboꝝ: quia sunt fetentia et interna et eterna morte deficiunt: quia mandata dei p̄uaricati sunt. Ps. p̄uaricantes reputaui omēs peccatores terre. Vbi Glo. Omnes enim habent legem naturalē: qd̄ tibi non vis fieri: aliq̄ ne feceris: Tob. iij. c. Ro. iij. c. Vbi non est lex nec p̄uaricatio. De istis autem p̄uaricatoꝝ adhuc subiūgitur: **o** Erunt eis

a Et assumā ex eis. i. ex gētib⁹ reprobato sacerdotio iudeorū. **b** In sacerdotes et leuitas dicit dñs: quia nō iā de sola tribu leui: s̄ etiā de cūctis nationib⁹ sacerdotes et leuitē digni deo eliguntur ad s̄ram. **c** Et assumā ex eis. i. ex iudeis: vel ex vtriscq̄ scz iudeis et gētib⁹. **d** Assumā ex eis: id est quōsdā eorū assumā de mūdo: de negocijs mūdi: de affectu carnali. **e** In sacerdotes: sc. i. et alios sc̄rificātes. **f** Et leuitas: id est ministros. Dominus enim illos quos eligit facit sacerdotes deuotos in oratione: sedulos in carnis maceratione. Hęc est duplex oblatio sacerdotis: thuris scz et carnis. Ro. xij. a. Obsecro vos per misericordiā dei vt exhibeatis corpora vestra etc. Apoc. i. b. Fecit nos deo nostro regnum et sacerdotes. s. lxj. b. Vos autē sacerdotes dñi vocabimini: ministri dei nostri diceb̄ vobis etc. Facit etiam eos leuitas. i. ministros: per cordis humilitatē et operis strenuitatē. Tales assumit deus et eligit de mūdo: et affectu carnali: et cura seculi. Job. xv. c. Ego elegi vos de mundo. Deut. xxxij. a. Qui dixerūt patri et matri nescio vos: et fratrib⁹ ignoro illos etc. Unde etiā simon qui tulit crucem dñi: de villa veniebat: Marc. xv. b. de illa. s. villa de qua dicit Luc. xij. d. Villam emi et necesse habeo exire et videre illam: quia curā seculi et negocia mundi debet relinquere qui crucem dñi. i. penitentiam assumit. Sic ergo fideles per p̄dicatores/p̄ apostolos et apostolicos viros: ad deū adducūt: et a deo assumūt vt dicitur est. Sed qz hi quos sancti p̄dicatores adducūt ad ecclesiam: deo in eternū placent: et cum eo in p̄petuum regnāt: pulchre subiūgit. **e** Quia sicut celi noui et terra noua que ego facio stare coram me dicit dñs: sic stabit semē vestrū et nomē vestrū: id est sicut celi aerei et terra innouata s̄m formā et figurā in eternū manebunt immobilia: et sta-

supple stabit in libro vite scriptū: **l** Vel s̄m quōsdā: **o** Nomen vestrū. i. filioꝝ vestroꝝ. s. christianū: cui aliud nō succedit: vt nomē filiationis et adoptionis. **h** Et erit mensis ex mense: id est ecclesia celestis constructa ex p̄senti. Bene enim grece/luna latine: inde neomenia: id est noua luna. Per mēse ergo lunam intelligit: per lunam ecclesiam. Dicit ergo. **i** Erat mensis ex mense: id est ecclesia triumphans de militatī: **k** Et mensis erit ex mense etc. sicut expōit Greg⁹: mensis pro perfectione positus est. Quid enī est mensis: nisi perfectio dierū: Quid vero sabbatū nisi requies: in qua fieri opus seruale non licet: **l** Erat ergo mensis ex mense: quia qui hic perfecte vixerūt in gratia: illic ad perfectionē adducētur in gloria. **m** Et sabbatū erit ex sabbato: qz q̄ hic cessauerūt a peruerso opere: illic quiescēt in celesti retributio: ne: vt sabbatū p̄toris sequat sabbatū eternitatis. De hoc sabbato Heb. iij. c. Itaqz relinquet sabbatū populo dei: qui enim ingressus est in requiem ei⁹: et ipse requieuit ab operibus suis etc. s. lviij. d. Et vocaberis sabbatū delicatū et sanctū dñi gloriosum. **n** Et mensis ex mense: et sabbatum ex sabbato. i. iugiter et continue solēnitabunt. Unde in prosa. Hęc est illa ciuitas in qua iugis solēnitās. **o** Et mensis ex mense: id est defectus sequetur defectum: q̄m ad malos: qui deficient in p̄mio: quia defecerunt in merito. **p** Et sabbatū ex sabbato: q̄m ad bonos: qz quietē gratię sequetur quietē eterne glorię. Et quia dominus in die resurrectionis et corpora iustorum in illam viuentium patriam introducet: congrue subditur. **q** Veniet omnis caro: vt adoret coram facie mea dicit dominus: id est omnes electi receptis corporib⁹ ingrediētur aulā perpetui regni: et ante sedem maiestatis eius veniētēs prociēdēt in facie suam leti/gratias deo agentes: sicut dicitur Apoc. v. d. s. xl. b. Videbit omnis caro salutare dei. Sancti autem **Luc. 7. 34** mor vt in circūscriptū lumen dei viderint: q̄ angusta sint omnia que creata sunt deprehendēt: et quid agatur in omni creatura facile videbunt: Unde subditur. **m** Et egredientur et videbunt cadauera viroꝝ qui p̄uaricati sunt in me. Egredientur: nō loci mutatione: sed visionis magnitudine: quia mentis eorū latitudinem celi latitudo non poterit concludere: sed visus eorū/limites patrię celestis excedet: vt non solū ea que intus: sed ea que foris fuerint manifeste cōspiciant. Unde non loci mutatione: sed latioris et purioris visus assumptione dicunt egressuri: vt videāt cadauera viroꝝ p̄uaricatoꝝ. i. corpora peccantiū in supplicijs ardētia. Iusti enī: in tormētis semp̄ intuent̄ iustos: vt ide eorū gaudiū crescat: q̄ ad bonū spiciūt quod misericorditer suscipiūt. Quid aut̄ mirū: si iusti iniustorū tormēta spiciāt: vt et hęc eueniat in obsequiū gaudiōꝝ: q̄ in pictura niger color subternit: vt albus vel rube⁹ dario: videat: Cadauera autē appellat corpora reproboꝝ: quia sunt fetentia et interna et eterna morte deficiunt: quia mandata dei p̄uaricati sunt. Ps. p̄uaricantes reputaui omēs peccatores terre. Vbi Glo. Omnes enim habent legem naturalē: qd̄ tibi non vis fieri: aliq̄ ne feceris: Tob. iij. c. Ro. iij. c. Vbi non est lex nec p̄uaricatio. De istis autem p̄uaricatoꝝ adhuc subiūgitur: **o** Erunt eis

Ps. 118.

Vermis eorum non morietur: et ignis eorum non extinguetur. q. d. pena eorum temporalis secuta est pena eterna. Vermes enim qui ex putrefactibus eorum carnibus scaturiunt usque in eternum non deficient. Et ignis qui etiam ossa eorum consumet non extinguetur: quia illi sequitur ignis eternus qui animas et corpora simul comburit: De-

Marci. 9. g. 19. q. 3. 6. q. m.

na enim eorum temporalis sequitur eterna. In cuius etiam figura in valle topbet erat iugis ignis: idem dicitur gehennon. i. fra hennon unde ge-

Vermis eorum non morietur: et ignis eorum non extinguetur. et erunt usque ad satietatem visionis omni carni.

Dyslice

Et erunt usque ad satietatem visionis omni carni. i. ois homo qui viderit istos temporaliter punitos et cadauera eorum viderit. plecta in locis illis in quibus paricati fuerant in cultu dei saturabitur de penis eorum. Saturitas enim et quasi refectio est iustis iusta dei vindicta de inimicis: Vel in saturitate visionis omni carni. i. in abominatione videndi: Ducunt enim videri eos abominabiles eos: nec curabit eos videre: sed auerter visum sicut a putrido cadavere. Hoc autem in secunda expositione plenius exponemus.

Vermis eorum non morietur: et ignis eorum non extinguetur. Illud verbum ter dicit dominus Marci. ix. g. propter ternarium peccatorum: luxuriam: auariciam: et superbiam: que ibi puniuntur. Ignis enim ille gehennalis nunquam extinguetur: sicut et topbannes asserit dicens Matth. iiij. c. Paleas autem comburet igni inextinguibili. In quo et vermes immortales esse credendi sunt: qui carnes impiorum sine fine comedent: ut non solum ab igne perpetualiter crucientur: sed et a vermibus deuorentur. Unde Judith. xvi. c. Dabit ignem et vermes in carnes eorum: ut urantur et sentiant malum usque in eternum. Eccli. viij. b. Vindicta carnis impiorum ignis et vermes. Eccli. x. b. Cum morietur homo hereditabit serpentes bestias et vermes. Job. xxi. c. In puluere dormient et vermes operient eos. s. xliij. c. Subter te sternetur tineas: et operient tui vermes. Sicut autem corpora reproborum concremantur: et vermes ea dilacerant. Vel vermis dicitur sera scelerum penitudo: que nunquam in tormen-

tis conscientiam afflictorum mordere cessabit: ut ignis sit pena exterius sentiens: vermis dolor interior accusans. Dicit ergo. **Vermis eorum materialis vel conscientie: non morietur: sed semper mordebit.** **Et ignis eorum non extinguetur: sicut nec materia eius.** Semper enim habebit quod consumat. Hetero.

tem visionis omni carni.

Explicit Esaias propheta.

Si quis igitur habet in conscientia sua consumptibilia peccata: que inimicus homo dormiente patrefamilias seminavit: hec ignis exuret: hec vorabit incendium: et omnium sanctorum oculis eorum supplicia monstrabunt: qui pro auro et argento et lapide precioso edificauerunt super fundamentum domini lignum: solum: stipulam: ignis pabulum sempiternum. Johannes chrysosto. Ignis hic qui in presenti vita est: absument cuncta que recipit: ignis vero eternus quem susceperit semper cruciat: et penam suam semper integros seruat. Propterea etenim extinguitur dicitur: non solum quia ipse non extinguitur: sed quia nec eos quos susceperit extinguit nec perimit. Ignis ille sicut natura non consumedi habet: ita nec illuminandi: sed est ignis obscurus et flamma tenebrosa. Dorte immortalis morientur impii. Unde. s. viij. b. pena impiorum dicitur quasi torrens inundans usque ad medium collis: quia semper cruciabitur: sed nunquam extinguet. Vnde nec ultra collis dicitur transire ad suffocandum: sed usque ad medium collis: ut semper in cruciatibus viuant. **Et erunt usque ad satietatem visionis omni carni:** quia de malorum visione in tormentis satiabunt omnes electi: sicut illud ps. Letabitur iustus cum viderit vindictam. Nam omnem carnem vocat nunc omnes electos post resurrectionem corporum gloria incorruptionis vestitos: sicut Eccli. xj. d. caro in bono accipitur. Auferam a vobis cor lapideum et dabo vobis cor carneum. Malach. iij. a. Egrediemini et salteris sicut vitulus de armento: et calcabitis impios cum fuerint cinis sub planta pedum vestrorum.

Explicit postilla domini Hugonis Cardinalis super Esaiam.

ps. 57

Polonis ant...